

АРХИВ ЈУГОСЛАВИЈЕ

БИБЛИОТЕКА ИНФОРМАТИВНИХ СРЕДСТАВА

ИНВЕНТАР

**ПОСЛАНСТВО КРАЉЕВИНЕ
ЈУГОСЛАВИЈЕ У ФРАНЦУСКОЈ
- ПАРИЗ**

1918-1941, 1944

Нада Петровић

Београд, 2002.

Библиотека информативних средстава

ИНВЕНТАР
сумарно-аналитички

AJ-388

**ПОСЛАНСТВО КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ У ФРАНЦУСКОЈ -
ПАРИЗ
1918-1941, 1944**

Нада Петровић

Београд, 2002. година

САДРЖАЈ ИНВЕНТАРА

	Страна
ИСТОРИЈСКА БЕЛЕШКА	V
ИСТОРИЈАТ СТВАРАОЦА ФОНДА	VII
УНУТРАШЊА ОРГАНИЗАЦИЈА СТВАРАОЦА ФОНДА.....	XII
РЕГИСТРАТУРСКО ПОСЛОВАЊЕ СТВАРАОЦА ФОНДА	XII
СТАЊЕ И ЗНАЧАЈ АРХИВСКЕ ГРАЂЕ ФОНДА.....	XIII
БЕЛЕШКА О АНЕКСУ ФОНДА	XIX
СТРУКТУРА АРХИВСКЕ ГРАЂЕ ФОНДА.....	XXIII
ОПИС ЈЕДИНИЦА ОПИСА.....	3
ОСНОВНЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ	65
ИНДЕКСИ АРХИВСКЕ ГРАЂЕ ФОНДА.....	67
ИМЕНСКИ ИНДЕКС.....	69
ГЕОГРАФСКИ ИНДЕКС	73
ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ИНДЕКС.....	77
ТЕМАТСКИ ИНДЕКС.....	79

ИСТОРИЈСКА БЕЛЕШКА

ПОСЛАНСТВО КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ У ФРАНЦУСКОЈ - ПАРИЗ 1918-1941

ИСТОРИЈАТ СТВАРАОЦА ФОНДА

Односи Југославије и Француске доминирали су у југословенској спољној политици нарочито од стварања Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца. Спољнополитичка оријентација Краљевине Југославије до 1934. и 1935. године, била је усмерена ка Француској, која је сматрана творцем и носиоцем "версајског система" и чуваром многих међународних уговора, чији је резултат била Краљевина СХС. После Првог светског рата Француска, коју су многи називали "хегемом Европе" одржавала је колективну европску безбедност и задржала је велики значај у политици Краљевине Југославије. Наравно, та спољнополитичка оријентација доживљавала је промене мењањем положаја Француске, као и због других међународних догађаја у Европи.

Корени политичке, пријатељске и друге сарадње Француске са Србијом могу се тражити још у XIX веку. Први политички контакт са Француском датира из 1809. године када је Карађорђе Петровић затражио заштиту и помоћ Наполеона I ради борбе против Турака.¹ Отварање дипломатског заступништва у Паризу Кнежевина Србија регулисала је "Законом о дипломатским заступништвима и о конзулатима српским у иностранству" проглашеним 18. јануара 1879. године.² Указом кнеза Милана М. Обреновића од 1. децембра 1879. године за првог изванредног посланика и пуномоћног министра у Паризу постављен је Јован Мариновић, министар на располагању.³ Већ 1880. године влада Француске републике одлучила је да подигне ранг свог дотадашњег дипломатског представника у Београду министра резидента, на ранг изванредног посланика и опуномоћеног министра код српског кнеза.⁴

Даљи развој дипломатских и других односа између Француске и Краљевине Србије огледа се низом склопљених привредних, културних, трговинских и пријатељских уговора, декларација и споразума. О културној и пријатељској сарадњи сведоче декларација о заштити књижевне, уметничке и индустријске својине из 1883. године,⁵ Уговор о пријатељству, трговини и пловидби потписан 1883. године⁶ и декларација о конзуларној конвенцији потписане исте године.⁷

Први српски посланик Јован Мариновић остао је у Паризу до 1890. године када је

¹ Писмо Карађорђа Наполеону I, којим тражи заштиту, Београд, 16.08.1809; Михајло Гавриловић, Исписи из париских архива, Београд, 1904, стр. 465.

² Закон предвиђа да "Дипломатска заступништва Србије у иностранству постоје: у Бечу, Букурешту и Цариграду, а заводе се још у Атини, Берлину, Лондону, Паризу, Петрограду, Риму, Цетињу и у Бугарској"; Српске новине, 23.01.1879, бр. 17, стр. 88.

³ Телеграм о постављењу Јована Мариновића, Архив Србије, МИД, ПО/3 II 118, 1.12.1879; Српске новине, 5.12.1879, бр. 267, стр. 2201.

⁴ Преглед развоја међународно-правних односа југословенских земаља од 1800 до данас, Београд 1953, св. I, стр. 85-86.

⁵ Исто, стр. 94.

⁶ Исто, стр. 95.

⁷ Исто, стр. 95.

на ту дужност постављен Јеврем Грујић.⁸ До Првог светског рата за посланике Краљевине Србије у Паризу постављана су позната имена српске дипломатије.⁹ Др Миленко Веснић, који је први пут за посланика у Паризу постављен 1905. године,¹⁰ остао је на тој дужности и током Првог светског рата.

Све време рата Краљевина Србија била је савезник Француске, а њихови присни савезнички односи огледали су се на свим пољима. У том периоду потписано је неколико декларација и конвенција: Конвенција о школовању српских ђака у Француској 1916. године¹¹ потписана на Крфу и Уредба о школовању и васпитавању српске школске омладине у Француској,¹² донета на Крфу 1917. године.

Свршетак рата затекао је Француску и Србију као војне савезнике. Француски савезник Србија трансформисала се 1. децембра 1918. године у Краљевину СХС. Новостворена држава, указом регента Александра од 20. децембра 1918. године, добила је своју прву владу, у којој се међу осталим тадашњим министарствима налазило и Министарство иностраних дела.¹³ На седници Министарског савета Краљевине СХС од 22. децембра 1918. године, донета је одлука да се сва посланства и конзулати Краљевине Србије од тада зову "Посланства и конзулати Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца".¹⁴ Тако су сва до тадашња посланства и конзулати Краљевине Србије, а међу њима и Посланство у Француској, постала званична дипломатска представништва Краљевине СХС.

Др Миленко Веснић остао је у Паризу да настави дужност као посланик Краљевине СХС. После пада владе Стојана Протића, Веснић, на позив регента Александра, долази у Београд и образује нову владу као председник Министарског савета од 17. маја до 18. августа 1920. године.¹⁵ У другој влади, од 18. августа 1920. до 1. јануара 1921. године, вршио је функцију и министра иностраних дела после оставке др Анте Трумбића, 22. новембра 1920. године.¹⁶ Отправничке послове у Посланству Краљевине СХС у Паризу обављао је Милош В. Михаиловић, саветник у рангу генералног конзула друге класе Посланства у Паризу.¹⁷ Указом од 26. марта 1921. године др Миленко Веснић, председник министарства

⁸ Календар са шематизмом Краљевине Србије за 1890. годину, стр. 101.

⁹ По Календарима са шематизмом Краљевине Србије у периоду од 1890. до 1914. године дужност посланика у Паризу обављали су: Михајло Кр. Ђорђевић, Драгутин Франасовић, Милутин Гарашанин, Драгомир Цв. Рајовић, др Михајло Вујић, Андра Николић, Стојан Бошковић и др Миленко Веснић.

¹⁰ Државни календар Краљевине Србије за годину 1905, стр.165.

¹¹ Преглед развоја међународно-правних односа југословенских земаља од 1800 до данас, Београд 1953, св.1, стр.186.

¹² Исто, стр. 188.

¹³ Службене новине Краљевине СХС, I, II, 12.1.1919; Ф.Шишић, Документи о постанку Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца 1914-1919, Загреб, 1920, стр.289-291; Б. Петрановић, М. Зечевић, Југославија 1918-1984, Зборник докумената, Београд 1985, стр. 133-134.

¹⁴ АЈ-388-3-13, пов. бр. 2198 од 9/22.12.1918; др Јанко Бедковић, Збирка закона, наредба и свих прописа државне управе, Загреб, 1926, стр. 86 (Текст одлуке објавиле су загребачке Народне новине у бр.5 од 8.1.1919. године); Ф.Шишић, Документи о постанку Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца 1914-1919, Загреб, 1920, стр. 291-292; Б. Петрановић, М. Зечевић, Југославија 1918-1984, Зборник докумената, Београд, 1985, стр. 135.

¹⁵ Мирослав Спалајковић, министар без портфеља, телеграмом бр. 183, позива Веснића да из Париза дође у Београд (на позив наследника престола) и образује нову владу, Веснић потврђује свој долазак 29. априла 1920. године; АЈ-334, УО, Перс.одсек, досије М.Веснића 1920, пов.бр. 1412 од 28.04.1920.

¹⁶ Устави и владе Кнежевине Србије, Краљевине Србије, Краљевине СХС и Краљевине Југославије 1835-1941, Народна књига, Београд 1988, стр. 203.

¹⁷ Дипломатско конзуларни годишњак за 1931, стр.95.

и министар иностраних дела на располагању, постављен је поново за изванредног посланика и опуномоћеног министра Краљевине СХС у Француској.¹⁸ Дужност је примио 14. априла 1921. године.¹⁹ Дужност посланика у Француској др Миленко Веснић вршио је нешто више од месец дана, до 28. маја 1921. године, када је изненада умро у Паризу.²⁰

До именована и доласка новог посланика у Париз, отправничке послове обављао је саветник Посланства Милош Михаиловић.

Указом од 10. јула 1922. године за изванредног посланика и пуномоћног министра у Француској постављен је др Мирослав Спалајковић, народни посланик и бивши изванредни посланик и пуномоћни министар прве класе.²¹ Др Мирослав Спалајковић преузео је дужност од отправника послова Милоша Михаиловића 22. јула 1922. године.²²

Париз је тих година био седиште Конференције мира (до 1920) и Конференције амбасадора. Ту су формиране и радиле многе међународне комисије - укратко, био је центар у коме су се доносиле важне политичке одлуке, не само за Краљевину СХС већ и за све земље Европе. Стога је и разумљиво што је Посланство КЈ у Паризу имало значајну улогу и утицај у формирању политичких, економских, културних и пријатељских односа са Француском. Новоименовани посланик, др Мирослав Спалајковић, у име Краљевине СХС, а по одлуци Министарског савета, потписао је конвенцију са Француском 24. марта 1923. године о авансу од 300 милиона франака које је Француска требало да да Краљевини СХС. Конвенција је озакончена 29. јануара 1924. године.²³ Међутим, Уговор о пријатељству Краљевине СХС и Француске, припреман од 1924. године, потписан је тек 1927. године.²⁴

Мирослав Спалајковић је био посланик Краљевине СХС, односно Краљевине Југославије у Француској од 1922. до 1935. године. За време његовог одсуствовања замењивали су га саветници Посланства, Милош Михаиловић, Богољуб Јевтић, Бошко Христић, Александар Цинцар Марковић и Миодраг Лазаревић.²⁵

Указом краљевих намесника, од 29. јуна 1935. године,²⁶ Мирослав Спалајковић је пензионисан, а за новог посланика постављен је Божидар Пурић, дотадашњи опуномоћени министар и изванредни посланик у Буенос Ајресу.²⁷

Божидар Пурић примио је дужност 7. августа 1935. године од отправника послова

¹⁸ АЈ-334, УО, Укази 1921, Ф 1, Пр. пов. бр. 1704 од 26.03.1921.

¹⁹ Телеграмом бр.298 од 14.04.1921, Веснић обавештава да је стигао у Париз и примио дужност. АЈ-334, УО, Укази 1921, Ф 1.

²⁰ О изненадној смрти Миленка др Веснића, Београд је обавестио саветник Посланства Милош Михаиловић, АЈ-388-3-13; О датуму и месту када и где ће Веснић бити привремено сахрањен такође јавља М.Михаиловић 29.05.1921. године; АЈ-388-3-13.

²¹ АЈ- 334, УО, Укази 1922, Ф 1, Пр. пов. бр. 2569 од 14.07.1922.

²² Милош Михаиловић био је саветник Посланства до фебруара 1925. године када је постављен за сталног делегата у Међународној дунавској комисији и генералног конзула у Паризу, АЈ-334, УО, Укази 1925, Ф 1, од 25.06.1925.

²³ Збирка закона, уговора и погодаба о консолидованим зајмовима Краљевине СХС, Београд, 1924, стр.321.

²⁴ Уговор о пријатељском споразумевању између КСХС и Француске потписан је 11.11.1927., а продужен декларацијом од 28.10.1932. и декларацијом од 12.10.1937; Преглед развоја међународно-правних односа југословенских земаља од 1800. до данас, Београд, 1953, св.II, стр. 136.

²⁵ Види: АЈ-334, УО, Перс.одсек, Досије М.Спалајковића.

²⁶ АЈ-334, УО, Укази 1935, Ф 1, Пр.пов.бр. 2437 од 29.06.1935.

²⁷ АЈ-334, УО, Укази 1935, Ф 1, Пр.пов.бр. 2436 од 29.06.1935.

Миодрага Лазаревића.²⁸ За време одсуствовања посланика Б. Пурића (службених путовања, путовања у Београд на реферисање МИП-у, годишњих одмора, боловања) и боравка у Берну,²⁹ до краја 1938. године отправничке послове вршио је саветник Посланства Станоје Симић.³⁰

У току 1940. године Француска је доживела војни слом, а самим тим и судбина Посланства КЈ постала је неизвесна. Немци су ушли у Париз 14. јуна 1940. године који је био проглашен за "отворен град".³¹ Француска је била потпуно поражена, а њена влада је 16. јуна признала слом. Већ 17. јуна маршал Филип Петен затражио је примирје. Хитлер је симболично 22. јуна 1940. године (у вагону маршала Фоша у Компјењу, где је примљена немачка капитулација у Првом светском рату) диктирао услове представницима Треће Републике.³² Немци су окупирали више од половине Француске на северу и западу, док је на југу успостављена нова француска држава ауторитарног типа (на неокупираној територији) са новим премијером маршалом Филипом Петеном и седиштем у Вишију.³³

У таквим условима Посланство КЈ из Париза прелази у Виши, а већ априла 1941. године има наговештаја да ће француска влада, на захтев немачких власти, отказати гостопримство Посланству.³⁴ До коначног прекида дипломатских односа између Француске и КЈ долази 15. августа 1941. године,³⁵ а заштиту интереса КЈ у Француској преузимају Сједињене Америчке Државе.³⁶

САД штитиле су југословенске интересе непуну годину дана, да би 7. јула 1942. године МИП САД обавестио посланика КЈ у Вашингтону Константина Фотића да заштиту југословенских интереса преузима француска влада у Вишију.³⁷

Преко дипломатских заступништава и конзулата у иностранству, Министарство иностраних дела вршило је своју спољну активност, на начин како је утврђено Уредбом о организацији МИД-а, дипломатских заступништава и конзулата Краљевства СХС у иностранству од 5. маја 1919. године.³⁸ Рад и избор дипломатског представника Краљевине СХС у Француској, односно посланства у Паризу и уопште представника у иностранству, одредио је члан 26 исте уредбе: "Посланици се постављају Краљевим указом, а акредитују се на страним дворовима или код влада Република,... Они су тумачи Владине спољне

²⁸ Миодраг Лазаревић, саветник Посланства постављен је за генералног конзула у Марсељу. АЈ- 334, УО, Укази 1935, Ф 1, Пр.пов.бр.3270 од 10.08.1935.

²⁹ У периоду од 2. до 22.08.1938. године Б.Пурић боравио је у Берну као акредитовани посланик и у Швајцарској. АЈ-334, УО, Перс.одсек, Досије Б.Пурића, службенички лист.

³⁰ Станоје Симић, саветник МИП-а, постављен је за саветника Посланства у Француској 24.8.1935. године и на тој дужности остао је све до краја 1938. године. АЈ-334, УО, Укази 1935, Ф 1, Пр. пов. бр. 3504 од 24.08.1935; АЈ-334, УО, Укази 1938, Ф 1, Пр.пов.бр. 1456 од 19.03.1938; АЈ-334,УО, Перс.одсек, Досије Б. Пурића, бр. 3788 од 28.07.1937, и бр. 3650 од 9.07.1938.

³¹ Бранко Петрановић, Револуције и покрети отпора у Европи 1939-1945, Београд-Скопље, 1985, стр. 23-24.

³² Вук Винавер, Југославија и Француска између два светска рата, Београд, 1985, стр. 431.

³³ Исто.

³⁴ Посланик КЈ у Анкари И. Шуменковић, обавештава министра иностраних послова о скорој могућности одузимања карактера званичне мисије Посланству КЈ у Вишију. АЈ-103-56-266.

³⁵ Божидар Пурић, посланик јавља Краљевској влади у Лондону, да према обавештењу француске владе, његове званичне функције престају 15.08.1941. године. АЈ-103-56-266.

³⁶ У телеграму од 21.08.1941. године, Константин Фотић, посланик у Вашингтону обавештава да је МИП САД издало инструкције америчком посланству у Вишију о примању заштите интереса КЈ у Француској, АЈ-103-56-266.

³⁷ Посланство КЈ у САД - Вашингтон, пов. бр. 601, 7.07.1942.

³⁸ Службене новине Краљевине СХС, бр. 42, 10.05.1919.

политике код влада код којих су акредитовани. Старају се да заступају што боље интересе Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, и дају директиве за рад подручном им особљу".³⁹ Функција дипломатских представника састоји се према општој међународној пракси, у следећем: 1. да одржавају и јачају односе између две земље и да припремају терен и учествовају у преговорима за решавање заједничких питања; 2. да се обавештавају о политичком стању у земљи у којој се налазе; 3. да штите своје држављане.⁴⁰

Закон о уређењу Министарства иностраних послова и дипломатских и конзуларних заступништава Краљевине Југославије у иностранству, од 25. марта 1930. године,⁴¹ означио је промену назива Посланства и конзулата Краљевине СХС у Посланство и конзулат Краљевине Југославије у Француској. Овај закон није ништа изменио у раду Посланства, и даље су пуномоћни тумачи спољне политике и заступници интереса Краљевине Југославије у држави у којој су акредитовани.

Следећи правни акт је Уредба са законском снагом о уређењу Министарства иностраних послова и дипломатских и конзуларних заступништава Краљевине Југославије у иностранству од 10. августа 1939. године,⁴² чланом 38 дели дипломатска заступништва на: 1. амбасаде, 2. посланства, 3. дипломатске агенције, 4. сталне делегације. Посланство КЈ у Француској није било подигнуто на ранг амбасаде.

Активност југословенског Посланства у Француској у прво време диктирали су услови и потребе у послератном периоду. Посланство је било у контакту са дипломатским представницима у Паризу у вези са признањем југословенске државе, одређивањем граница и решавањем осталих спорних питања између Краљевине СХС и њених суседа. Пратило је рад Конференције мира и Конференције амбасадора и било је у контакту и са другим међународним организацијама.

Наравно, делатност Посланства КЈ у Паризу била је пре свега усмерена на учвршћење политичких, али и на развијање привредних, научних, културних и других францускојугословенских односа.

С обзиром да је Париз у то доба био центар европске и светске дипломатске сцене, разумљиво је што је југословенско посланство било место где су се сливале информације и водили дипломатски разговори који су били од значаја за формирање ставова југословенске спољне политике.

Ради сагледавања целокупних односа Краљевине Југославије и Француске у периоду постојања и рада Посланства, веома је битно дати основне податке о постојању конзуларних представништава КЈ у Француској.

У току 1920. године била су отворена два генерална конзулата: у Паризу и Марсељу.⁴³ Генерални конзулат у Паризу затворен је 1929. године,⁴⁴ а исте године отворен је Генерални конзулат у Бордоу.⁴⁵

Током 1931. године отворена су два краљевска конзулата, и то у Мецу и Лилу.⁴⁶ Генерални конзулат у Бордоу није дуго радио, јер је одлуком Министарског савета 1932. године затворен.⁴⁷

³⁹ Исто.

⁴⁰ Јубиларни зборник живота и рада СХС II, 1918-1928, Београд, 1929, стр. 746.

⁴¹ Службене новине КЈ, бр. 72, 29.03.1930.

⁴² Службене новине КЈ, бр. 187, 18.08.1939.

⁴³ АЈ-334, УО, Укази 1920, Ф 1, Пр.пов.бр.2357 и 2358 од 18.06.1920.

⁴⁴ АЈ-334, УО, Укази 1929, Ф 1, Пр.пов.бр. 2119 од 31.05.1929.

⁴⁵ АЈ-334, УО, Укази 1929, Ф 1, Пр.пов.бр. 2114 од 31.05.1929.

⁴⁶ АЈ-334, УО, Укази 1931, Ф 1, Пр.пов.бр. 1505 и 1506 од 23.03.1931.

⁴⁷ АЈ-334, УО, Укази 1932, Ф 1, Пр.пов.бр. 1528 од 2.04.1932.

Краљевски конзулат у Лилу 1934. године, подигнут је на степен Генералног конзулата.⁴⁸ Генерални конзулат КЈ у Алжиру отворен је 15. јуна 1940. године.⁴⁹

У Француској је радило неколико почасних генералних конзулата (Париз, Лион, Бордо, Марсељ, Ница) и почасних конзулата (Авр, Тулон, Нант, Лил, Дижон, Ајачи на Корзици). Почасни конзулати КЈ били су отворени и у француским колонијама (Алжир, Казабланка и Бејрут).⁵⁰ У згради Посланства КЈ у Паризу радило је и Исељеничко изасланство КЈ за Француску, које није имало статус дипломатског представништва.

УНУТРАШЊА ОРГАНИЗАЦИЈА СТВАРОЦА ФОНДА

Увидом у званична законска акта о уређењу МИП-а и дипломатских и конзуларних заступништава у иностранству, на основу грађе фонда и литературе, може се закључити да није било унутрашње организације Посланства, иако је постојала систематизација радних места.

Уредба о организацији Министарства иностраних дела, дипломатских заступништава и конзулата Краљевства СХС у иностранству из 1919. године, прецизира да дипломатска заступништава могу имати, поред шефа мисије, још једног саветника, секретаре, писаре и остало особље.⁵¹

У Закону из 1930. године⁵² у параграфу 32 пише да је на челу Посланства изванредни посланик и опуномоћени министар, стални или привремени отправник послова. Поред њих може постојати саветник, секретари, писари, канцеларијски и манипулативни чиновници и помоћно и техничко особље.⁵³

Дипломатско-конзуларни годишњак Краљевине Југославије за 1931. годину даје листу особља Посланства КЈ у Француској: посланик, саветник, пет секретара, писар и канцеларијски приправник.⁵⁴

Уредба из 1939. године⁵⁵ ништа битније није променила у односу на предходне.

Из фонда Емигрантска влада КЈ (103) види се да су у Посланству КЈ у Вишију 1941. године радили: посланик, четири секретара и званичник.⁵⁶

РЕГИСТРАТУРСКО ПОСЛОВАЊЕ СТВАРОЦА ФОНДА

Министарство иностраних послова и дипломатско-конзуларна заступништава нису донели прописе којима би било регулисано канцеларијско пословање у ужем смислу (вођење основних и помоћних евиденција о актима и предметима, њихов назив, број података који треба евидентирати). Међутим, питање заштите архивске грађе (како оне настале радом МИП-а тако и оне која настаје радом дипломатско-конзуларних заступништава) регулисано је Законом о архивима МИП-а и дипломатско-конзуларним заступништвима КЈ

⁴⁸ АЈ-334, УО, Укази 1934, Ф 1, Пр.пов.бр. 4857 од 11.12.1934.

⁴⁹ АЈ-334, Конзуларно-привредно одељење, књига 92 - Регистар конзула КЈ.

⁵⁰ Исто.

⁵¹ Службене новине Краљевине СХС, I, бр. 42, 10.05.1919.

⁵² Закон о уређењу МИП-а и дипломатских и конзуларних заступништава КЈ у иностранству, Службене новине КЈ, I, бр. 72, 29.03.1930.

⁵³ Исто.

⁵⁴ Дипломатско-конзуларни годишњак за 1931, Београд, 1931, стр. 26.

⁵⁵ Уредба са законском снагом о уређењу МИП-а и дипломатских и конзуларних заступништава КЈ у иностранству, Службене новине КЈ, бр. 18.08.1939.

⁵⁶ АЈ-103-151540, Платни списак особља Посланства КЈ у Вишију за април-јун 1941. године.

у иностранству,⁵⁷ донетим 5. априла 1930. године. Закон је прецизирао шта се подразумева под архивама МИП-а, дипломатско-конзуларним заступништвима, обавезе међусобне примопредаје архивских списа и предмета при свакој персоналној промени коју прате писмене изјаве (чл. 5), чување и коришћење аката и предмета и др. Закон је предвиђао доношење Правилника о организацији архива заступништава, одељења и одсека Министарства (чл. 16), али он није донет, док је Правилник о истраживањима у Главној архиви МИП-а и о неслужбеном објављивању дипломатско-конзуларних докумената донет 14. априла 1930. године.⁵⁸

Административне књиге, вођене у Посланству, нису сачуване, осим: пасошког деловодног протокола за 1940. годину (1 књига), регистар лица која су позивана на пријеме (1 књига) и картотека о замењеним и продуженим пасошима за период 1935 - 1939.

Због недостатка књига основне евиденције, праћење аката кроз књиге није могуће. Међутим, на основу административних ознака на актима, донекле је извршена реконструкција канцеларијског пословања. Сваки акт има ознаке: пријемни штампил са називом Посланства, број под којим је заведен у деловодни протокол, датум завођења, степен поверљивости и словну ознаку под којим се водио у регистру. На основу тога закључено је да је Посланство водило: поверљиви деловодни протокол, административни, пасошки и благајнички деловодни протокол.

С обзиром на интервенције на грађи, које су извршене у ССИП-у, не може се са сигурношћу говорити о систему одлагања, односно архивирања аката у регистратури. Унутар поверљиве архиве извршена је подела на поверљиву и политичку архиву. Од 1936. године унутар административне архиве била су формирана досијеа.

СТАЊЕ И ЗНАЧАЈ АРХИВСКЕ ГРАЂЕ

Грађа Посланства Краљевине Југославије у Француској примљена је у Архив Југославије од Савезног секретаријата за иностране послове у два маха (29. 03. и 7. 11. 1990. године).

У примопредајним записницима констатовно је да је грађа несређена, непописана и некомплетна.⁵⁹

Овом фонду накнадно су припојене и копије докумената истражене у Центру за чување историјско-документарних збирки у Москви, а која се налазе у оквиру Фонда 1385 под називом: "Обједињени архивски фонд Југословенских конзулата и дипломатских представништава у разним земљама - Посланство КЈ у Француској".

Укупна количина примљене грађе Посланства КЈ у Француској (из ССИП-а и Москве) износи 30,10 д.м.

Грађа је била подељена на неколико целина: поверљива акта политичке провенијенције, поверљива акта и акта која се односе на одликовања за период 1915-1927. године. Нумерација фасцикли наведених целина почињала је бројем један за сваку годину. Административна и пасошка архива чиниле су друге две целине регистратурског материјала и нумерација ових целина била је иста.

Детаљним увидом у грађу констатовано је да постоји грађе Посланства Краљевине Србије (1915-1918) и Војног изасланства Краљевине Србије.

⁵⁷ Службене новине КЈ, бр. 83, 11.04.1930.

⁵⁸ Службене новине КЈ, бр. 95, 28.04.1930.

⁵⁹ Види досије фонда, примопредајни записници 02 бр. 397/1 од 4.06.1990. и 02 бр. 850/1 од 27.12.1990.

Грађа Посланства КЈ у Француској, немачком окупацијом северне и западне Француске, јуна 1940. године дошла је у руке немачких власти. Капитулацијом Немачке, маја 1945. године доспела је у СССР као ратни плен Совјетске армије. Представник владе СССР-а примопредајним актом од 27. августа 1956. године уз више фондова дипломатско-конзуларних представништава Краљевине Југославије, предао је Влади ФНРЈ и фонд Посланства Краљевине КЈ у Француској.⁶⁰

Грађа фонда је некомплетна и фрагментарна. Сачуван је део поверљиве архиве за 1918-1928. годину и општа архива. Недостају све књиге основне евиденције, осим једне.

У процесу рада на сређивању и обради фонда извршено је издвајање безвредног регистратурског материјала у количини од 27 д.м. Највећи део безвредног регистратурског материјала односи се на захтеве за издавање, замену и продужење пасоша држављанима Краљевине Југославије, преводе и овере разних докумената, молбе југословенских држављана за остваривање и уплату ренти, преписка у вези са пружањем правне помоћи појединцима у управним, грађанским и кривичним стварима, преписка са Управом двора у вези са наруџбинама за Ђорђа Карађорђевића код разних француских трговачких кућа. Детаљније о издвојеном материјалу, види листу безвредног регистратурског материјала предложеног за уништење.⁶¹

У грађи Посланства КЈ у Француској, заступљени су сви нивои дипломатске преписке као што су ноте, ед мемоари, меморандуми и друго, класична преписка, дешифровани телеграми, извештаји, информације, циркулари, штампани материјали (односи се на Стални међународни суд правде) и др.

Физичко стање грађе је задовољавајуће. Језик грађе је већим делом српски и француски, али има докумената и на енглеском и немачком језику.

С обзиром на некомплетност архивске грађе политичке провенијенције, недостатак административних књига, грађа је сређена по принципу функције и делатности ствараоца фонда. При сређивању архивске грађе испоштовао се степен њене поверљивости, тако да су акта класификована на две опште класификационе групе: ПОВЕРЉИВУ и ОПШТУ архиву, а оне на основне класификационе групе, по следећој класификационој шеми:

I ПОВЕРЉИВА АРХИВА

- Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца;
- Међународни односи;
- Међународне организације, конференције и комисије.

II ОПШТА АРХИВА

- Краљевина Југославија и Француска;
- Репатрирање југословенских грађана;
- Двор Краљевине Југославије;
- Одликовања;
- Рад Посланства КЈ у Француској - Париз;
- Циркулари МИП-а;
- Штампана.

III ПОПИС - КЊИГА И КАРТОТЕКА

Наведене основне класификационе групе, даљом класификацијом по материји,

⁶⁰ АЈ-130, Савезно извршно веће 68-424, б.б.

⁶¹ Досије фонда.

хронологији и врсти подељене су на подгрупе и јединице описа. Унутар јединице описа грађа је сређена по броју деловног протокола. Појединачна неевидентирана акта сређена су по датуму настанка.

Архивска грађа фонда је од прворазредног значаја за сагледавање кључних проблема који су кулминирали у Европи након Првог светског рата. Најзначајнија грађа налази се у поверљивој архиви сачуваној од 1918. до 1928. године.

У основној класификационој групи *Краљевина СХС*, налазе се документа која осликавају унутрашње економске, социјалне, националне, политичке и друге тешкоће и проблеме, са којима се суочила новостворена држава Краљевина СХС, тада са троструко већом територијом и више него троструко бројнијим становништвом од предратне Србије. Наведени проблеми могу се донекле пратити, али не и у потпуности сагледати кроз грађу о: признању Краљевине СХС, честим променама влада Краљевине СХС, набавкама у иностранству и страном помоћи ради обнове ратом опустошене земље, доласку добровољаца и емиграната из Америке преко Француске и затварању југословенских пролазних депоа у Француској, репатрирању избеглица; проблемима при снабдевању српске војске и неиспуњењу обавеза од стране савезника (Енглеске и Француске) прузетих конвенцијом од 1916. и допуном те конвенције из 1918. године; српским ратним инвалидима и контакту са Извршним комитетом сталног ратног фонда за помоћ слепим војницима и морнарицама; српско-црногорским односима после уједињења; хрватском питању, активности Стјепана Радића у земљи и иностранству, догађајима у скупштини 1928. године, ставу француских политичких кругова о хрватском питању; материјалима о раду Посланства Краљевине СХС у Француској; предлозима појединачно и институција за одликовања француских држављана који су у току Првог светског рата помагали српске избеглице, српску војску, школску омладину и др. У оквиру те класификационе подгрупе, налазе се и повеље одликваних орденима Крста милосрђа, Белим орлом и Светог Саве.

Најобимнија и најзначајнија класификациона група *Међународни односи*, садржи изузетно вредну и садржајно комплексну грађу, значајну за сагледавање међународне ситуације у Европи после Првог светског рата, доминацију Француске као чувара Европе и творца "версајског система", проблема насталих стварањем нових држава након распада Аустро-Угарске, спровођења, поштовања и ревизије појединих мировних уговора са земљама Централних сила; раду комисија за разграничење Краљевине СХС са појединим земљама и одлуке Конференције амбасадора по тим и многим другим питањима, које Конференција мира није успела да разреши.

У обимној документацији о *Албанији* доминирају материјали о раду Конференције амбасадора на разграничењу Краљевине СХС са Албанијом и проблемима због Светог Наума и Врмоша, упада албанских качака и бугарских комита на југословенску територију, њиховим заједничким акцијама које је предводио Бајрам Цур ради заузимања Косова, раду Косовског комитета, прекиду дипломатских односа са Краљевином СХС, спољној и унутрашњој политици влада и режима Хасан бег Приштине, Фан Нолија и Ахмет-бега, полагају Албаније и утицају страних земаља на њу, посебном односу и везама са Италијом, аспирацијама Енглеске и Француске за трговински монопол у Албанији и продору немачког капитала.

У материјалима о *Бугарској* налазимо документа о: бугарском неприцавању Нејског мировног уговора, кршењу његових војних одредби (реорганизација војске, повећана мобилизација, формирање народне милиције, норужавање, доношење Закона о обавезном раду); одлуци Конференције амбасадора за распуштање бугарске војске и укидање војне обавезе; раду Међусавезничке контролне комисије у Бугарској, захтевима Бугарске за укидање Контролне комисије; проблемима на југословенској граници, упаду бугарских чета на територију Краљевине СХС, акцијама Македонског комитета; пропаганди бугарске емиграције у САД и европским земљама за присаједињење Македоније Бугарској; по-

литичким странкама у Бугарској и тајној организацији "Кубрат"; терористичким акцијама ВМРО-а, влади Цанкова; бугарско-турским и бугарско-грчким односима, акцимама бугарских комуниста против режима, везама са Русијом и др.

У материјалима *Односи Италије и Краљевине СХС* преовлађују акта о разграничењу две државе, које је било главни проблем од Конференције мира до потписивања Римских споразума јануара 1924. године. То су извештаји, ноте, преписка о нападима Италијана на југословенску границу, догађајима у Трсту, Ријеци, Пули и Сплиту, покретима италијанских трупа према граници Краљевине СХС, одлуци савезничких сила и условима о привременој предаји Котора властима Краљевине СХС (1920), уласку фашиста у Ријеку, потписивању споразума у Риму и конвенције закључене у Санта Маргерити између Италије и Краљевине СХС о извршењу Рапалског мировног уговора, италијанској политици према мањинама и насељавању италијанских породица у пограничним местима ради асимилације инородног становништва, фашистичким нападима на југословенске поданике у Далмацији и Задру и др. Документа о *Италијанско-албанским односима*, прате реаговања европских држава на Тирански пакт склопљен између Албаније и Италије (27. новембра 1926.), војним акцијама Италије у Албанији, доласку војних трупа, наоружавању албанске војске од стране Италијана, изазивању нереди на југословенско - албанској граници, тумачење појединих европских држава Тиранског пакта у погледу независности Албаније, заузимању Француске у југословенском спору са Италијом и Албанијом, италијанској спољној политици и њеном односу према Бугарској, Мађарској, Румунији, Француској, Енглеској, Немачкој и обновљеним односима са Русијом.

У документацији везаној за *Грчку*, доминирају материјали о: дипломатској активности и преговорима о обнављању савеза Краљевине СХС и Грчке, улози Француске у томе, преговорима са Друштвом за експлоатацију солунског пристаништа у циљу оживљавања Конвенције о српској слободној зони у Солуну, условима под којим Краљевина СХС може користити српску слободну зону у Солуну. Општа политичка ситуација, спољна и унутрашња политика Грчке може се пратити кроз исцрпне извештаје посланика Краљевине СХС у Атини Јована Дучића.

Значајни материјали су и они који се односе на спровођење одредби Тријанонског мировног уговора, а везани су за разграничење *Мађарске и Краљевине СХС*, проблеме о одређивању границе у Прекомурју, евакуацији трупа Краљевине СХС из Барање и Баје, мађарском терору над српским живљем, преласку великог броја Срба, Мађара и Немаца на територију Краљевине у страху од мађарске војске, раду Комисије за разграничење и др. Друга јединица описа *Мађарска - општи материјали*, садрже документа о: покушају рестаурације Хабзбуршке монархије, повратку Карла Хабзбуршког, одлукама Конференције амбасадора у вези с тим, кршењу војних одредби Тријанонског мировног уговора, тајном наоружавању мађарске војске из Италије, Сент Годхарској афери, војним припремама, раду Међусавезничке контролне комисије на разоружању Мађарске, интервенције Конференције амбасадора код Друштва народа у вези са кршењем мировног уговора од стране Мађарске, активности грофа Бетлена у вези са мађарским зајмом траженим од европских држава ради економског и финансијског опоравка Мађарске као и ставовима Енглеске, Француске и земаља Мале Антанте по том питању.

Документација о *Румунији* везана је за ратификацију и спровођење уговора у Северу између савезничких и удружених сила и Пољске, Румуније, Краљевине СХС и Чехословачке из 1920. године, и њеном разграничењу са Краљевином СХС по чл.3 поменутог уговора, раду Међусавезничке комисије и постигнутим споразумом о граници, румунско - руским политичким односима о питању Бесарабије и др.

Француска, њена спољна и унутрашња политика, као и њен утицај на политичке одлуке и догађаје у Европи - може се донекле пратити кроз извештаје, информације, циркуларе, ноте и друге материјале овог фонда. Информације о изборима 1920. године и обра-

зовању владе Александра Милерана, изборима 1924. године и формирању владе Едуарда Ериоа, кризи владе Рајмона Поенкара, њеним политичким односима са Енглеском, САД, оштрим ставом према Немачкој, земљама Мале Антанте и совјетској Русији; склопљеном савезу са Румунијом 1924. године, француском утицају на Турску њеном уступању дела сиријске територије ради исправке турске границе, настојању Француске да Турска уђе у Друштво народа; француско - аустријским политичким односима, политици према Балкану и др.

Посебно значајни материјали су они из којих се виде француско - југословенски политички односи, веома блиска сарадња двеју земаља на просветном, културном, привредном и другом плану. Извештаји посланика и преписка у вези са преговорима о добијању француског зајма од 300 милиона француских франака за обнову и куповину наоружања Краљевине СХС и одобрење француског парламента и Сената 1923. године, преговорима двеју влада за потписивање и склапање споразума о пријатељству, дипломатским акцијама у вези с тим, потписивању Споразума о пријатељству и Конвенције о арбитражи 1927. године, ставу Италије и других европских земаља, негативном реаговању француских социјалиста и левичарске штампе; раду на остваривању Трговинског уговора и Конвенције о настањивању између Француске и Краљевине СХС.

Поред политичке сарадње архивска грађа фонда говори о просветној, научној, културној, привредној и другој сарадњи: школовању југословенских студената у Француској, њиховим удружењима, организовању предавања универзитетских професора, организовању хуманитарних свечаности за помоћ српским војницима, иницијативи за оснивање француског лицеја у Београду и отварање француско - српских школа, о организацији југословенске изложбе у Паризу и премештај скулптура Ивана Мештровића у Париз; стављање под заштиту француске владе југословенских грађана у Кини и Бразилу; организовање прославе десетогодишњице пробоја Солунског фронта и позив делегацији Федерације француских бораца са Солунског фронта и генералу Франше Д Епереу. Посебни куриозитет овог фонда представљају писма Гастон Ришара, дописника "Пети Паризијена" са Солунског фронта, писана 1915. године, а достављена Посланству Краљевине СХС у Паризу 1920. године у жељи да се објаве.

Ипак, и поред наведеног, са жаљењем се мора констатовати да у фонду недостаје једна од најзначајнијих групација сваког Посланства, а то су политички извештаји посланика, који дају податке о политичком и економском стању у Француској, њеној општој спољној политици а посебно њеном односу са Краљевином СХС. Материјали који се налазе у поменутој скупуни, не могу у потпуности да расветле француско - југословенске односе и не мењају наведену констатацију.

Класификациона група *Међународне организације, конференције, комисије и др*, садржи спорадичну грађу о: Конференцији мира у Паризу (извештаји посланика Миленка Веснића о пленарним седницама Конференције, додељивању места у појединим комисијама представницима Краљевине СХС, установљењу комисије за испитивање штете које су поднеле поједине земље у рату, раду Савета десеторице, тешкоћама при решавању спора Краљевине СХС са Румунијом, Италијом, о "црногорском питању", упутства и инструкције владе Краљевине СХС делегацији за поједина питања и др.); Друштву народа (о избору представника Мале Антанте у Савет Друштва народа); оснивању Сталног међународног суда правде (шведски, дански и норвешки пројекти конвенције о оснивању Сталног међународног суда правде, пројект конвенције Сталног међународног суда припремљен за Конференцију у Хагу 16. и 17. фебруара 1920. године и др); општим материјалима који се односе на рад Конференције амбасадора; раду Међународне дунавске комисије; образовању, одлукама и организацији Међународног комитета за кредите и помоћ земљама пострадалим у току рата; раду Репартиционе комисије (комисије за поделу возних средстава бивше Аустро-Угарске монархије земљама наследницама); раду Међународне санитарне кон-

ференције, Међународне парламентарне трговинске конференције, Међународне ваздухопловне комисије и др.

У општој архиви налазе се документа о репатрирању југословенских иселјеника и емиграната из Америке, извештаји делегата за репатрирање из Марсеља, Авра и Дела, спискови са именима лица која се репатрирају бродовима Кавказ, Калифорнија, Нордам, Чикаго и др. У оквиру ове класификационе групе налазе се и молбе за ослобођење Југословена из логора у Француској - учесника шпанског грађанског рата.

На основу ове глобалне оцене садржајне вредности докумената и обиља тема које они нуде, може се рећи да грађа Посланства КЈ у Француској има изузетну историографску вредност, не само за проучавање историје Краљевине СХС непосредно по завршетку Првог свеског рата, него и за сагледавање комплексних међународних односа у Европи до 1928. године.

Овај сумарни преглед грађе политичке провенијенције истраживачима и њеним корисницима само је путоказ до најзначајнијих докумената, односно скупина докумената, а тек увидом у целокупну грађу фонда - добиће се права слика о њеном садржају и вредности.

Као информативно средство урађен је аналитичко-сумарни инвентар са индексима (именични, географски, институционални и тематски).

У раду на сређивању и обради грађе Посланства учествовали су архивист Нада Петровић и архивски помоћник Љиљана Требјешанин.

При цитирању коришћене грађе истраживачи се служе сигнатуром која се састоји од ознаке Архива (АЈ), броја фонда (388), броја фасцикле и јединице описа.

Укупна количина грађе износи 3,10 д.м., односно 22 фасцикле грађе (59 јединица описа), 7 фасцикли картотеке и 2 регистратурске књиге.

Београд,

децембар 2000.

Нада Петровић

БЕЛЕШКА О АНЕКСУ ФОНДА (АЈ-388)

Након завршетка обраде фонда Посланства КЈ у Француској-Паризу, Виши (АЈ-388) у Архив Југославије накнадно је преузета од Савезног секретаријата за иностране архивска грађа која се односи на поновно отварање Посланства Краљевине Југославије у Француској 1944. године, у количини од 0.30 т. Архивска грађа је обрађена и смештена као Анекс фонду Посланства, урађен је и садржај јединица описа са индексима, који се надовезује на постојећи Инвентар.

Грађа је класификована по принципу слободне провенијенције, облик функције и делатности ствараоца фонда. Због мале количине грађе (0.30т) целокупна грађа је једна класификациона група (Рад Посланства КЈ у Француској 1944. године), а даље четири јединице описа уједно и подгрупе. Унутар јединица описа постоје досијеи који су формиран у регистратури и могли су као такви да остану.

Архивска грађа о којој је реч није обимна, обухвата кратак период (три месеца), али значајан период и на основу ње може реконструисати како је дошло до нормализације дипломатских веза између Југославије и Француске, доласком привременог отправника послова и обновом рада Посланства, какав је био став Привремене владе Француске према Народно-слободилачком покрету, како је радила Војна мисија коју је југословенска влада послала да би репатрирала бивше југословенске заробљенике и мобилисала у НОВЈ, о Југословенима у Француској и др.

Париз је ослобођен 25.8.1944. године. Привремена влада Француске Републике, основана јуна те године, долази у Париз и наставља да делује као наследница Комитета народног ослобођења (CFLN). Дипломатски односи између Краљевине Југославије и Вишијевске Француске, прекинути су у јуну 1941, а до 1942. југословенске интересе у Француској заступала је влада Сједињених америчких држава. Контакти између Југословенске избегличке владе у Лондону и Де Головог Комитета Слободних Француза су постојали од 1941. године када је југословенска влада именовала потпуковника Божина Симића као акредитованог представника код међународно признате француске владе у избеглиштву. Током 1943. и 1944. године Јован Ђоновић је био представник југословенске владе код председника Националног комитета Француске, Де Гола у Алжиру. Југословени, махом бегунци из немачких логора и бивши шпански борци, били су активни учесници француског Покрета отпора. Архитекта и генерал Љуба Илић, шпански борац, члан отпора и вођа свих страних формација које су се бориле у Француској. Крајем 1944. године постављен је за шефа југословенске војне мисије.⁶²

Прелазна југословенска влада Ивана Шубашића послала је у дипломату Милана Ристића, опуномоћеног министра у Швајцарској, за привременог отправника послова (ad in-

⁶² Dragan Petrović, *Francusko-srpski odnosi 1800-2010*, Institut za međunarodnu politiku i privredu, Beograd, 2011, str. 121-122. Vidi i: Branko Petranović, „Jugoslovensko-francuski odnosi u Drugom svetskom ratu 1939-1945“u: *Jugoslovensko-francuski odnosi*, Istorijски институт, Beograd; Bjelajac, Mile. 2005. „Srpsko (jugoslovensko) – francuska vojna saradnja u XX veku.“ U: Pavlović, Mihailo B. i Novaković, Jelena, ur. *Srpsko-francuski odnosi 1904-2004*. Beograd: Друштво за културну сарадњу Србија-Француска, Архив Србије (293-312). О учешћу Југословена у француском Покрету отпора види: Branko Petranović, *Istorija Jugoslavije 1918-1988*, Друга knjiga: *Narodnooslobodilački rat i revolucija 1941-1945*, Nolit, Beograd, 1988.

ternim) Краљевског посланства у Паризу.⁶³ Под истим датумом Краљевско посланство се обавештава да је председник владе И. Шубашић упутио ноту министру иностраних послова Француске о постављењу Ристића и да је француско министарство спољних послова са потписом министра Жоржа Бидоа (Georges Bidault) позитивно одговорило на ноту.⁶⁴ Пре отпавника послова у Париз је стигао Добривоје Мајданац, раније службеник Генералног конзулата КЈ у Марсеју. Он се јавља из хотела „Бристол“, 22. октобра, јер зграда Посланства није била у функцији.⁶⁵ По свом доласку отпавник послова је посетио француског министра иностраних послова Бидоа. У том разговору, који је био почетком новембра, изражен је став Привремене француске владе према Народно-ослободилачком покрету у Југославији и свим политичким променама, као и намери француске владе да пошаље једну мисију у Југославију по угледу на совјетску, америчку и британску и др.⁶⁶ Тада су код француске владе акредитовани и посланици или амбасадори других земаља које су, судећи по документима, изразиле и срдчане односе према новом југословенском представнику у Паризу (Чиле, Белгија, Канада, Велика Британија и др).

Кроз документа видимо и какво је стање било пред сам почетак рада Посланства. Према извештају отпавника послова зграда Посланства била је неусловна, опљачкана (адреса Vd. Delessert br.1). У тој згради једно време у били Немци, а у време ослобађања Париза и непосредно после тога, били су чланови Комитета Југословенског ослободилачког покрета у Француској на челу са генералом Љубом Илићем. Чланови овог покрета су у одсуству југословенских званичних представника одиграли значајну улогу у збрињавању Југословена у Француској, сарађујући са разним француским добротворним установама и француским властима. У самој згради Посланства створили су разне секције (пропагандна, женска, студентска, секција за издавање уверења југословенским држављанима ради легитимисања код француских власти и др). По договору са француским властима, овај Комитет је требао да врати зграду по доласку отпавника послова. Под притиском самог Комитета али и Војне мисије, отпавник послова је пристао да Комитет остане да делује још неко време у истој згради, због несумњивих заслуга које је овај одбор имао у збрињавању Југословена у Француској. Ипак, отпавник послова је предложио да се они преселе на друго место, које би им било плаћено из државних средстава. Отпавник послова Ристић је предложио да се зграда Посланства претвори у неку врсту Југословенског дома, где би биле окупљене све незваничне установе и друштва. У сличном стању су биле и остале зграде Посланства (rue Leonse Reupaud) где су била смештена југословенска представништва (Исељенички биро (изасланство), Војно изасланство).⁶⁷ Сва пошта, пре свега телеграф је ишла са ове адресе, па се претпоставља да је и усељено комплетно Посланство.

Судећи по архивској грађи најважнији задатак Посланства, осим успостављања контаката са француским властима, био је да се са члановима наше Војне мисије ангажује око збрињавања југословенских држављана који су били у Француској, неки по логорима, неки на слободи, да би се репатрирали у земљу. Пре свега се то односи на мушкарце способне за војску, које је требало организовати и преко Марсеја и Италије пребацити у земљу где би се

⁶³ АЈ, Посланство Краљевине Југославије у Француској-Париз, Виши (1918-1941), **Анекс Ф-22**, јединица описа 60, .пов. бр. 2079 од 17.10.1944.

⁶⁴ Исто.

⁶⁵ АЈ-388-23-60. Већ у свом првом обраћању из Париза, Д. Мајданац ургира да се посланик пошаље што пре да би се решавало питање југословенских заробљеника.

⁶⁶ Исто. Пов. бр. 101 од 18.11.1944. До промене става према комунистичком покрету у Југославији, Привремене владе Француске и покрета који је претходио, долази и раније, у складу са променама на међународној сцени. Ипак, до успостављања потпуних дипломатских веза са Владом ДФЈ ипак ће доћи тек у мају 1945, а нешто пре, у марту, Југославији почети са радом и француска војна мисија: Драган Петровић, наведено дело, стр. 124.

⁶⁷ Исто, Пов. бр. 115 од 18.11.1944. године.

прикључили народноослободилачкој борби. У ту сврху већ крајем октобра у Париз долази ваздухопловни пуковник Гавро Шкриванић, а убрзо и остали чланови мисије. За чланове Војне мисије захтеване су посебне дозволе од француских власти које би им омогућавале кретање и прикупљање југословенских држављана.⁶⁸ У сврху што ефикаснијег прикупљања Југословена отворен је поново и Генерални конзулат у Марсеју, где је акредитован за генералног конзула, делегата при Црвеном крсту Француске и делегата за репатрирање, Лазар Латиновић. У Марсеј, због увида у стање са репатрирањем, дошли су у једном тренутку и председник владе И. Шубашић и Владимир Велебит. Сарадња са Међусавезничком врховном командом у Француској (SHAЕF) је унапређена постављањем генерала Љубе Илића као члана војне мисије при Међусавезничкој команди.⁶⁹ У грађи постоје и обавештења о транспорту југословенских репатрираца за Италију. Стање Југословена у Француској такође се може видети кроз документа о захтевима Југословена, као бивших заробљеника, односно њихових породица, упућених Посланству по разним питањима (ослобођења из затвора, запослења, разних уверења, потраге и др).

Посланство је у почетку деловало са свега два службеника, да би на крају године, према платном списку, било 13 укупно службеника, заједно са отправником послова. Део њих је очигледно већ раније радио у Посланству. Канцеларијско пословање је било централизовано. Акта углавном имају сва формална обележја и печат Посланства. Документа су завођена у један поверљиви деловодни протокол.

У Инвентару фонда Посланства КЈ у Француској – Париз, Виши, архивска грађа Анекса налази се у јединицама описа 60-63, књига (поверљиви деловодни протокол), под бројем 3.

28.3.2023. године

Лидија Опојевлић Хофман

⁶⁸ Исто, Војна мисија у Француској.

⁶⁹ Исто, пов. бр. 237 од 30.11.1944.године.

**СТРУКТУРА
АРХИВСКЕ ГРАЂЕ**

СТРУКТУРА АРХИВСКЕ ГРАЂЕ

	бр. јед.	описа	страна
ПОВЕРЉИВА АРХИВА 1918-1928.	1-50	3
КРАЉЕВИНА СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА	1-16	3
Нотификација, признање Краљевине СХС и честитке	1	3
Владе и Народна скупштина краљевине СХС	2	3
Војска Краљевине СХС	3	4
Црногорско - српски односи после Уједињења	4	4
Хрватско питање	5	5
Стране мисије у Србији	6	6
Набавке и помоћ из иностранства	7	6
Репатрирање	8	7
Инвалиди рата	9	8
Сумњива лица	10	8
Откуп оријенталних железница у Јужној Србији	11	9
Двор Краљевине СХС	12	9
Материјали у вези са радом Посланства Краљевине СХС у Француској – Париз	13	10
Одликовања	14	11
Одликовања – повеље	15	12
Разно	16	16
МЕЂУНАРОДНИ ОДНОСИ	17-37	17
АЛБАНИЈА	17-19	17
Албанија (1920-1923)	17	17
Албанија - 1924.	18	18
Албанија (1925-1928)	19	19
АУСТРИЈА	20-20	21
Аустрија (1919-1927)	20	21
БУГАРСКА	21-23	22
Бугарска (1918-1923)	21	22
Бугарска - 1924.	22	24
Бугарска (1925-1928)	23	26

ГРЧКА	24-24	27
Грчка	24	27
ИТАЛИЈА	25-26	28
Односи Италије и Краљевне СХС	25	28
Италијанско-албански односи	26	29
МАЂАРСКА	27-28	30
Разграничење Краљевине СХС и Мађарске	27	30
Мађарска - општи материјали	28	31
НЕМАЧКА	29-29	33
Немачка	29	33
РУМУНИЈА	30-30	35
Румунија	30	35
СССР	31-31	36
Односи Краљевине СХС и СССР-а	31	36
ТУРСКА	32-32	37
Турска	32	37
ФРАНЦУСКА	33-34	38
Француска и Краљевина СХС - општи материјали	33	38
Односи Краљевине СХС и Француске	34	40
ЧЕХОСЛОВАЧКА	35-35	41
Чехословачка	35	41
ОСТАЛЕ ЗЕМЉЕ	36-36	42
Остале земље	36	42
МЕЂУНАРОДНИ ОДНОСИ	37-37	44
Међународно – разно	37	44
МЕЂУНАРОДНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ, КОНФЕРЕНЦИЈЕ И КОМИСИЈЕ	38-50	45
Конференција мира у Паризу	38	45
Друштво народа	39	46
Стални међународни суд правде	40	46
Конференција амбасадора-општи материјали	41	47
Међународна Дунавска комисија	42	47
Међународни комитет за кредите и помоћ	43	48

Репарације- репартиције	4448
Међународни институт за хладноћу	4549
Међународни савез за чисту и примењену хемију	4650
Међународна парламентарна трговинска конференција	4750
Међународна конференција за ревизију санитарне конвенције	4850
Међународна ваздухопловна комисија	4951
Разно	5051
ОПШТА АРХИВА 1918-1941.	51-5952
КРАЉЕВИНА ЈУГОСЛАВИЈА И ФРАНЦУСКА	51-5252
Сарадња Краљевине Југославије и Француске	5152
Југословенски грађани у Француској	5253
РЕПАТРИРАЊЕ ЈУГОСЛОВЕНСКИХ ГРАЂАНА	53-5454
Репатрирање југословенских исељеника и емиграната из Америке	5354
Репатрирање југословенских добровољаца у Шпанском грађанском рату	5454
ДВОР КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ	55-5555
Двор Краљевине Југославије	5555
ОДЛИКОВАЊА	56-5655
Одликовања	5655
РАД ПОСЛАНСТВА КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ У ФРАНЦУСКОЈ - ПАРИЗ	57-5756
Рад Посланства Краљевине Југославије у Француској – Париз	5756
ЦИРКУЛАРИ МИП-А	58-5857
Циркулари Мип-а	5857
ШТАМПА	59-5959
Штампа	5959
АНЕКС - РАД ПОСЛАНСТВА КЈ У ПАРИЗУ 1944. ГОДИНЕ	60-6359
Отварање Посланства КЈ у Француској 1944. године	6059
Југословенска војна мисија и Генерални конзулат КЈ у Марсеју	6160
Југословени у Француској 1944. године	6261
ОСНОВНА ЕВИДЕНЦИЈА 63
КАРТОТЕКА ИЗДАТИХ И ПРОДУЖЕНИХ ПАСОША У ПОСЛАНСТВУ КЈ У ФРАНЦУСКОЈ – ПАРИЗ65
АДМИНИСТРАТИВНЕ КЊИГЕ66

Пасошки деловодни протокол за 1940. годину 66
Регистар са именима лица која су позивана на пријеме у посланству КЈ у Француској – Париз 66

ОПИС
ЈЕДИНИЦА ОПИСА

ПОВЕРЉИВА АРХИВА 1918-1928.

КРАЉЕВИНА СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

1 1 НОТИФИКАЦИЈА, ПРИЗНАЊЕ КРАЉЕВИНЕ СХС И ЧЕСТИТКЕ

1918. година: Честитке удружења, друштава, група и појединаца из Француске (Марсеља, Нанта, Авра, Париза, Бордоа, Нице), Порта, Лисабона, Костарике, генералног конзула у Владивостоку поводом ослобођења Србије, уласка трупа у Београд и победе у Првом светском рату; Манифест (прокламација) регента Александра народу Краљевине СХС, од 24. децембра 1918. године.

1919. година: Експозе председника Министарског савета и заменика министра иностраних дела Стојана Протића о спољној политици Краљевине СХС, њеним границама, националном питању и др.; писмо Анте Трумбића посланику Миленку Веснићу о потреби запослења два добровољца из САД у Југословенски одбор; честитке удружења, група и појединаца из Париза, Лисабона и др. градова поводом ослобођења Србије; преписка о нотификацији Краљевине СХС, државној застави, поморској и речној застави; признавање Краљевине СХС од стране Румуније, Холандије, Шпаније, Ватикана и Норвешке; проглашење 1. децембра за државни празник.

1923. година: Признавање Краљевине СХС од стране Мексика.

Година: 1918-1919, 1923.

Врста документа: преписка

Језик: српски, француски.

Фолијација: 1-122

1 2 ВЛАДЕ И НАРОДНА СКУПШТИНА КРАЉЕВИНЕ СХС

ВЛАДЕ КРАЉЕВИНЕ СХС

1919. година: Телеграм о саставу прве владе Краљевине СХС Стојана Протића; писмо Стојана Протића, председника владе, Анти Трумбићу о његовом избору за министра иностраних дела, консолидацији новоформиране државе; преписка у вези са полагањем заклетве Анте Трумбића као члана владе Краљевине СХС; телеграм о оставци владе Стојана Протића; телеграм Стојана Протића - Трумбићу о потреби престанка рада и активности Југословенског одбора; саставу новог кабинета Љубомира Давидовића; телеграм Љубомира Давидовића наследнику престола Александру о оставци његове владе; поновном образовању владе Љубомира Давидовића и др.

1920. година: Телеграми (преписка) о: оставци владе Љубомира Давидовића, образовању новог кабинета Стојана Протића; оставци владе Стојана Протића и формирању владе Миленка Веснића на 121. седници Привременог народног представништва.

1924. година: Телеграми о: оставци владе Николе Пашића, путовању председника Министарског савета у Париз; формирању владе Љубомира Давидовића 28. јула 1924.године и ступању на дужност, изјава о спољној политици и политици Краљевине СХС према Француској; телеграм о поновном формирању кабинета Николе Пашића и др.

1925. година: Телеграм о избору нове коалиционе владе 18. јула 1925. године Николе Пашића.

1926. година: Телеграм о оставци владе Николе Узуновића и поновном мандату за састав нове владе.

НАРОДНА СКУПШТИНА КРАЉЕВИНЕ СХС:

1919. година: Став Народне скупштине Краљевине СХС о Карлу Хабзбуршком; телеграм председника владе Стојана Протића наследнику престола да престоном беседом отвори Парламент.

Година: 1919-1921, 1924-1926.

Врста документа: преписка

Језик: српски, француски.

Фолијација: 123-252

1 3 ВОЈСКА КРАЉЕВИНЕ СХС

1919. година: Преписка о: захтеву Главне команде савезничке војске за концентрацију српских трупа према Софији и у Банату; основним подацима о српској војсци које је генерал Пешић послао француском Војном министарству; насталим проблемима у вези са снабдевањем српске војске храном и одећом, обавези које су преузеле Француска и Енглеска влада Конвенцијом од 8. фебруара 1916. године и допуном конвенције од 25. јула 1918. године да именоване владе снабдевају ефективу српске војске; нота француској влади о обавези савезника да преузму снабдевање војске не само ефикасне из 1916. године (14000 људи и 3000 стоке) већ ефикасне од 2500 људи и 5500 грла стоке с тим да ће се ефикасна мењати према ситуацији; о установљењу Комисије за војничка гробља; захтеву за репатрирање 200 заробљених официра из Ђенове за Србију и др.

1920. година: Преписка о: болести војводе Живојина Мишића, стању његовог здравља, позиву за лечење у Лондон; постављању Данила Калафатовића за војног изасланика у Француској; нота Форин офиса у вези са снабдевањем српске војске према Конвенцији из 1916. и 1918. године.

1926. година: Преписка у вези са: преговорима са француским министром војске и француском владом о испоруци војног материјала Краљевини СХС; мишљење Вишег савета француске Народне одбране о исплати треће рате зајма за наоружање војске Краљевине СХС; француска понуда војног материјала из својих мобилизационих резерви и др.

Година: 1919-1920, 1926.

Врста документа: преписка, нота, ед мемоар.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 253-519

1 4 ЦРНОГОРСКО - СРПСКИ ОДНОСИ ПОСЛЕ УЈЕДИЊЕЊА

1919. година: Телеграм Миленка Веснића о објављеном комуникеу у "Темпсу" црногорских званичних кругова о узурпацији српске власти и терору, 1. марта 1919. године; апел председника САД, Вудра Вилсона, за ослобођење појединих Црногораца из затвора, заробљених од стране српских трупа.

1920. година: Преписка у вези са давањем помоћи црногорским студентима, питомцима бившег краља Николе; писмо студента медицине, Грујичића, у име Југословенске универзитетске омладине из Црне Горе поводом писма председнику владе групе питомаца краља Николе; о одобрењу кредита за репатрирање црногорских студената, питомаца бившег краља Николе; преписци са послаником у италијанском парламенту Константином Лазаром и његовој намери да у Парламенту продужи кампању против владине политике о црногорском питању; информација о болести краља Николе, његовом преласку из Француске у Италију, стању у Црној Гори; саопштење о листу "Глас Црногораца" који ће излазити у Риму и др.; писмо Ђорђа Перића у име Црногорске републиканске странке посланику Миленку Веснићу о: акцијама странке, односима у њој, одлукама Конференције мира о црногорском питању, захтев за новчана средства од владе Краљевине СХС за издавање листа у Паризу који би пропагирао народно јединство. Програм Црногорске републиканске странке; образложење Душана Ђукића о непостојању Црногорске републиканске странке и др.

1924. година: Извештај конзулата Краљевине СХС у Њујорку о оснивању листа "Монтенегро" као званичног органа комитета за црногорску независност, са Италијаном Луиђи Крискуолом, уредником.

Година: 1919-1920, 1924.

Врста документа: преписка.

Језик: српски, француски, енглески.

Фолијација: 520-567

1 5 ХРВАТСКО ПИТАЊЕ

1921. година: Реферат Стјепана Радића о хрватском питању.

1922. година: Меморандум надбискупа Бауера и бискупа Милета влади Краљевине СХС и краљу о поступцима према цркви, католичким установама и школи.

1923. година: Преписка о: политичкој активности Стјепана Радића, вође Хрватске републиканске сељачке странке у иностранству, његовом боравку у Лондону, сусретима са Александром Девиним, бившим црногорским конзулом краља Николе, Чедом Мијатовићем, његовим политичким убеђењима о уређењу Краљевине СХС и др.

1924. година: Преписка у вези са чланцима Стјепана Радића које је објавио 1914.године против Енглеске.

Прилог: Лист " Хрватска", гласило Странке права за све хрватске земље, од 2. септембра 1914.године.

1928. година: Телеграми (преписка) о атентату Пунише Рачића у Народној скупштини на посланике Сељачко - демократске коалиције, убиству Стјепана Радића, акцијама сељачко - демократске коалиције, писању француске штампе о догађајима; о телеграму клуба Хрватске сељачке странке председнику интерпарламентарне уније о убиству Радића, делегата за интерпарламентарну унију; извештај посланика Мирослава Спалајковића о мишљењу француских водећих политичара о хрватском питању; тврдњи Влатка Радића, сина Стјепана Радића, италијанском листу "Giornale d'Italia" да је председник владе Вукићевић организовао злочин у Скупштини; о писању комунистичког ли-

ста "Јаук народа"; преписка о објављивању листа "Хрват" поверљиве нагодбе генерала Станојловића чији је текст преузела јеврејска телеграфска агенција; писању листа "Време" о мисији Хрватске сељачке странке у Риму; збору сељачко - демократске коалиције у Госпићу и Сплиту; подигнутој оптужници против Марије Радић удовице Стјепана Радића и др.

Година: 1921-1924, 1928.

Врста документа: преписка, реферат, меморандум.

Језик: српски, француски, хрватски.

Фолијација: 568-685

1 6 СТРАНЕ МИСИЈЕ У СРБИЈИ

1919. година: Преписка о: доласку америчке мисије Црвеног крста, госпође Стобарт из Лондона са члановима мисије; циркулар председника владе Стојана Протића о обавези Посланстава да јаве о доласку страних мисија у Краљевину СХС; писмо МИП-а Посланству о престанку потребе за долазак мисије француских војних лекара у Краљевину СХС јер су санитарне прилике сређене.

Година: 1919.

Врста документа: преписка, циркулар.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 686-697

1 7 НАБАВКЕ И ПОМОЋ ИЗ ИНОСТРАНСТВА

1919. година: Преписка о набавкама из иностранства појединих артикала и страниј помоћи у циљу обнове земље; изјава чехословачког председника Едуарда Бенеша о помоћи Чехословачке железничкој дирекцији; о понуди америчког поморског аташеа за продају америчких бродова за тажење (гоњење), сумарена (подморница); америчка понуда 20.000 грла коња и мазги савезничким и неутралним земљама; преносу државног зејтина са Крфа у Краљевину СХС; раду Комисије за откуп америчког материјала и увозу шина, скретница и др.; оскудици соли у Краљевини СХС и набавци преко француских лука из Туниса; могућности да француски и амерички грађевинари раде на изградњи кућа у Београду; доласку америчких лађа са мазивом за железнице; слању помоћи од 4 тоне хране, обуће, одеће из Америке за Србију; доласку лађа из САД "Senateur Raumont" и "Викторија" са гарнитурама одеће за српску војску преко француских лука; уступању САД телеграфско-телефонског материјала Француској да би проследила Србији и др.

1920. година: Преписка у вези са доласком брода "Арагонија" са помоћи у вредности од 13 милиона долара.

Година: 1919-1920.

Врста документа: преписка.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 698-778

2 8 РЕПАТРИРАЊЕ

РЕПАТРИРАЊЕ ИЗБЕГЛИЦА:

1918. година: Преписка о укидању бенефиција избеглицама од стране француске владе.

1919. година: Преписка у вези са репатрирањем југословенских избеглица из Италије, Шпаније, Данске, Француске и Русије; ђака, студената из Француске и српске деце из Швајцарске и др.

1920. година: Преписка о репатрирању југословенских држављана из Владивостока, интернираца из Манџурије и одобрењу кредита за њихов повратак из Кине; репатрирању из Сибира преко Владивостока, извештај отправника послова у Владивостоку Божицара Пурића о раду савезничког комитета за репатрирање војника.

РЕПАТРИРАЊЕ ДОБРОВОЉАЦА И ЕМИГРАНАТА ИЗ АМЕРИКЕ:

1919. година: Наредба - одлука министра војног, генерала Рашића, о престанку сакупљања добровољаца из Америке, укидању и затварању свих југословенских пролазних депоа у Француској кроз које су пролазили добровољци из Америке; телеграм Миленка Веснића о доласку демобилисаних добровољаца из Дубровника који хоће да се врате за Америку и траже даље инструкције; о одобреном кредиту владе Краљевине СХС за финансирање повратка добровољаца у Америку.

1920. година: Преписка владе Краљевине СХС и Посланста у вези са доласком великог броја југословенских емиграната из Америке, проблемима њиховог репатрирања; предлог за отварање Бироа за репатрирање емиграната из Америке; извештај Душан Пантића делегата у Паризу за репатрирање емиграната из Америке; о начину репатрирања, разговорима са представницима Пољске и Чехословачке о превозу емиграната, набавци угља за возове, њиховом превозу преко територије Швајцарске, Аустрије, потреби оснивања Бироа за репатрирање у Француској, његовим дужностима и др.; извештај Милоја Рајковића о раду службе за репатрирање у Авру; упутство Миленка Веснића о начину путовања емиграната ради избегавања пљачке појединих агената и компанија.

РЕПАТРИРАЊЕ ЗАРОБЉЕНИКА:

1918. година: Телеграм Стојана Протића о потреби да се слободи велики број ратних заробљеника из бивше Аустро-Угарске војске (који су са југословенских простора) а налазе се у Француској и Италији.

1919. година: Преписка владе Краљевине СХС са посланицима у Паризу и Берну у вези са репатрирањем ратних заробљеника из Немачке, раду Француско-белгијског бироа секције за исхрану заробљеника, концентрацији савезничких заробљеника у Регенсбургу ради репатрирања Дунавом; раду и финансијама Међусавезничке комисије за помоћ српским заробљеницима; захтев да се преко француске амбасаде у Токију ослободе југословенски заробљеници заробљени од стране јапанске флоте; о репатрирању југословенских заробљеника из француских логора у Лиону и Карпијану код Марсеља, великом броју југословенских заробљеника у логору Мирамас (код Масеља), великом броју Македонаца обвезника из старих граница Србије који се налазе у Француској као бугарски заробљеници.

1920. година: Преписка у вези са репатрирањем заробљеника из Русије, захтев др Фридриха Нензена (представник Друштва народа за репатрирање) за

тражење средстава од Међународне комисије у Паризу за репатрирање заробљеника из Русије.

1921. година: Преписка са др Фридрих Нензеном у вези са тражењем кредита од 70.000 фунти од Међународног комитета за Рилиф кредите у Паризу, пошто недостак новца угрожава репатрирање из Русије.

1922. година: Преписка у вези са радом на репатрирању уз Русије, писмо МИД-а Посланству о репатрирању заробљеника и цивилних интернираца из Русије од 1918. до 1922. године (које је било поверено разним добротворним мисијама, Међународном комитету Црвеног крста у Женеви и чешкој мисији у Москви) са захтевом за извештај о целокупном раду на репатрирању заробљеника и цивилних интернираца из Русије, о кредитима добијеним за ту сврху и др.; извештај Посланства о свом раду на репатрирању заробљеника из Русије од 10. марта 1922. године; подаци о утрошеним средствима за репатрирање заробљеника и интернираних грађана из Немачке.

1924. година: Преписка у вези са нотама и захтевом норвешког посланства за регулисање трошкова Краљевине СХС за репатрирање југословенских заробљеника.

Година: 1918-1922, 1924.

Врста документа: преписка.

Фолијација: 1-409

2 9 ИНВАЛИДИ РАТА

1919. година: Писмо председника Извршног комитета Сталног ратног фонда за помоћ слепима (војницима и морнарима) Кеслера, посланику Миленку Веснићу у вези са писмом Маргарет Фи која се старала о српским слепим војницима у Бизерти и њеним захтевом Сталном ратном фонду за 10.000 франка да би наставила старање и рад са српским слепим војницима.

Прилог: писмо Маргарет Фи о стању у Србији, слепим војницима, згради за њихов смештај, трошковима за школу и зграду и др. Обавештење о именовању Рад. Агатоновића за члана Сталног одбора у Међусавезничком одбору за питања ратних инвалида.

Година: 1919.

Врста документа: преписка.

Језик: српски, енглески.

Фолијација: 410-424

2 10 СУМЊИВА ЛИЦА

1917-1921. година: Преписка и материјали у вези са активностима и акцијама Мате Вучетића и Ђорђа Перића против рада Југословенског одбора, начина уједињења у Државу СХС, њиховим контактима са италијанским политичарима, Црногорцима у Италији, акцији за ширење пропаганде у Швајцарској и Америци; програм Удружења за вођење револуционарно-демократске пропаганде, њиховом хапшењу и др.

Материјали о Лазару Бошков Куљачи, шпијуну интернираном у француски депо Фриголе.

1923. година: Писма (6 писама и 2 забелешке) Александра Мирског, публицисте, упућена Мирославу Спалајковићу о: раду појединих агената и шпијуна против Краљевине СХС.

Година: 1917-1921, 1923.

Врста документа: преписка.

Фолијација: 425-606

3 11 ОТКУП ОРИЈЕНТАЛНИХ ЖЕЛЕЗНИЦА У ЈУЖНОЈ СРБИЈИ

1923. година: Преписка у вези са: разговорима посланика Мирослава Спалајковића са француским министром иностраних послова Перети Дела Рокком, о заинтересованости Француске да Краљевина СХС откупи источне железнице у јужној Србији од "Друштва источних железница" и постигне споразум о откупу који би задовољио интересе Краљевине СХС и француског капитала; одлуци владе Краљевине СХС о откупу пруге на територији јужне Србије које су под Отоманском империјом саградили "Друштво источних железница" и "Друштво Солун - Битољ"; одлука Министарског савета од 3. и 22. августа 1923. године о преузимању јужних железница у државну управу и о извршеној ратификацији Споразума о техничкој и административној реорганизацији јужних железница, као и Конвенције о транзиту на јужним железницама.

1925. година: Преписка о: захтеву Министарства саобраћаја за планове линија које је Краљевина СХС преузела од Друштва оријенталних железница.

1927. година: Преписка о: одлуци првостепеног Сенско суда од 28. јануара 1926. године о забрани новчаних надокнада Друштву оријенталних железница и др.

Година: 1923, 1925, 1927.

Врста документа: преписка

Језик: српски, француски.

Фолијација: 1-33

3 12 ДВОР КРАЉЕВИНЕ СХС

1919-1920. година: Преписка - телеграми: о путовању престолонаследника Александра у Париз, преко грчке луке Патрас, боравку у Паризу, понуди Париског серкла за почасно чланство, вестима о планирању завере принца Ђорђа Карађорђевића с неколико официра против престолонаследника Александра; петицији избеглица окупираних крајева од стране Италије - престолонаследнику за повраћај делова земље које је окупирао Италија, смрти војводе Мирка, поновном путовању Александра у Париз, смрти Алексеја Карађорђевића у Паризу и др.

1921. година: Преписка о: покушају атентата на престолонаследника, његовој болести, смрти краља Петра I, изјава сучешћа француске владе; саопштење Николе Пашића о болести Александра у Паризу и немогућности да присуствује сахрани оца; билтени др Суботића, др Коена и француских лекара о здравственом стању и постоперативном опоравку престолонаследника и др.; одлуци Владе Краљевине СХС да се Александар врати у земљу због гласина које утичу на политичку ситуацију у земљи.

1922. година: Честитке краљу Александру поводом веридбе са румунском принцезом Маријом, позиву француској мисији и председнику париске општине на венчање; одржаном парастосу Петру I у Генералном конзулату у Марсељу, путовању краља у Француску и Енглеску под именом "Гроф од Авале", деманти вести о атентату на краља у Маријенбаду и др.

1924. година: Обавештење о рођењу принца, наследника престола.

1926. година: Телеграм - честитка рођендана краљу Александру од посланика Мирослава Спалајковића и особља Посланства.

Година: 1918-1922, .1924, .1926.

Врста документа: преписка

Језик: српски, француски.

Фолијација: 34-421

3 13 МАТЕРИЈАЛИ У ВЕЗИ СА РАДОМ ПОСЛАНСТВА КРАЉЕВИНЕ СХС У ФРАНЦУСКОЈ - ПАРИЗ

1918. година: Циркулар, наредба о обавези Посланства за употребу новог печата са насловом "Краљевина СХС" и осталог материјала за кореспонденцију; извештај председника министарског савета Стојана Протића - Посланству о стању у новоформираној држави (путевима, железници и др.), избегавању чиновника са стране да се врате у земљу и наредба Посланству да врати оне чиновнике који нису потребни у иностранству.

1920. година: Наредбе МИП-а о: праву на потписивање аката Посланства, употреби новог речника шифара (слање шифровних телеграма), нова телеграфска адреса Посланства и др.

1921. година: Преписка о: смрти посланика Миленка Веснића, одлуци да привремено буде сахрањену Паризу, инвентар (попис) државних ствари нађених у стану Миленка Веснића на основу изјаве супруге Бланше Веснић, преносу ствари, закупу стана и др.

1922. година: Тражење агремана од француске владе за др Мирослава Спалајковића; извештај Спалајковића о примању дужности посланика Краљевине СХС у Француској од отправника послова М. Михајловића, његовој посети француском Министарству спољних послова, председнику владе Рајмонду Поенкару, разговору с њим о: ситуацији у Европи, большевизму, резултатима конференције у Ђенови, краљу Александру и др.; извештај о предаји акредитива председнику Француске Републике Александру Милерану у дворцу Рамбује; преписка у вези са куповином зграде у Паризу за потребе Посланства, Белурова понуда куће са планом и др.

1923. година: Циркулари МИД-а о: начину достављања аката, слању политичких извештаја, комисијском спаљивању старих речника шифара, слању новца и др.

1924. година: Преписка - телеграми Николе Пашића и Мирослава Спалајковића у вези са преносом посмртних остатака Миленка Веснића из Париза у Београд, одлуци владе да се из Француске пренесу тела војводе Радомира Путника и Андре Николића; циркулар МИП-а о обавези Посланства и представништава на страни да печат могу наручивти само преко МИП-а; циркулар МИП-а са упитником Министарства војске и морнарице свим посланствима и

конзулатима за лакше и детаљније прикупљање података за обавештајну службу.

Прилог: Преглед војно-политичких података, које би представништва у иностранству слала Министарству иностраних дела, а који интересују директно Министарство војске и морнарице и Главни ђенералштаб.

1926. година: Извештај - писмо Мирослава Спалајковића са захтевом за накнаду штете које је претрпело Посланство Краљевине Србије у Петровграду и он лично за време бољшевичке револуције у Русији; списак ствари (слика, намештаја) у краљевском Посланству у Петровграду од 14. јуна 1922. године; преписка и циркулари МИП-а о персоналним променама у МИП-у; о добијању агремана за пуковника Александра Димитријевића за војног изасланика у Паризу; списак особља у Генералном конзулату Краљевине СХС у Марсељу, одлука о издвајању конзуларног и административног одељења (сем послова који су у надлежности Посланства) због отварања Генералног конзулта у Паризу.

1927. година: Циркулари персоналног одсека МИП-а; говор Мирослава Спалајковића и румунског посланика на прослави 50-годишњице Руско-турског рата, коју је организовало Удружење руских официра Преображенског пука 25. априла 1927. године.

Година: 1918-1927.

Врста документа: циркулар, преписка

Језик: српски, француски.

Фолијација: 422-787

4 14 ОДЛИКОВАЊА

1919. година: Преписка у вези са предлозима појединаца и институција за одликовања појединих француских држављана, орденима Краљевине СХС, који су у току Првог светског рата помагали српске избеглице, војску, заробљенике, школску омладину и др.: списак Францускиња предложених за одликовање Крстом милосрђа за бригу према српским војницима, заробљеницима, школској омладини и српској сиротињи; чиновника француског МИП-а, париске општине, сенске префектуре, војних изасланика и шефова војних мисија у Француској: Енглеске, Белгије, Румуније, Португалије и Јапана; предлози Удружене југословенске омладине у Бордоу за одликовање почасног конзула у Бордоу Чарлса Деларнеа (Charles Delarne), професора Правног и Медицинског факултета у Бордоу и др.; истакнутих јавних и културних радника: Анрија Перетија, Американца Марк Балдвина дописног члана Француског института и председника Фоајеа југословенских студената за рад на побољшању материјалног стања југословенских судената; спискови лица француских држављана одликованих за време боравка престолонаследника Александра у Паризу; преписка у вези са тражењем информација о судбини раније одликованих лица, особља Посланства француским одликовањима и др.; писмо Луја Војновића са предлогом за одликовање француског књижевника Ками Моклера (Camille Maclair).

1920. година: Преписка у вези са: предлозима за одликовање француских јавних, културних радника и официра.

1921. година: Преписка у вези са захтевом посланика Краљевине СХС у Вашингтону за орденом Карађорђевог звезде са мачевима ради одликовања не-

познатог америчког војника на свечаности 11. новембра 1921. године и враћање тог ордена.

1922. година: Преписка у вези са тражењем података за поједина одликована лица.

1925. година: Преписка у вези са предлогом делегације Краљевине СХС на Међународној декоративној изложби у Паризу за одликовање француских држављана који су помагали Посланству и делегацији за време припреме изложбе, спискови предложених лица.

1938-1939. година: Предлози за одликовања јавних и културних радника Француске, чланова удружења "Poilis d Orient" који су учествовали на разним француско-југословенским манифестацијама; пријатеља КЈ за пружање услуга за време болести кнеза Арсена и боравка кнегиње Олге у Паризу; француским лекарима учесницима "Француско-југословенских медицинских дана" и др.

Година: 1918-1927.

Врста документа: преписка.

Језик: српски, француски, енглески.

Фолијација: 1-452

5 15 ОДЛИКОВАЊА - ПОВЕЉЕ

ПОВЕЉЕ ОДЛИКОВАНИХ ОРДЕНОМ КРСТА МИЛОСРЂА, БЕЛОГ ОРЛА И СВЕТОГ САВЕ

1919. година:

1. Loustrie Pierre, краљевским Орденом Светог Саве за заслуге стечене при лечењу и нези српских ратника и болесника и едукацији српских инвалида.

1920. година:

Повеље одликованих краљевским Орденом Крста милосрђа за негу и учињене услуге српским рањеницима и болесницима у ратовима 1914-1920.

1. Jnegnen Fernande, указом од 21.10.1919.

2. Lerngnet;

3. Ballon Jeanni;

Повеље одликованих краљевским Орденом Белог орла са мачевима:

4. Carsenal Mariusa, комесара железничке мреже указом од 6.1.1920.

5. Grandidier, резервни потпоручник, указом од 31.12.1915.

Повеље одликованих краљевским Орденом Светог Саве:

6. Brunhes J. Vrena, указом од 24.2.1917.

7. Louis Chenel, помоћник комесара на Лионској станици у Паризу, указом од 6.1.1920.

1921. година:

Повеље одликованих краљевским Орденом Светог Саве:

1. Albert Goret, au Jurnal Radical, указом од 30.05.1918.

2. Дилхац, указом од 30.5.1918.

3. Bertran, професор у Алжиру, указом од 23.4.1916.

4. Marie Louise Labrienne, директорка основне школе у Valese-у, указом од 15.11.1917.

5. M. Manen, директорка више основне школе у Valence-у код Бордоа, указом од 15.11.1917.

6. Bellenger (Marie Begue), директорка францко-српске школе на малом Карабуруну у Солуну, указом од 26.6.1918.

7. Joseph Gillous, указом од 18.2.1918.

8. Jean Dijon, учитељ француског језика у Мон-Дефену у Ници, указом од 15.11.1917.

1924. година:

Повеља одликованих краљевским Орденом Крста милосрђа за негу и учињене услуге нашим рањеницима и болесницима у ратовима 1914-1920:

1. Vorneond, указом од 20.3.1917.

Повеља одликованих Орденом Светог Саве:

2. Leon Farines, подофицир у резерви (Lientenant de reserve), указом од 30.12.1922.

1925. година:

Повеље одликованих краљевским Орденом Белог орла:

1. Dr Josus, лекар париске болнице "Пите", указом од 16.3.1922.

Повеље одликованих Краљевским орденом Светог Саве:

2. Рајмон де Вержак (Rajmond de Verjas), указом од 21.1.1925.

3. Жан Исак Леви (Jean Isaac Levy), инструктор полиције-шеф полицијске обавешајне службе у полицији Француске источне војске у Лерину, указом од 30.6.1918.

4. Ксави Жослан (Kavier Josselin), саветник у Бироу интернационалне декоративне изложбе и модне индустрије 1925.године, указом од 12.6.1925.

5. Душан Плавшић, председник Загребачког збора, указом од 30.5.1925.

1926. година:

Повеље одликованих краљевским Орденом Светог Саве:

1. Гастон Дели (Gaston Deully), ађутант, указом од 28.7.1918.

2. Пијер Мари Дофан (Dourphin Pierre Marie), марински поручник, одликован за заслуге стечене у рату 1916. и 1917. године, указом од 9.3.1918.

3. Жан Фор-а (Jean Faure), поручник, одликован за заслуге стечене у рату 1916. и 1917, указом од 9.3.1918.

4. Жан Лавеан (Jean Laveant), поручник, одликован за заслуге стечене у рату 1916. и 1917. године, указом од 9.3.1918.

5. Жосинт Лепел (Juacinthe Leppelley), потпоручник, одликован за заслуге стечене у рату 1916. и 1917. године, указом од 9.3.1918.

6. Жан де Мајрхофен (Jean de Mayerhoffen), поручник француске војске, одликован за заслуге стечене у рату, указом од 10.5.1920.

7. Анри Рајан (Henri Reune), потпоручник француске војске, одликован за заслуге стечене у рату 1916. и 1917. године, указом од 9.3.1918.

8. Боургарел Алфред, поручник бојног брода, указом од 6.9.1926.

9. Ернест Токс (Ernest Theudž), поручник, одликован за заслуге стечене у рату 1916. и 1917. године, указом од 9.3.1918.

10. Turguay Camille, одликован за заслуге у рату, указом од 30.9.1920.
11. Пол Валне (Paul Valnel), потпоручник, одликован за заслуге стечене у рату 1916.и 1917. године, указом од 9.3.1918.
12. Веибел Алберт, одликован за заслуге у рату, указом од 30.9.1920.
13. Бротеа Емил (Emile Brottet), потпоручник полицијске жандармерије у Солуну, одликован за заслуге стечене у рату 1917. године, указом од 8.8.1917.
14. Бер Рајмон Анри (Berg Raymond Henry), артиљеријски капетан, за заслуге учињене српској војсци, указом од 20.5.1918.
15. Морис Тесие (Moris Tessier), директор индустрије "Радио" у Солуну, одликован за заслуге устечене у рату, указом од 18.3.1918.
16. Bellanger Jrenee, авијатичар пилот у француској војсци, указом од 16.5.1926.
17. Куртоа Луј Октав (Courtois Louis Octave), артиљеријски капетан, одликован за особите заслуге учињене српској војсци, указом од 20.5.1918.
18. Нанс (Nance), поручник на служби при управи пристаништа на Крфу, одликован указом од 1.7.1916.
19. Воден (Vaudein), капетан на служби у пристаништу Морантици на Крфу, одликован указом од 1.7.1916.
20. Жан Дотсак, административни официр II класе, комесар у Ахимену, одликован указом од 23.6.1916.
21. Жером Аригиа, административни официр III класе комесар на Крфу, одликован указом од 23.6.1916.
22. Едуар Штајинер, поручник француске војске, одликован указом од 25.10.1916.
23. Рене Леклерк, административни официр III класе, одликован указом од 23.6.1916.
24. Жинон Пласид Клодијус, војни чиновник Источне војске, одликован указом од 22.8.1916.
25. Бури (Bougu), помоћник командира француског одељења товарске стоке при српској III армији, одликован за заслуге стечене на Солунском фронту, указом од 18.12.1917.
26. Мале (Mallet), поручник специјалног комесара јавне безбедности, одликован за заслуге у рату 1916. и 1917.године, указом од 31.01.1917.
27. Тарен (Tarin P.), потпоручник полицијске жандармерије у Солуну, одликован за заслуге у рату, указом од 8.4.1917.
28. Бориен Пол (Beaurienne Poul), наредник, одликован за заслуге у рату 1917. године, указом од 27.3.1917.
29. Лебрун А. Ф., ађутант шефа мисије Б.Н.О., одликован за заслуге у рату, указом од 31.7.1920.
30. Пјерон Франсоа (Pierron Francis), одликован за заслуге у рату 1916.и 1917.године, предавач француског језика у школи чете телеграфских приправника, указом од 31.10.1917.
31. Плед. А. (Plaindoudž A.), одликован за пружање помоћи српским војницима и избеглицама у северној Африци у току 1916. и 1917. године, указом од 18.12.1917.

32. Шабер, професор Универзитета у Греноблу, одликован указом од 29.6.1918.

33. Кибије Пјер, морински потпоручник за заслуге у рату 1916. и 1917. године, одликован указом од 9.3.1918.

34. Биде Леон Октав (Bidet Leon Octave), артиљеријски капетан на служби за нитратне експлозиве, одликован за посебне услуге учињене српској војсци, указом од 20.5.1918.

35. Анри Дуњак, редовни наредник главног помоћника управника болнице, одликован указом од 1.7.1916.

36. Бидерман Пол, санитарски потпоручник на служби у болници Сади-Абдалах, одликован за заслуге у рату, указом од 1.7.1916.

37. Де Лестуре, одликован за заслуге у рату, указом од 12.5.1920.

38. Вертхајмер Пјер, сопственик ергеле у Паризу, одликован за заслуге стечене на раду за унапређење коњушарства, указом од 16.3.1926.

39. Chomete Henri, на служби код војног изасланика у Румунији, одликован указом од 8.5.1919.

40. Матило др Луј (dr Louis Mathileudž) капетан, шеф евакуационе базе, одликован за заслуге у рату 1916. и 1917. године, указом од 7.10.1917.

41. Мартин, лиентенант, одликован указом од 27.4.1926.

42. Беност, официр администратор, одликован указом од 27.4.1926.

43. Легал, санитарски мајор са брода "Divon", одликован за пренос и негу српских рањених и болесних војника из Валоне, Крфа и Солуна за Бизерту, указом од 20.5.1918.

44. Морен Жан (Maugin Jean), одликован за пренос и негу српских рањених и болесних војника из Валоне, Крфа и Солуна у Бизерту, указом од 20.5.1918.

45. Grand Louis, шеф пољопривредног одсека (Digne), одликован за услуге учињене српским избеглицама у Француској и пријатељство према српском народу, указом од 8.3.1918.

46. Др Манжен (dr Mangin), лекар резервне војне болнице бр.2, одликован за заслуге у рату 1916. и 1917. године, указом од 30.6.1917.

47. Салелес Луј (Louis Salleles), саветник префектуре и вршилац дужности шефа Basses-Alpes, одликован за услуге учињене српским избеглицама у Француској и пријатељство према српском народу, указом од 8.3.1918.

ДРУГА ОДЛИКОВАЊА:

48. Димић Прока, поднаредник из војне мисије у Паризу, одликован златном медаљом за ревносну службу, указом од 1.12.1920.

49. Варпховски Тодор, лекар, одликован указом од 6.9.1926.

50. Пајић Ђ. Милан, одликован сребрном медаљом за храброст, указом од 14.12.1918.

1927. година:

Повеље одликованих Орденом Светог Саве:

1. Бе Еуген, генерални секретар Интерпарламентарне конференције за трговину, указом од 15.5.1919.

2. Cluzel Celestin Louis, наставник у школи за реедукацију српских слепих инвалида на Куби, за заслуге стечене при лечењу и нези српских ратника и болесника, указом од 21.10.1919.

3. Bascon Marius (secretaire en Chef de a Mumicipalite), одликован за заслуге указом од 21.10.1919.

4. Ле Гуен, инспектор, одликован за заслуге указом од 14.2.1919.

5. Делмас Еуген, одликован за заслуге у рату, указом од 30.7.1919.

6. Мансоне Андре (Andre Mansanne), шеф царинске контроле при штабу Оријенталне војске, одликован указом од 25.9.1917.

7. Катарина Л. Тири, инспектор администрације у Паризу, одликована за услуге учињене српским избеглицама у Француској и за пријатељство према српском народу, указом од 8.3.1918.

8. Левери (Leverie), комесар полиције у Паризу, одликован указом од 3.3.1919.

9. Франсис Петра Гантиер, председник општине у Ници, одликован указом од 9.3.1927.

10. Саусон Антоан, секретар почасног конзулата у Марсељу, одликован указом од 31.7.1919.

1930. година:

1. Фауре Франсоа, војник, одликован Сребрном медаљом за храброст 1925.

1936. година:

1. Лероа Максим, одликован Орденом Светог Саве.

1937. година:

1. Ирибарн Жорж, одликован Сребрном медаљом за грађанске заслуге.

1940. година:

1. Полдес Лео, директор листа "Fobur", одликован Орденом Југословенске круне.

Година: 1919-1921, 1924-1927, 1930, 1936-1937, 1940.

Врста документа: повеље.

Језик: француски, српски.

Фолијација: 1-156

5 16 РАЗНО

1919. година: Преписка у вези са: успостављањем поморског саобраћаја између Француске и Краљевине СХС, одређивањем лука за транспорт војног материјала и војника преко Дубровника, иницијативом за организовање поморске управе ради бољег функционисања поморског саобраћаја; о железничком саобраћају, повезивању Србије са земљама западне Европе, експлоатацији јужних железница; иницијативи Стојана Протића за пресељење Казненог завода са Крфа преко Солуна у Србију, тражење дозволе од француског министра војног да се пресељење изврши преко Солуна а не преко Дубровника; телеграм Љубе Давидовића о оснивању телеграфске агенције "Авала"; понуди Арчибалда Рајса да ступи у државну службу Краљевине СХС и др.

1921, 1924. година: Преписка Посланства са Министарством спољних послова у вези са захтевом татора руске цркве у Ници (у којој се налазе посмртни остаци војводе Радомира Путника од 1917. године) да се тело спусти у крипта цркве, сахрани на гробљу у Ници или пренесе у отаџбину, писмо Министарства вера Краљевине СХС- Одбор за извршење закона о народном признању заслужних за отаџбину за тражење дозволе од француских власти за пренос тела војводе Путника, есхуминацију тела Андре Николића и других сахрањених у Ници; одлука Министарског савета за набавку панагије за Патријаршију, одређивање Павла Поповића начелника Министарства грађевине да изврши набавку; о руској болници у Солуну, условима под којима је уступљена југословенском Црвеном крсту под називом "Српско-руски болница" и др.

1926. година: Скица (урађена са географске карте) на паус-папиру о положајима српске војске приликом ослобођења земље 1918. године, копирана у Паризу 18.10.1926.године.

1927. година: Уговор о зајму између владе Краљевине СХС и Блер и К-о и Чејз секјуритис корпорације о емисији другог дела од номиналних \$ 45.000.000 - 7% гарантованих спољних златних обвезница, "серија Б" Државног спољног зајма у злату од 1922. године. Уговор којим се допуњује уговор о зајму и о грађењу железничке пруге од Београда до Јадранског мора одобрен законом од 23. јула 1922. године.

Година: 1919, 1924, 1926-1927.

Врста документа: преписка, скица.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 157-311

МЕЂУНАРОДНИ ОДНОСИ

АЛБАНИЈА

6 17 АЛБАНИЈА (1920-1923)

1920. година: Телеграм посланика Краљевине СХС у Риму Антонијевића о мобилизацији у Албанији за војне акције против Краљевине СХС.

1921. година: Преписка о: апелу посланика из Црне Горе (на челу са Андријом Радовићем) у вези са одређивањем граница са Албанијом и захтев да Краљевина СХС добије Скадар; писмо Николе Пашића о разговору са председником Конференције амбасадора Камбоном о разграничењу са Албанијом с назнаком да ће се извршити исправке према Дебру и Призрену; нота албанске делегације о правном признању Албаније као државе.

1922. година: Преписка о ширењу вести да је у Албанији револуција, италијанским припремама за искрцавање у Валони, опсади острва Сасена, обавештењу Друштва народа о италијанским акцијама у Албанији; мисији Турка-паше у тражењу помоћи од албанске владе за оцепљење Црне Горе од Краљевине СХС и др.

1923. година: Преписка, извештаји Конзулата Краљевине СХС у Скадру и Посланства Краљевине СХС у Тирани о: политичким приликама у Албанији, будућим скупштинским изборима за Конституанту, политичким струјама: групи око Ахмет бега, косовцима - емигрантима са Косова; затварању албанске границе према Грчкој; припремама за оружани напад албанских комита на

територију Краљевине СХС; нотама које је албанска влада упутила Италији, Француској и Енглеској да те земље дипломатским путем утичу да скадарски епископ Виктор напусти Албанију. Прилог: Нацрт експозеа министра иностраних послова Момчила Нинчића о односима Краљевине СХС и Албаније; доласку енглеског пуковника Стерлинга у Албанију за саветника Ахмет бегу; о обећаним концесијама за петролеум француском друштву "Kredi d petrol", интересима Француске и Енглеске за монопол продаје петролеума у Албанији; доласку разних немачких друштава у Албанију и угрожавању француских интереса у Албанији; уласку немачког капитала у Албанију.

Прилог: списак Немаца и Аустријанаца који се налазе у Албанији, уговор склопљен између албанског Министарства грађевине и барона Најберга, представника Међународног аеро-геодетског удружења у Данцигу "Инег"; извештај посланика Краљевине СХС у Риму о мисији маркиза ди Дурако, италијанског посланика у Албанији.

Година: 1920-1923.

Врста документа: преписка, извештај, нота, ед мемоар, нацрт експозеа.

Језик: српски, француски, немачки.

Фолијација: 1-79

6 18 АЛБАНИЈА - 1924.

1924. година: Извештај конзулата Краљевине СХС у Скадру о историјату Косовског револуционарног комитета од оснивања 1919. године, начину његовог финансирања, присталицама, кадру и др.; извештаји конзулата Краљевине СХС у Корчи о: уписивању Албанаца муслимана у бугарске комите у области Корче с намером да заузму Свети Наум и Прилеп, освоје Косово и део Грчке Македоније; о митингу у Скадру по налогу албанске владе са захтевом да Свети Наум и Врмош припадну Албанији и текст резолуције послат Конференцији амбасадора и Друштву народа; митингу у Корчи и донетој резолуцији у форми апела Друштву народа да Свети Наум и Врмош припадне Албанији; о контроли лица од стране албанских власти која долазе у конзлат Краљевине СХС, демантима албанске владе о присуству бугарских комита у Корчи, активности Македонског комитета и формирању специјалне револуционарне организације "Црна рука" за вршење атентата на југословенској и грчкој територији; извештај Посланства Краљевине СХС у Тирани о: тајним седницама албанске владе о питању југословенско - албанске границе, заштити албанских мањина и др; ургирању Посланства Краљевине СХС у Тирани да албанске власти протерају бугарске комите, њихова тврдња да на територији Албаније нема бугарских комита; митинзима у Подграцу, Корчи, Скадру, Валони за заједничке акције Албанаца и бугарских комита против Краљевине СХС (март 1924), припремама албанске делегације из града Круми (Ђаковачка Малесија) за одлазак у Париз и Женеву ради тражења исправке граница; о споразуму Хасан-бега са Бугарима да заузму нека места у Србији, састанку албанских бегова, чланова Македонског комитета, с циљем да помажу бугарску комитску акцију; споразуму Косовског и Македонског комитета о упаду на југословенску територију и избегавање контроле Друштва народа; информација министра Нинчића о спремању 4 батаљона из Тиране и Корче, концентрацији и прикупљању трупа за напад на Свети Наум, захтев да Посланство у Паризу обавести Конференцију амбасадора; сукобу са бугарским комитима на граници југоисточно од Лесковца (април 1924); историјат села Кабаш близу При-

зрена; извештај посланика Спалајковића о разговору са француским званичницима и секретаром Конференције амбасадора Мосиглијем о разграничењу са Албанијом, манастиру Свети Наум, догађајима који могу да угрозе мир на Балкану и др.; писмо министра Нинчића о ставу владе да граница јужно од Охридског језера не може подлегати ревизији - јер је одлуком Конференције амбасадора 19.11.1921. дефинитивно решено; активности парламентарне опозиције за смену владе; националистичком покрету у Валони, са захтевом да се Ахмед Зогу протера, влада поднесе оставку и распусти Народна скупштина; оружаним сукобима владиних присталица опозиције, ставу владе Краљевине СХС да се не меша у унутрашње сукобе у Албанији; борби присталица владе и побуњеника у Скадру; образовању нове владе Илије Врионија; борбама око Љеша, поразу владиних трупа; разграничењу Грчке и Албаније, акцијама Бајрам Цуре са бугарским комитима да заузму Косово и др.

Година: 1924.

Врста документа: преписка, извештај, нота, ед мемоар.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 80-843

7 19 АЛБАНИЈА (1925-1928)

1925. година: Преписка, извештаји из Тиране о: унутрашњој политици Албаније, војним акцијама против побуњеника Бајрам Цуре, враћања владе Ахмет-бега, саставу његове владе, мерама за смену арбанашког митрополита, захтеву Ахмет-бега за финансијску помоћ од француске владе, разговору са Акиф Љошом, признање владе Ахмет-бега од стране Краљевине СХС; нота Ериоа о разграничењу са Албанијом од 22. јануара 1925. године; преговорима и раду на споразуму о спорним пограничним питањима (Св. Наум и Врмош), о директним споразумима албанске владе и владе Краљевине СХС о разграничењу, захтев Конференцији амбасадора да се рок за доношење коначних решења помери за 15. март 1925. године; настојању албанске владе да проблем Св. Наума и Врмоша реши компензацијом - уступањем територије према Тарабошу, пределу Ереније у правцу Ђаковице; пристајању владе Краљевине СХС да се за Св. Наум учине територијални уступци на граничном сектору према Призрену; извештај Спалајковића о предатој ноти Ерију са захтевом да Конференција амбасадора не донесе одлуку без представника Краљевине СХС; инструкције министра Нинчића о мерама које треба предузети пре заседања Конференције амбасадора; албанска карта са границом код Св. Наума; примедбе на Протокол о пловидби Бојаном; одлуци Конференције амбасадора о граници између Охридског и Преспанског језера базираној на одлуци међународног Хашког суда; преписка у вези са албанским предлогом о компензацији територија (уступање Св. Наума за село Пишкупије са рудником); преговорима генерала Јовановића члана Комисије за разграничење са албанским делегатом ради постизања дефинитивног споразума, не пристајање владе Краљевине СХС на померање границе у правцу Гусиња - да се не чине никакви уступци на црногорској граници; мишљење Николе Пашића о уређењу границе са Албанијом; извештај Спалајковића о одлукама Конференције амбасадора: одбацивању захтева Албаније о уступању села Скја на Скадарском језеру, усвајању предлога владе Краљевине СХС о Св. Науму и Врмошу; телеграм захвалности Николе Пашића Аристид Бријану за уложени труд при решавању питања разграничења са Албанијом; саставу албанске делегације за Женеу; рати-

фикцији споразума о Св. Науму; писмо председника Конференције амбасадора Бријана о окончању питања Св. Наума 11. новембра 1925. године; наредба Конференције амбасадора Комисији за разграничење за потписивање коначног протокола о граници, као и свих протокола сем правилника о пловидби на Скадарском језеру и на Бојани.

1926. година: Преписка о: одлуци Конференције амбасадора од 6. новембра 1925. године, да се при потписивању протокола о разграничењу са Албанијом потпишу и додаци Главном протоколу: о прометној зони код Ђаковице, слободном пролазу кроз Врмош и протокол о пелеринажу у манастиру Св. Наум, текст протокола о југословенско-албанској граници; разјашњење појединих ставки протокола о слободној пловидби на Скадарском језеру и Бојани; о потписаном протоколу о разграничењу од 30. јула 1926. године.

1927. година: Извештај посланика Краљевине СХС у Тирани о преговорима албанске владе са Италијом у вези са добијањем зајма, албанском државном буџету за 1926/27. годину, трошковима за пропаганду и др.; циркулари обавешајног одсека МИД-а о албанским националистима у Бриндизију, њиховом незадовољству поделом терена за истраживање петролеума страним компанијама, промењеном односу према Фан Нолију због сарадње са большевицима, политици француске владе према Албанији; вестима о спремности албанских политичких избеглица да из Ђаковице, Дебра и Прилепа упадну у Албанију, саставу албанске војске и др.; извештај конзулата Краљевине СХС у Барију о активности албанске политичке емиграције у Италији; преписка о: хапшењу у Тирани Вука Ђурашковића драгомана Посланства у Тирани, прихватање Француске да штити интересе Краљевине СХС у Албанији; наредба МИД-а о обустави визирања пасоша албанским поданицима, опозив конзуларном особљу Краљевине СХС у Албанији; писмо Константина Фотића сталног делегата у Друштву народа генералном секретару Друштва народа поводом прекида дипломатских односа са Албанијом; обнављању дипломатских односа (августа 1927.) захвалност француској влади и француском посланику у Тирани за посредовање и др.

1928. година: Извештај конзулата Краљевине СХС у Корчи о нападу арбанаса на енглеског вицеконзула; извештај команде места у Ђаковици о: постојању беговског удружења и циљевима да свргну Ахмет-бега; преписка и обавештења о: интервју албанског министра иностраних послова италијанском листу "Giornale d'Italia", везама Италије и Албаније, затварња албанске границе због појаве пегавог тифуса, могућој царинској унији Италије и Албаније; италијанској експлоатацији албанских шума; променама у команди војске у северној Албанији (уместо енглеског генерала постављен италијански пуковник); о образовању комитета емиграната - Албанаца на територији Краљевине СХС с циљем да врше шпијунажу за рачун Италије, хапшењу Фан Нолијевих присталица због припреме атентата на Ахмет Зогуа, намерама Зогуа да прогласи монархију, деманти о царинској унији са Италијом, проглашењу Албаније за краљевину, ставу владе Краљевине СХС у вези са проглашењем Краљевине Албаније; дипломатским преговорима о признању Албаније као Краљевине од стране Енглеске, Француске и Италије; извештај војног изасланика у Тирани о италијанском зајму Албанији од 50 милиона златних франака, италијанској политици у Албанији и др.; извештај Посланства у Тирани о разговору са италијанским послаником у Тирани Солом а у вези са: италијанским претензијама на Јадранском мору, стварању италијанске војне базе у Ал-

банији, италијанском ставу према политици Краљевине СХС према Албанији и др.

Година: 1925-1928.

Врста документа: извештај, нота, преписка, циркулар.

Језик: српски, француски, немачки.

Фолијација: 1-520

АУСТРИЈА

7 20 АУСТРИЈА (1919-1927)

1919. година: Преписка о: догађајима у Корушкој, јужним железницама у Аустрији и др.

1920. година: Преписка о: именовану генерала Анте Пливелића за делегата Краљевине СХС у Комисији за разграничење са Аустријом; сукобу у Међусавезничкој комисији за разграничење; захтеву Аустрије за ревизију природне границе (противно Уговору о миру); трошковима Комисије за плебисцит у Целовцу; повлачењу југословенских трупа из плебисцитарне зоне А; општим инструкцијама за рад Комисије за разграничење и др.

1921. година: Преписка о: раду Комисије за разграничење и трошковима за њен рад; протоколима депоа ратификације Португалије, Јапана и Кине Сен Жерменског мировног уговора потписаног 10. септембра 1919. године; нота владе Краљевине СХС Конференцији амбасадора у вези са плебисцитом у Корушкој и нота Конференције амбасадора са одбијањем захтева о питању Корушке.

1922. година: Нота Конференције амбасадора о извршењу 203. члана Сен Жерменског мировног уговора; писмо Николе Пашића о раду Комисије за разграничење, трошковима Комисије; извештај МИП-а о одобреном кредиту ради исплате дуговања представницима Комисије из Француске, Велике Британије, Италије и Јапана.

1923. година: Преписка у вези са захтевом Анте Привелића, делегата у Комисији за разграничење да се Енглеској влади исплати аванс за рад у комисији како би се процес рада убрзао, исплата аванса Енглеској за 1922. и 1923. годину; нота Конференције амбасадора од 15. новембра о разграничењу Краљевине СХС и Аустрије.

1924. година: Извештаји Главног генералштаба о: унутрашњим приликама у Аустрији, штрајковима државних чиновника, опозицији у Бечком парламенту, резултатима општинских избора, аустријској валути, идеји о уједињењу са Немачком, политици аустријске Национал-социјалистичке партије и др.

1926. година: Извештај Главног генералштаба, обавештајног одсека о постојању железничког батаљона у Корнабургу, бројном стању, официрским курсевима - противно Сен Жерменском мировном уговору.

1927. година: Циркулари обавештајног одсека о: односима Аустрије и Немачке, изједначавању њиховог политичког, економског, социјалног и просветног система, раду на закључивању трговинског уговора; аустријским унутрашњим приликама, раду аустријских интелектуалних и војних кругова на присаједињењу Аустрије Немачкој; извештаји Посланстава Краљевине СХС у Бечу и Прагу о: питању "Аншлуса", положају Италије у случају "Аншлуса",

партијским превирањима, спремности Сајпела да поведе борбу против социјл-демократа и др.

Година: 1919-1924, 1926-1927.

Врста документа: преписка, нота, извештај, циркулар.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 521-737

БУГАРСКА

8 21 БУГАРСКА (1918-1923)

1918-1919. година: Преписка и телеграми о бугарским злочинима почињеним над становништвом у Србији и Македонији - подаци потребни за рад Међусавезничке комисије о бугарским злочинима; писма професора Алфреда Дениса за дозволу прегледа архиве ради писања књиге о српско-бугарским односима (1918.); писмо Николе Пашића првог делегата на Конференцији мира - посланику Веснићу са захтевом да у име српске владе изјави захвалност француском министру правде за рад француског члана Алфреда Бонасија у Међусавезничкој комисији за бугарске злочине (1919).

1919. година: Преписка о: одржаном конгресу Бугара и Македонаца у Чикагу, донетој резолуцији о Македонији као бугарској земљи, пропаганди бугарске штампе, позив бугарским организацијама у Америци за апел премијеру Вилсону за уједињење Бугарске и Македоније под америчким мандатом; акцијама и формирању бугарских чета за упад преко српско-бугарске границе, њиховим акцијама у Македонији, Струмици, Цумаји и Ћустендилу; сакривању топова и муниције за будуће непријатељско деловање, апел да савезничке трупе осујете акције бугарских чета.

1920. година: Преписка о: бугарској пропаганди у Француској и Енглеској, намерама бугарског новинара Канесирског да покрене лист на бугарском језику у Паризу у циљу рушења бугарског режима; предаји акредитива Константина Тодорова, отправника послова бугарског Посланства у Београду; отварању Посланства Краљевине СХС у Софији, након ратификације Нејлског мировног уговора, предаји акредитива Јеврема Тадића, отправника послова 23. августа 1920. године; прекиду железничког саобраћаја са Бугарском због неиспуњења обавеза предвиђених Нејлским мировним уговором (нису враћени вагони и локомотиве узете за време окупације); одбијање Бугарске да Београд или Ниш буду седиште изборног суда и др.

1921. година: Преписка, извештаји, ноте о: Закону о обавезном раду и његовој примени у Бугарској; расправи у Војном савезничком комитету о Закону; одлуци Конференције амбасадора која је Закон прогласила противним војним одредбама Уговора о миру; Меморандум о реорганизацији војске и војне службе у Бугарској; извештаји војног изасланика и посланика о раду Међусавезничке контролне комисије у Бугарској, њеном односу са представницима Краљевине СХС и ставу генерала Дефурта председника комисије у вези са враћањем оружја; бугарској пропаганди против Краљевине СХС; изјави делегата бугарске владе у Репарационој комисији Торлакова да Бугарска није у стању да испуни финансијске обавезе по Уговору о миру; приближавању Бугарске Немачкој; ратификацији Уговора о миру у Нејлу од стране Јапана и Чехословачке; ноте Конференције амбасадора у вези са неизвршавањем војних

одредби Уговора о миру, променама појединих одредби и др.; разграничењу са Краљевином СХС, спорној коти Тумби и др.

1922. година: Телеграм Николе Пашића са текстом ноте (коју треба да потпишу чешки, румунски и посланик КСХС у Паризу) а против одлагања плаћања Бугарске оштете савезничким земљама; о одлуци Конференције амбасадора о распуштању 8000 бугарских војника из састава сталног кадра, одбијање бугарског захтева за одлагање те одлуке; преписка у вези са: исплатама представницима у Комисији за разграничење Бугарске и КСХС, одлуци о престанку рада Међусавезничке комисије и формирању нове - захтев да у њу уђе представник Краљевине СХС; писмо - апел Конференцији амбасадора 26 удовица и сирочади убијених свештеника од стране Бугара; мемоар МИД-а КСХС о Закону о општој обавези рада и извештај војног изасланика у Софији о овом закону, његовим изменама, допунама и примени у Бугарској, који је противан војним одредбама Уговора о миру са захтевом да Конференција амбасадора укине Закон; захтеву бугарске владе да јој Међународна ликвидациона комисија дозволи повећање броја војника и противљење румунске и југословенске владе; упадима бугарских чета на територију КСХС, молба да се са тим упозна француска влада и Друштво народа, боравку организатора бугарских чета Протегерова и Балабанова, њиховим везама и контактима са Радићем, спремању истовремених акција у Хрватској и Македонији, постојању Македонског комитета и др.; о изradi оружја за Бугарску у немачкој фабрици "Вулкан верке" у Штетину; извештај посланика из Берлин о кршењу Нејлског мировног уговора, куповином авиона од стране немачке владе; устав Македонске револуционарне организације и бугарски статистички подаци о броју избеглица у Бугарској из: Македоније, Тракије и Добруце; ратификација Нејлског мировног уговора од стране Португалије; извештај о тумачењу 179. члана Нејлског мировног уговора о питањима које треба да реши мешовити арбитражни суд.

1923. година: Извештаји из Софије о: држању Бугарске у грчко-турском сукобу, неиспуњавању обавеза плаћања репарација; захтеву Бугарске за укидање Контролне комисије за разоружање и одлуци Конференције амбасадора о њеном даљем постојању и раду; акцијама Македонског комитета и његовој пропаганди у Европи; одлуке Репарационе комисије на седници од 1. мај 1923. године о бугарском пројекту и начину плаћања ратне штете; извештај Посланства КСХС у Прагу о раду Бугарског комитета (састављен од емиграната), закључци конференције у Прагу; догађајима у Бугарској, погибији Стамболиског; мемоар владе КСХС о њеном ставу према догађајима (преврату) у Бугарској; нишки споразум (резолуција донета на седници српско-бугарске комисије) 2. марта 1923. године; материјали о: организацији и раду македонствујућих по подацима добијеним од кратовског војводе Глигор Циклева: тајној организацији официра и подофицира у Бугарској "Војна лига", актуелној спољној и унутрашњој политици, комитету македонствујућих и бугарској восци и др.; извештаји делегата у Цариграду о бугарској политичкој акцији у Турској, акцијама македонствујућих; извештај Посланства у Лондону о акцији и пропаганди политичара Васиљева у Великој Британији, бугарској новој влади и њеном настојању да има добре односе са КСХС, оснивању комитета "Про македонија" у Риму, тајном споразуму бугарске владе са Италијом за наоружање Бугарске; састанку немачких и бугарских националиста у Баварској; конференцији Македонског комитета у Горњој Цумаји, закључцима Конференције, потреби формирања више чета, незадовољству Италије радом Комитета; слању оружја из Италије лађама за Варну; припреми бугарских и македонских

војвода за улазак у Македонију за проглашење аутономије; припремама бугарских чета за улазак на грчку територију; извештаји посланика из Софије о: изјави Цанкова о помоћи КСХС присталица Стамболијског, догађајима на српско-бугарској граници и др.; преписка и информације о: упућивању војних снага у јужну Србију ради безбедности од упада бугарских чета, захтеву Грчке за сарадњу ради заједничке одбране, став француске владе о политици Краљевине СХС према Бугарској; информација о италијанској политици према Македонском комитету; телеграм посланика Ракића о сукобима у јужној Бугарској код Старе Загоре, Чирпана и Нове Загоре, акцијама бугарских комуниста, формирању грађанске милиције после догађаја са комунистима; извештај делегата у Цариграду о бугарско-турском сукобу; извештаји посланика Ракића о: опсадном стању, комунистичком покрету и акцијама око Трнова, Враца и Лома; о одлуци Ликвидационог органа Међусавезничке контролне комисије у Бугарској од 19. септембра 1923. године којом одобрава регрутовање 1000 људи за грађанску војску; протести против повећања бугарске милиције; извештаји посланика у Лондону и Риму о дипломатским акцијама бугарског министра Калфова за одобрење великих сила за увођење опште војне обавезе у Бугарску, његовим разговорима са лордом Керсоном и Мусолинијем; о покушају атентата на војног изасланика КСХС у Софији; извештај делегата КСХС у Цариграду о разговору са Иваном Трашановим шефом Политичког одељења МИП-а за време владе Стамболијског.

Година: 1918-1923.

Врста документа: нота, меморандум, преписка, ед мемоар, извештај.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 1-701

Напомена: разграничење Краљевине СХС са Бугарском.

9 22 БУГАРСКА - 1924.

1924. година: Извештаји Посланства у Софији и Главног генерал-штаба о: бугарском "савезу официра" и његовом утицају на политички живот Бугарске, тајним скуповима, скривеном оружју и муницији, бугарској пропаганди у иностранству против КСХС, режиму Цанкова, активности македонствујућих, пропаганди у европским земљама и Америци, објављивању декларације "Карактер македонског покрета" у женевском листу, њиховим припремама за акције и држању владиних кругова према македонствујућим, намери бугарске владе да донесе Закон о заштити државе; акцијама бугарских комитских чета; извештај о саставу штаба Централног македонског револуционарног комитета и списак са њиховим именима и псеудонимима, припремама за акције у пролеће 1924. године, њиховом финансирању, образовању нових чета и др.; захтеву Бугарске да јој се дозволи регрутовање по општој војној обавези; организацији власти у бугарском делу Македоније; исказ ухваћеног комите Мане Ађијевића; извештај посланика у Софији о појављивању у јавности информације о постојању македонствујућих, њиховим јавним акцијама, помагању бугарских комитета од стране званичне власти; извештај Главног генералштаба о: финансирању Македонског комитета, намери Централног комитета да се пресели у Турску, могућем савезу са Турском ради заједничког рада на ослобођењу Македоније, одлуци Македонског комитета за убацивање људи на територију КСХС, припремама за упад у Македонију, прикупљању комитских одреда у Петричу, Цумаји, Ћустендилу и селима према граници са КСХС, намерама да

се нападне Струмички срез и пресече железнички саобраћај са Грчком и споје комите и качаци из Албаније ради заједничког напада; извешај о: опорезивању богатих грађана у Софији од стране Македонског комитета ради финансирања, посети бугарских Јевреја министру иностраних дела Калфову због нарочитог опорезивања Јевреја; о позиву француске владе Енглеској да се супротставе Македонској организацији и њиховим плановима, однос владе Цанкова према Македонској организацији; извештај о: политици Бугарске, експозе бугарског министра иностраних послова о спољној политици Бугарске и дискусија у Собрању; притиску Македонског комитета на бугарску владу у вези са хапшењем Македонаца у Бугарској.

Извештаји посланика у Софији о: организацији и дислокацији Македонске револуционарне организације, постојању командних штабова у Ћустендилу, Горњој Цумаји, политичким странкама (Демократског зговора, Радикалној странци и др.), политичким приликама у земљи у вези са одржавањем конгреса Радикалне странке; раду секције Македонске организације у Цариграду; разговору министра Нинчића са члановима Секретаријата и Савета Друштва народа о македонском питању; хапшењу чланова Македонског комитета у Софији и Ћустендилу, тајној организацији "Кубрат"; контактима са бугарском владом ради побољшања бугарско-српских односа; преласку бугарских комита на територију Краљевине, њиховим нападима на Берово, прикупљању добровољаца за бугарску војску, захтеву Македонске организације да јој влада Цанкова стави на располагање активне бугарске официре; бугарским студентима у Француској, писању софијског листа "Независна Македонија" о студентима у Француској, њиховој вези са Македонском организацијом и удружењу "Братство", хапшењу македонских избеглица које живе у југозападним крајевима Бугарске.

Статистички подаци о емиграцији из јужне Србије, Грчке и Македоније у Бугарску; проглас (писмо) Средишњег комитета македонских политичких организација уједињених држава Америке и Канаде упућено председнику Друге годишње скупштине македонских досељеничких организација у Софији; меморандум Управног одбора Илинденске организације о македонском питању; комунике Националног комитета емигрантских организација у Бугарској.

Извештаји посланика у Софији о: Илинденском конгресу у Пловдиву македонских револуционара, уценама које врши Македонски комитет над Јеврејима и другим имућним лицима, раздору у Македонској организацији, акцијама бугарских комуниста и др.; преписка МИП-а и Посланства у вези са посредништвом Дела Бора између Грчке и Бугарске о изласку Бугарске на Јејејско море, убиству Петка Петкова, вође бугарске Земљоделске странке, промени бугарске спољне политике према суседним државама, акцијама комуниста против режима и њиховим везама са Русијом, захтеву Ликвидационој комисији да због опасности од комуниста Бугарска повећа број војника и др.

Преписка у вези са: захтевом Бугарске за повећање војног контингента, о негативном ставу европских држава према бугарском захтеву, одговор Конференције амбасадора на ноту владе КСХС којом не дозвољава повећање бугарске војске; извештај војног изасланика о састанку војних изасланика Румуније, Грчке, Италије и Француске о питању опасности од комунизма у Бугарској; повећању броја војске без одобрења Контролне комисије, војним маневрима, скривеном оружју око Плевена, допремању оружја и муниције из Немачке, Италије и Мађарске и др.; преписка у вези са захтевом владе КСХС да

њен представник уђе у Инвестирациону комисију за Бугарску; писма (преписи) Панча Михајлова и циркулар који је Вандев упутио народу струмичког краја, пронађени у архиви Панче Михајлова после погибије његове чете; материјали о књизи др Ивана Димитров-Строилова, бившег бугарског отправника послова у Будимпешти.

Година: 1924.

Врста документа: извештај, преписка, ед мемоар, циркулар, нота, билтен.

Језик: српски.

Фолијација: 1-525

9 23 БУГАРСКА (1925-1928)

1925. година: Преписка и извештаји о: боравку Цанкова у Румунији, разговору са Дуком; изјави енглеског посланика у Београду о неуспеху Цанкове посете Београду, изјави америчког посланика о српско-бугарским односима; изјава Цанкова о посети Београду и Букурешту; активности удружења македонских студената у Чехословачкој; постављењу Николе Милева за бугарског посланика у Вашингтону; полицијском прогону комуниста и анархиста; редовном годишњем конгресу Уједињене македонске организације и избору новог Извршног комитета; добијеном одобрењу од Версајског комитета (штаб маршала Фоша) и Конференције амбасадора за повећање броја (још 10.000 резервиста) бугарске војске за борбу против аграрно-комунистичког покрета; нота протеста румунског, чехословачког, грчког и југословенског посланика Конференцији амбасадора поводом одлуке о повећању бугарске војске са захтевом да се сведе на број војника предвиђен Нејлским мировним уговором; извештај посланика у Софији о: хапшењу југословенских држављана (после атентата у цркви Св. Краља), поновном захтеву бугарске владе за укидање Војне контролне комисије; писању листа "Илинден".

1926. година: Заједничка нота представника Конференције амбасадора бугарској влади о извршењу Нејлског мировног уговора; извештај војног изасланика у Софији о: бугарској наруџбини оружја и муниције код италијанске фирме "Бреда" у Милану; извештај о политичкој ситуацији и зајму за избеглице.

1927. година: Извештај посланика у Софији о: издатом саопштењу Националног комитета македонских емигрантских организација, поводом донетог Закона о насељавању избеглица, писању листа "Македонија", промени држања Русије према Македонској организацији; циркулари обавештајног одсека о: конгресу избеглица из Тракије, отварању румунског конзулата у Бугарској, одржавању Врховног партијског савета Земљорадничке странке, питању плаћања репарација, Петом конгресу Македонске организације, односу Бугарске и Италије, пропаганди истакнутих чланова ВМРО-а Протегерова и др. по Европи; извештај о насељавању бугарских избеглица дуж југословенске границе; мемоар о ВМРО-у (његов историјат) који је пуковник Ренк предао Друштву народа; извештај посланика у Бриселу о боравку Димитрија Спространова секретара Удружења македонских студената у Паризу у циљу пропаганде македонског питања у белгијској штампи; преписка и извештаји о: атентатима у јужној Србији организованим у Бугарској, убиству генерала Ковачевића, разговору са Поенкаром о понашању бугарског режима, обустави издавања виза бугарским поданицима и др.

1928. година: Извештај и обавештење Обова о унутрашњим приликама у Бугарској; преписка и телеграми о: одобрењу владе КСХС за долазак бугарских градинара на територију КСХС, затварању границе према Бугарској (због акција комита и држања бугарског режима према КСХС), ставови Француске и Енглеске о овој мери владе, писању листа "Македонија", набавци оружја из Данске од фабрике "Матсен", питање отварања границе према Бугарској, односу Албаније и бугарских комита, доласку италијанских бродова "Константинопољ" и др. у бугарске луке са ратним материјалом; чланци и полемика листова "Македонија", "Слово" и "Демократическог зговора" поводом изборног говора Цанкова од 4. новембра у граду Попову о македонском питању.

Година: 1925-1928.

Врста документа: нота, преписка, циркулар, ед мемоар.

Језик: српски.

Фолијација: 526-993

ГРЧКА

10 24 ГРЧКА

1920. година: Телграм о путовању председика Француске републике у Лондон у вези са заузимањем заједничког става о враћању у земљу грчког краља Константина.

1923. година: Преписка у вези са: акцијама Бугара на грчкој територији, ставу грчке владе о потреби и неопходности заједничких акција Грчке и КСХС против бугарских чета; припремама Ванизелоса за повратак у Грчку, извештај о његовој посети Посланству КСХС у Паризу, разговору са послаником и др.

1924. година: Извештаји посланика КСХС у Атини Јована Дучића о: политичкој ситуацији у Грчкој након повратка Ванизелоса, фракцијама у Либералној и другим партијама, настојању Ванизелоса да спроведе плебисцит о уређењу Грчке, грчко-бугарским односима, активности грчког министра иностраних послова Русоса и његовој пацифистичкој политици према Бугарској, посети председника Арбитражног суда Дела Бара за спорове између Грчке и Бугарске, грчком меморандуму од 5 тачака за преговоре са Бугарском (с тим да споразум не сме угрозити српско-грчке односе); преписка у вези са изјавом грчког посланика у Паризу о неважењу Протокола и конвенције о размени становништва између Турске и Грчке, потписаних у Лозани 1923. године.

Преписка о преговорима са Друштвом за експлоатацију солунског пристаништа ради оживљавања Конвенције о српској слободној зони у Солуну, ставовима Управног одбора Друштва да се влади КСХС уступи на експлоатацију у зони све што постоји под одређеним условима.

Извештај генералног конзула у Солуну о потраживању Друштва за експлоатацију солунског пристаништа од КСХС: кејске таксе за транспорт ратног материјала из Солуна за Албанију 1913. године, за српске штале, транспорт железничког материјала 1916. године и др.; преписка у вези са отказивањем Уговора о савезу са Грчком од 19. маја 1913. године због угрожавања политичког положаја Краљевине СХС на Балкану ради грчко-бугарског споразума о мањинама, високих пристанишних такси, пруге Ђевђелија - Солун, метоха у Хиландару и др.; извештај Спалајковића о условима обнављања савеза са Грчком.

Прилог: план луке Солун.

1925. година: Преписка и извештаји МИД-а о: преговорима делегације Краљевине СХС са Грчком о питањима слободног транзита на прузи Њевђелија - Солун и начину њене експлоатације, непристајање Грчке на предлоге југословенске владе, проблемима мањина у Грчкој, настојању Француске да до споразума што пре дође, о прибилажавању Грчке Бугарској, намери грчке владе да откупи пругу Солун-Битољ и др.

1926. година: Преписка у вези са захтевом министра Војске и морнарице Краљевине СХС, да му се достави архива о разграничењу са Грчком у 1913. години.

1927. година: Циркулари обавештајног одсека МИД-а о: раду концентрационе владе Грчке, предстојећем грчко-бугарском трговинском уговору, дипломатским преговорима о закључивању савеза Краљевине СХС са Грчком, улози Француске у тим преговорима, ставу владе да се савез са Грчком потпише после отклањања спора са Италијом и регулисања савеза са Француском; преписка о преговору са Солунским кејским друштвом у вези са коришћењем Српске слободне зоне и др.

1928. година: Преписка и извештаји о: активности двеју влада на обнављању Савеза, разговорима Ванизелоса и Спалајковића у Паризу и политичким ставовима Грчке, настојању Француске да дође до закључивања Савеза, посети Ванизелоса Београду, разговору са министром иностраних послова Маринковићем о оживљавању Конвенције о слободној зони у Солуну из 1923. године, начину примене те Конвенције и др.; протесту Пољске због потписаног протокола Београда и Атине којим је утврђено да Српска слободна зона у Солуну не може служити за транзит трећих држава; допис Генералне дирекције Српске слободне зоне КСХС у Солуну о новчаном потраживању Друштва за експлоатацију солунског пристаништа од КСХС.

Прилози: ноте Друштва за експлоатацију солунског пристаништа од 2.јула 1924.године и рачун са дуговањима Дирекције српске слободне зоне.

Година: 1920, 1923-1928.

Врста документа: извештај, преписка, циркулар, нота.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 1-191

ИТАЛИЈА

10 25 ОДНОСИ ИТАЛИЈЕ И КРАЉЕВНЕ СХС

1918. година: Извештај конзула Краљевине СХС у Монреалу о разговорима са генералним конзулом Италије у Вашингтону о односима Италије и Краљевине СХС.

Прилог: писмо Викторија Фалорсија шефа италијанског прес-бироа при италијанској амбасади у Вашингтону, конзулу Сеферовићу у Монреалу.

1920. година: Извештаји, ноте, обавештења, преписка о: догађајима у Трсту, Ријечи, Пули и Сплиту у вези са нападима Италијана на југословенске грађане, упловљавању италијанске ратне лађе "Пуља" у сплитско пристаниште, писању италијанске штампе о тим догађајима, реаговању америчких званичника, захтеву да влада САД учествује у решењу јадранског питања, покрету италијанских трупа према југословенској граници и др.; писању италијан-

ског листа о црногорској чети од 1000 војника, која се придружила италијанској војсци и политици Италије против Краљевине СХС; преписка и нота Конференције амбасадора од 15. септембра 1920. године о одлуци савезничких сила и условима о привременој предаји Котора властима Краљевине СХС; о споразуму Италије и Албаније потписаном у Тирани, повлачењу италијанских трупа из Валоне и др.

1921. година: Преписка о: броју вагона и локомотива (железничког војног парка) који је остао у Риједи.

1922. година: Извештаји, преписка о: уласку фашиста у Ријеку, заузимању Ријеке, свргавању ријечног председника Занелија, повреди одредби Рапалског уговора; нота председнику Конференције амбасадора о догађајима у Риједи и Сушаку; уласку фашиста у Рим, проглашењу опсадног стања, потписивању у Риму споразума и конвенције закључене у Сента Маргерити о извршењу Рапалског уговора; оставци грофа Сфорце, његовом односу са Мусолинијем; разговору посланика Антонијевића са Мусолинијем о италијанској спољној политици, односима Италије и Краљевине СХС и поштовању одредби Рапалског уговора и др.

1923. година: Инфомације, извештаји о: италијанско-грчком сукобу, италијанској окупацији Крфа, ставовима румунске и чехословачке владе и Мале Антанте, писању аустријске штампе и одлуке Конференције амбасадора о том питању; нерешеном Ријечком питању, постављењу генерала Ђординија за војног гувернера Ријеке, италијанском настојању да за своју политику према Краљевини СХС придобије Мађарску, Албанију и Бугарску, као и давање политичких инструкција групи црногорских сепаратиста која је деловала из Француске, ставу француске владе према Ријечком питању и др.

1924. година: Извештаји и преписка о: споразуму Краљевине СХС са Италијом, ставу Француске о том питању, односима на Балкану, политичкој ситуацији у Италији и др.; продаји италијанске ратне лађе "Гарибалди" од стране владе Краљевине СХС (потопљене на далматинској обали у време рата), позивање Италије на меморандум Конференције амбасадора од 22. јануара 1921. године којом Италија може да искористи своја права над свим добрима; меморандум Конференције амбасадора од 22. јануара 1921. године.

1926. година: Информација о настојању Италије код Конференције амбасадора да јој се призна ратни плен из новембра 1918. године у Риједи.

1928. година: Извештаји Генералног конзулата у Трсту о италијанској политици према мањинама и словенском живљу, прогонима у Италији, Јулијској Венецији, фашистичким нападима на југословенске поданике у Задру и Далмацији, италијанизирању словенских презимена (нарочито у Горици и пределу око Соче и Випаве), насељавању италијанских породица из Калабрије и јужне Италије у пограничним местима ради убрзавања асимилације инородног становништва са италијанским, приликама у којима живе конфинирана лица у Италији, изједначавању свих школа по одредбама новог школског закона у погледу језика и програма (укидање словеначког језика у "Словенској школи Св. Јакоб" у Трсту) и др.

Година: 1918, 1920-1926, 1928.

Врста документа: извештај, нота, ед мемоар, преписка, меморандум, информација.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 192-477

10 26 ИТАЛИЈАНСКО-АЛБАНСКИ ОДНОСИ

1927. година: Извештаји, преписка, ед мемоар, циркулари о: потписаном италијанско-албанском Уговору о пријатељству и сигурности (27. новембра 1926. године) у Тирани, циљу пакта, подношење Друштву народа текста уговора са анексом албанске владе ради регистравања; разговору Спалајковића са Бријаном о италијанској политици на Балкану, утицају Италије на Мађарску и њено заступање италијанског гледишта о Тиранском пакту; ставу Грчке, осуђивање Турске италијанско-албанског пакта, Чемберленово гледиште на Италију и потписани пакт; организовању митинга албанских емиграната у Бостону, Тунису и Атини против Тиранског пакта; акцијама Италије у Албанији да изазову побуну у околини Скадра и другим местима како би оправдали искрцавање италијанске војске, њеним намерама да заузме Драч, Валону и Сан Ђовани; војним припремама у Албанији за напад на Призрен, италијанско наоружавање албанске војске, припремама за изазивање устанка на југословенској граници у близини Дебра, с тим да у духу Тиранског пакта позове Италију на војничку заштиту; проширењу драчког пристаништа, раду на стратешким путевима према југословенској граници, утврђењу: Тарабош, Мурићан и Хотски ханови, преношењу оружја са острва Сасено у Драч и др.; политичкој ситуацији насталој после закључивања италијанско-албанског пакта, заузимање Француске у југословенском спору са Италијом, нејасноћама пакта у погледу независности Албаније; изјава захвалности Француској за помоћ у спору са Италијом; хапшењу драгомана Посланства у Тирани Ђурашковића, наређење МИП-а да особље Посланства напусти Тирану; дипломатској активности француске и енглеске владе у југословенско - албанском спору; спољној политици Италије, њеном односу према Мађарској, Бугарској, Румунији, Енглеској, Француској, Немачкој и обновљеном односу са Русијом, преговорима са Пољском ради закључивања пакта пријатељства и др.; италијанској емиграцији у Француској, антифашистима, њиховој штампи и активностима; писању југословенске штампе и полемика са италијанском штампом након потписивања Тиранског пакта; акцијама црногорских емиграната у Белгији и др.

1928. година: Извештаји, преписка, обавештења о: потписивању протокола о продужењу рока за обнову или отказ уговора о пријатељству и сарадњи Краљевине СХС и Италије од 27. јануара 1924. до 28. јуна 1928. године, преговорима са Италијом уз посредовање Француске; извештај конзулата у Скадру о италијанским припремама за стварање нереда у Скадру, ситуацији у Албанији и подржавању политичких противника Ахмед Зогуа од стране Италије, војним припремама Италије на северу Албаније, пребацивању оружја и људи да у случају збацивања Ахмед Зогуа, Италија потпуно овлада ситуацијом; преговорима између Рима и Тиране о царинској унији, деманти албанског министра иностраних послова о унији и др.; посети турског министра иностраних послова Ружди Бега Риму, његовим нападима на политику Краљевине СХС која је главна сметња на истоку и "стварању једног балканског Локарна", осуда споразума КСХС са Француском, активности француске дипломатије против изјаве турског министра; организованим акцијама Италије у Албанији против Краљевине СХС, стварању италијанске организације у области Корче за шпијунажу; италијанској спољној политици: дипломатским контактима са Пољском, Мађарском, Румунијом и Грчком; потреби ратификације Нептунске конвенције у Народној скупштини и др.

Година: 1927-1928.

Врста документа: извештај, циркулар, ед мемоар, преписка.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 478-792

МАЂАРСКА

11 27 РАЗГРАНИЧЕЊЕ КРАЉЕВИНЕ СХС И МАЂАРСКЕ

1921. година: Материјали о спровођењу одредби Тријанонског мировног уговора, које се односе на разграничење КСХС са Мађарском, евакуацију трупа КСХС из Барање и Баје, чиме је влада испоштовала мировни уговор, доласку делегације Барањске републике код Николе Пашића с циљем да нотификује образовање Барањско-српско-мађарске републике, тражењу евакуације барањског становништва; појави терора над југословенским живљем у Барањи и Баји посебно у Мејешу, Кателји и Печују и кршењу одредби Мировног уговора од стране Мађарске које је обавезују на заштиту немађарског становништва; преласку великог броја Срба, Мађара и Немаца у КСХС у страху од мађарске војске; потврди Анкетне комисије савезничке мисије за евакуацију о мађарском терору; раду Комисије за разграничење, именовању делегата Војина Чолак Антића у Комисију за разграничење; захтеву мађарског пуковника Госета за повлачење трупа КСХС са граничних тачака које су одређене Уговором о миру уз претњу војних напада; преписка и ноте КСХС са Конференцијом амбасадора у вези са проблемима насталим при разграничења са Мађарском, Фрањиним каналом у Бачкој и др.

1922. година: Преписка, ноте Конференције амбасадора у вези са границом Краљевине СХС и Мађарске у Прекомурју; раду Комисије за разграничење, постављењу јапанског делегата Окада у Комисију за разграничење; ноте Конференције амбасадора за исплату трошкова за рад Комисије (за август, септембар 1921. године и прва три месеца 1922. године).

Година: 1921-1923.

Врста документа: нота, извештај, преписка.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 1-179

11 28 МАЂАРСКА - ОПШТИ МАТЕРИЈАЛИ

1919. година: Телеграм Веснића о одлуци Версајског ратног савета да војска Краљевине СХС, заједно са румунском и чехословачком дејствује против болшевика у Мађарској.

1920. година: Телеграми о: догађајима у Суботици, покретању кривичне одговорности против учесника и организатора догађања Телерина, и Лиге за интегритет Угарске; протести владе Краљевине СХС због наоружавања Мађарске, налазима савезничке војне комисије о броју трупа на југословенској граници; анкети коју је спровела делегација енглеских радничких синдиката о политичком стању у Мађарској; захтеву мађарске владе савезничким силама за опремање пешадијских и коњичких дивизија за борбу против болшевика.

1921. година: Материјали о: покушајима рестаурације Хабзбуршке монархије, доласку Карла Хабзбуршког у Мађарску, реаговању земаља Мале Антанте и спроведеној мобилизацији у тим земљама; одлука Конференције

амбасадора по којој Мађарска до 7. новембра 1921. године мора да прокламује свргнуће Хабзбурговаца и у Закону о Хабзбурговцима назначи да ниједан члан породице не може бити позван на престо ни слободним изборима, о одбијању плаћања трошкова мобилизације земљама Мале Антанте, предлог председника Конференције амбасадора Камбона да државе наследнице бивше Аустро-Угарске плаћају апанажу Карлу Хабзбуршком (с тим да Мађарска из политичких разлога не плаћа апанажу); нота Конференције амбасадора о мађарском генералу Николас Иблу; ратификација Тријанонског мировног уговора од стране Грчке.

1922. година: Преписка у вези са расправама на Конференцији амбасадора о плаћању издржавања Хабзбурговаца од стране пет земаља наследница бивше Аустро-Угарске, забрани настањивања породици Карла Хабзбуршког у Аустрији, Немачкој, Швајцарској и Мађарској; нота Конференције амбасадора од 25. маја 1922. године о имовини Карла Хабзбуршког; информација о закључивању тајне војне конвенције између Мађарске и Баварске.

1923. година: Извештаји и преписка о: наоружању мађарске војске, кршењу војних одредби Тријанонског мировног уговора; извештај о држању Италије у погледу разоружања Мађарске, наоружавању Мађарске од стране Италије; раду Међусавезничке контролне комисије у Будимпешти, откривању оружја и муниције, онемогућавање рада Контролној комисији, захтев мађарске владе земљама представљеним у Репарационој комисији за измене њених одлука; извештаји о посети грофа Бетлена земљама савезничких сила, разговору са Поенкаром о питањима репарација и мађарског зајма у иностранству ради економског и финансијског опоравка Мађарске; противљење владе КСХС финансијској помоћи Мађарској док не испуни војне обавезе Тријанонског уговора, ставу Енглеске о зајму и земљама Мале Антанте, прихватању француског предлога на седници Репарационе комисије од 23. маја 1923. године, одлуке земаља Мале Антанте у Синаји о зајму; извештај посланика КСХС у Будимпешти о политици и плану опозиције за смењивање грофа Бетлена; писању мађарске штампе против Француске поводом њеног става о мађарском зајму; пограничним инцидентима на југословенско-мађарској граници; судским процесима у Мађарској због војне шпијунаже; конфискацији имања грофа Михаља Кароља; реаговање Мађарске на покушај атентата на Николу Пашића; извештаји посланика КСХС у Будимпешти о организацији удружења "Мађар који се буди", пропаганди Мађарске у иностранству у циљу ревизије Тријанонског уговора; протесту Контролне комисије упућен грофу Бетлену, министру председнику поводом инцидента у Кечкемету; меморандум о мађарској војсци; мишљење члана Контролне комисије у вези са идејом о формирању Комитета сигурности за авијацију ради контроле над Мађарском, Немачком и Бугарском са седиштем у Будимпешти и др.

1924. година: Извештаји, обавештења о: транспорту оружја и муниције из Италије за Мађарску, мађарском мобилизационом плану, војним издацима, помоћној војсци, прикривеним војним припремама, војном буџету, изради тенкова у Ђеру, проналажењу војних радионица по Мађарској, школовању војног кадра, организацији војне аеронаутике (управи, особљу, аеродромима, аеронаутичком материјалу) и др.; извештајима Међусавезничке контролне комисије, њени налази у вези са војним потенцијалима Мађарске, неизвршењу војне клаузуле Тријанонског уговора, предлогу Енглеске да Друштво народа спроведе анкету о мађарском наоружању и неизвршењу одредби Уговора о миру, захтеву Међусавезничког врховног већа Конференцији амбасадора за

предузимање мера против Мађарске и Аустрије; о националистичким организацијама, организацији "Пробуђени Мађари", покрету за прогон Јевреја, раду мађарског Парламента, кривици грофа Михајла Карољија, одлуци Касационог суда о конфискацији његове имовине и др.

1925. година: Извештај из Чикага о боравку контесе Карољи у Америци, судском процесу против грофа Карољија; расправи на седници Друштва народа о висини војних расхода у мађарском буџету, за 1925/26. годину, жалби Контролне комисије о кршењу Тријанонског уговора од стране Мађарске; изјави мађарских званичника о непотребности постојања Контролне комисије пошто је Мађарска разоружана; ед мемоар Међусавезничке контролне комисије Конференцији амбасадора; извештаји финансијске секције комисије за Репарације о плаћању обавеза предвиђених Тријанонским уговором; активности мађарске емиграције у Паризу, пропаганди у Енглеској, Швајцарској, Ватикану, Шпанији, Пољској, Америци и земљама Централних сила, извештаји ма маршала Фоша, председника Версајског војног комитета са подацима о кршењу Уговора о миру од стране Мађарске.

1926. година: Циркулар, извештај војног изасланика у Будимпешти о: преговорима и ноти Конференције амбасадора са мађарском владом о њеној обавези да у потпуности изврши војне одредбе Тријанонског уговора, захтеву Мађарске за престанак рада Контролне комисије; реферат шефа француске делегације Ле Блеа о резултатима рада Контролне комисије; даљој набавци оружја из Италије, начину попуњавања мађарског официрског кадра и др.; ратификација Тријанонског уговора од стране кинеске владе.

1927. година: Циркулари, извештаји, преписка о: набавци оружја из Италије; зближавању Италије и Енглеске са Мађарском у вези са повратком Хабзбурговаца на мађарски престо, активности грофа Бетлена у том циљу; дипломатској активности за успостављање веза са Русијом; реаговањима поводом укидања војне контроле, писању агенције "Хавас" о мађарској политици према Француској и Малој Антанти: мађарско-пољским односима; тражењу агремана за војне изасланике у Лондону, Риму, Паризу и Токију од стране мађарске владе и др.

1928. година: Преписка, извештаји о: Сент Готхардској афери, односно илегалном преносу оружја и муниције у Мађарску, учешћу Италије у томе, усклађивању ставова земаља Мале Антанти за иступање пред Друштвом народа; комунике Дирекције мађарских државних железница о уништењу ратног материјала из Сент Готхардске афере и јавној лицитацији уништеног материјала; писању мађарске штампе о интервенцији Савета Друштва народа због кријумчарења оружја; објашњењу представника фабрике "Штајер" у Парламенту о пореклу кријумчареног оружја; извештаји посланика Краљевине СХС у Будимпешти о: ставу Мађарске према стварању економске заједнице држава средње Европе; одлуци Друштва народа у вези са Сент Готхарском афером, став Мађарске према Малој Антанти; о избору чувара круне "Св.Стевана", организацији и раду друштва "Левенте" и др.

Година: 1919-1928.

Врста документа: нота, преписка, извештај, циркулар, ед мемоар.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 180-973

НЕМАЧКА**12 29 НЕМАЧКА**

1922. година: Преписка о условима под којима су савезници пристали да Врховни суд у Лајпцигу суди немачким кривцима.

1923. година: Извештај о говору председника Француске Републике Милерана на новогодишњем пријему дипломатског кора, о будућој политици према Немачкој; нота француског министра иностраних послова Немачкој због неизвршавања обавеза репарација; писмо Поенкареа о окупацији Рура; одговор на немачки меморандум у вези са трговинским транзитом преко окупираних територија; нота Међусавезничке комисије којом се регулише извоз робе купљене од странаца у Ренану и окупираном делу Рура пре 1. фебруара 1923. године; о забрани француских окупационих власти да се из рурске области извезе материјал израђен за Краљевину СХС; извештај посланика у Берлину о политичкој ситуацији Немачкој, протестним скуповима против окупације Рура; извештај Спалајковића о сломљеном немачком отпору о питању Рура, покушају немачких индустријалаца да преговарају с Поенкаром и његовим ставом да контактира само са немачком владом, политичким приликама у Баварској и др.; одлуке и ноте Међусавезничке комисије о трговинском транзиту преко окупираних територија, ноте немачке владе Француској и Белгији и одговор Француске у вези са трговином у окупираној територији; извештаји, обавештења о одлуци немачке владе да обустави репарације у природи Грчкој, Румунији и Краљевини СХС, саопштено Репарационој комисији 24. августа 1923. године, ставу владе КСХС о том питању и др.; о покретању питања у страниј штампи о пријему Немачке у Друштво народа и одлучном ставу Француске против тога; извештај Генералног конзулата у Минхену о збору национал-социјалиста који је одржао Хитлер; о Хоенцолернима и др.

1924. година: Извештаји посланика у Берлину, Живојина Балугџића о: министарској кризи, ставу националиста о појединим питањима, расцепу у немачкој комунистичкој партији и појави нове леве струје, дизању оптужнице против ње у Рајхстагу; немачко-руским односима у вези с признањем екстериторијалности руским трговинским заступништвима у Немачкој; односу великих сила и Немачке о питању репарација, партијским неслагањима о решењу Лондонске конференције и спровођењу Дозовог плана; намерама немачке владе да упути ноту великим силама против члана 231 Версајског уговора и да изменом овог члана скине моралну одговорност за катастрофу Првог светског рата; меморандум француске владе Немачкој као одговор на њен допис од 24. децембра 1923. године; нотификација Версајског уговора и протокола о усвајању извесних одредби Версајског мировног уговора од стране Холандије.

1925. година: Извештаји посланика у Берлину, Живојина Балугџића о: разлозима одлагања евакуације савезничких снага из келнске зоне, односима Немачке и Француске о том питању; разговору Спалајковића са Абесаном о Немачкој после избора Хинденбурга за председника, немачкој спољној политици (према Аустрији, Чехословачкој, Пољској, Француској), евентуалном новом рату и распореду снага у њему, потреби зближавања Пољске и Чехословачке и др.; захтев Генералног конзулата у Дизелдорфу за проширење јурисдикције над Сарском области.

1926. година: Преписка у вези са одлукама Конференције амбасадора и дописа француске владе о састанку одбора експерата влада Белгије, Енглеске, Француске, Италије, Пољске, Румуније, Чехословачке и Краљевине СХС за

регулисање прелета савезничких авиона преко немачке територије; циркулар МИД-а обавештајног одсека о мањинама у Немачкој, посебно о словеначком живљу у Рајнско-вестфалској области; преписка у вези са плаћањем трошкова окупационе војске и Рајнске окупационе комисије у Рајнској области.

1927. година: Извештаји посланика у Берлину о: разговору са државним секретаром Шубертом о немачким жељама да се политичким и привредним везама повеже са Краљевином СХС, трајним политичким споразумима са Француском и другим земљама, положају балканских земаља; продору италијанске фашистичке пропаганде у Баварску и северну Немачку, Хитлеровом иступању и његово подржавање Италије и Мусолинија, реаговању националиста у Аустрији и јужном Тиролу; продужењу важности Закона за заштиту републике у Рајхстагу, реаговању монархиста; о немачком тумачењу и разлозима постављења Тајлора за амбасадора у Паризу и Линдсеја у Форин Офису и др.

С.А.: Две странице извештаја о политичкој ситуацији у Немачкој.

Година: 1922-1928, С.А.

Врста документа: извештај, преписка, меморандум, циркулар.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 1-240

РУМУНИЈА

12 30 РУМУНИЈА

1919. година: Допис МИД-а са информацијом Министарства шума и руда о делу Баната око Решица и Анина богатог гвозденом рудом, заинтересованости да тај део припадне Краљевини СХС; преписка о неспоразумима са Румунима (задржавању југословенских возова у Румунији, забрана румунског транзита кроз Краљевину СХС и др).

1920. година: Преписка и извештај о: захтеву румунске владе да им се преда бродарска радионица из Оршаве, коју је српска војска приликом војних акција у Банату 1918. године запленила.

1922. година: Преписка и ноте Конференције амбасадора у вези са разграничењем Краљевине СХС и Румуније према уговору Севру од 10. августа 1920. године, а у вези са одлуком Конференције амбасадора о надлежности румунско-мађарске комисије за разграничење и решавање спорних тачака границе у Банату око Варадија и Ада Калеа између Румуније и Краљевине СХС.

1923. година: Преписка о: даљем раду на спорним питањима о разграничењу Краљевине СХС и Румуније (питање Варадија и Ада Калеа), наименовању новог арбитра за решење спора; постигнутом споразуму Румуније и Краљевине СХС новембра 1923. године о граници и захтев да Међусавезничка комисија региструје споразумно утврђену границу.

Елаборат: Економска и финансијска ситуација у Румунији и програм у будућности, јун 1923. године.

1924. година: Преписка са Конференцијом амбасадора у вези са постигнутим споразумом о граници Румуније и Краљевине СХС (који је прошао кроз обе скупштине, извршена евакуација), о надлежности Међусавезничке комисије, њене улоге и др.; извештај посланика у Букурешту о спољној политици Румуније; румунско-руским политичким односима о Бесарабији, ставу Чехословачке поводом заопштравања односа Русије и Румуније због Бесараби-

је; утврђивању званичне посете румунског краља Француској, преговорима о румунско-француском савезу и др.

1925. година: Ноте Конференције амбасадора у вези са разграничењем са Румунијом.

1926. година: Писма Конференције амбасадора у вези са разграничењем Краљевине СХС и Румуније.

1927. година: Циркулар МИД-а обавештајног одсека о одлуци румунског Краљевског већа од 4. јануара 1926. године о промени реда наслеђа на румунском престолу; извештај о паду владе Аверескуа и др.

Година: 1919-1920, 1922-1927.

Врста документа: нота, преписка, извештај, циркулар, елаборат.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 241-412

СССР

12 31 ОДНОСИ КРАЉЕВИНЕ СХС И СССР-А

1920. година: Телеграм министра иностраних дела Момчила Нинчића о пристанку владе да прими 8000 руских избеглица, доласку 30.000 избеглица, инвалида, финансијској немогућности владе да издржава тај број избеглица, захтеву савезника да Краљевина прими још 80.000 руских избеглица (цивила, војника и официра); писмо председнику француске владе Милеранду за финансијску помоћ; телеграм Грујића из Вашингтона о одбијању владе САД да пружи материјалну помоћ за издржавање руских избеглица; преписка у вези са визама руским избеглицама.

1922. година: Меморандум француске владе у вези са регулисањем иностране имовине и дугова СССР-а од стране европских земаља преко Друштва народа; нота комисије конференције експерата у Хагу у вези са имовином Руса и странаца која је конфискована 1. новембра 1917. године.

1923. година: Извештај посланика при Ватикану Јосипа Смодлаке о разговору са кардиналом Гаспаријем, раду ватиканских мисија у Русији и подаци о: броју, социјалном саставу бољшевичке војске и др.; извештаји совјетског трговинског представника у Француској А. Скрипника о ситуацији и догађајима у Француској, реакцији совјетске Русије на догађаје у Немачкој због окупације Рура, држању Пољске и др.; протест руског националног комитета у Паризу због извоза жита из Русије, руско-пољске границе; преписка у вези са: захтевом руских поданика за подизање новца и драгоцености из Руске заложне банке са седиштем у Котору; Ђурђијански (грузијски) меморандум о совјетским злочинима; писмо ђурђијанског Посланства у Паризу о прогону Ђурђијанаца од стране бољшевичке власти; протест ђурђијанског Посланства против потписивања међународних уговора совјетске власти у име Грузије; протест руског зенства против прогањања руског свештенства од стране совјетске власти; о обнови трговинских веза Русије и Мађарске; преписка МИД-а и Посланства у вези са потребом придржавања наређења МИД-а о издавању виза руским избеглицама за улазак у Краљевину СХС, о бившим Врангеловим војницима који из француске легије странаца долазе у Дубровник; о помоћи Велике кнегиње Марије Врангеловим војницима упућеној преко Црвеног крста у Београду; извештаји конзулата у Хелсингфорсу у Финској о совјетској Русији,

потреби мера опрезности приликом склапања појединих уговора са њом, руском владики Евдокију и др.

Препис уводних чланака "Известије" Ј. Стеклова под насловом "Совјетска република и Чехословачка" о руском виђењу Мале Антанте; извештај главног Генералштаба о ставовима совјетске делегације у Берлину о одосима у Европи: Француске и Немачке и њеним везама са Русијом, француским везама са Пољском и Румунијом, евентуалном рату, ставу према болшевичкој власти, вези Француске са Русима у Паризу ради рушења болшевичке власти, довођења кнеза Николаја на власт и др.

1924. година: Преписка у вези са дозволом министра иностраних дела за улазну визу, генерала Врангела у Краљевину СХС.

1925. година: Меморандум о концесијама америчкој фирми рудника мангана у Грузији 1925. године.

1927. година: Преписка у вези са потписивањем трговинског уговора и Конвенције о настањивању између Турске и СССР-а, уговору Литваније и Русије и др.

1928. година: Захтев удовице генерала Врангела да се генералово тело сахрани у Руској цркви у Београду.

С.А.: Телеграм у вези са захтевом генерала Врангела да се армији руских добровољаца генерала Бредова, дозволи превоз Дунавом да би се на Криму појачала борба против болшевика.

Година: 1920, 1922-1925, 1927-1928, С.А.

Врста документа: преписка, извештај, меморандум.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 413-620

ТУРСКА

12 32 ТУРСКА

1920. година: Преписка у вези са: потписивањем Уговора о миру са Турском у Севру као и и два друга уговора којима Румунија треба да призна границе у Банату и према Пољској, одбијању румунске делегације да потпише уговор; одређивање Анте Трумбића и Николе Пашића за потписивање уговора о миру са Турском када влада Краљевине СХС то одлучи.

1921. година: Преписка, ноте о: условима под којима ће Краљевина СХС потписати Уговор о миру са Турском; пуномоћју делегата да може потписати Уговор између савезничких и удружених сила с једне и Пољске, Румуније, Краљевине СХС и Чехословачке с друге стране о извесним границама ових држава који је потписан у Севру 10. августа 1920. године; протокол о ратификацији Уговора у Севру од стране Велике Британије;

1922. година: Захтев владе Краљевине СХС за модификацију члана 241 Уговора о миру са Турском као услов за његово потписивање; извештаји делегата у Цариграду о политикој ситуацији у Турској; извештаји Спалајковића о: иницијативи савезника да се сазове конференција у Лозани за решење источног питања, разлозима што Краљевина СХС није потписала уговор у Севру, грчко-турском сукобу, разговору краља Александра и Поенкара о ситуацији на Балкану, ставу Француске да се Бугарској не сме дозволити територијално проширење на рачун Краљевине СХС, захтевима Турске да источна Тракија

припадне њој и Бугарске да цела Тракија буде аутономна, да на конференцији у Лозани учествује Румунија и КСХС; извештај из Лондона о ставовима Енглеске у вези са проблемом на Блиском истоку, прихватању захтева Румуније и КСХС за учествовање на Лозанској конференцији, сусрету Нинчића са Черчиллом, Лојд Џорџом и Керсоном; изјаве Нинчића агенцији Хавес о повратку Турске у Европу и њеној граници са Бугарском; извештај Нинчића од 22. септембра 1922. године о сусрету са Поенкареом и лордом Керсоном, разговору о Тракији; извештај Спалајковића од 23. и 24. септембра 1922. године о ству Француске и Енглеске о Тракији, о меморандуму енглеске владе упућен савезницима за предузимање заједничких акција у случају да Турска не прихвати услове мира; о одређивању делегата за Конференцију у Лозани, изјави Нинчића на Конференцији и др.

1923. година: Извештаји делегата у Цариграду о: унутрашњим приликама у Турској, односима унутар Републиканске странке, њеним фракцијама, изјавама Рауф-беја цариградској штампи, Мустафи Кемал-паши и др.

1924. година: Извештаји делегата у Цариграду о унутрашњој политици Турске: говору председника Турске Мустафа Кемал-паше у ангорској скупштини о будућој унутрашњој и спољној политици Турске, усвајању законских пројеката о: укидању Калифата и протеривању Калифе са свим члановима Османске династије, укидању Министарства Вакуфа и Шеријета, спајању световне и верске наставе, будућим реформама и мерама ангорске владе за модернизацију Турске, хапшењу цариградских новинара и раду преког суда, раду турског Парламента, реформама пореског система, доласку страних стручњака, покушајима уласка страног капитала у Турску, односу нове турске власти према Васељенској патријаршији и др. спољној политици Турске: односу Турске и Енглеске о питању у Мосула, преговорима који су вођени и на захтев енглеске делегације прекинути с образложењем да питање Мосула (на основу Лозанске конференције) повери Друштву народа, настојању Турске да се то питање реши између две владе, о успостављању турско-бугарских односа, преговорима о праву муслиманске мањине у Бугарској и бугарске мањине у Турској, француско-турским односима, италијанско-турским односима, узнемирењу Турске због италијанског искрцавања на Родосу, закључивању Уговора о пријатељству Турске са Немачком и Шведском и др.

1927. година: Циркулари МИД-а, обавештајног одсека о Турској: преговорима о потписивању трговинског уговора између Турске и Немачке, односима Турске и Америке, енглеско-турским односима, грађењу железница и пристаништа у Турској, образовању шест арбитражних судова по Лозанском уговору, постојању дирекције за смештај турских емиграната (емиграната из Русије, Краљевине СХС, Румуније, Кипра) који желе да се настане у Турској, трговинским односима Турске и Русије, заштити католика у Турској (по Лозанском уговору припало Француској) и др.

Година: 1920-1924, 1927.

Врста документа: извештај, циркулар, преписка.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 621-890

ФРАНЦУСКА**13 33 ФРАНЦУСКА И КРАЉЕВИНА СХС - ОПШТИ МАТЕРИЈАЛИ**

1919. година: Материјали (преписка) о научној, културној, просветној и другој сарадњи Краљевине СХС и Француске: организовању предавања универзитетских професора, размени научних публикација, организовању свечаности за помоћ српским војницима, иницијативи за покретање француског Друштва црвеног крста Србије у Француској за хуманитарне свечаности за помоћ српским војницима, иницијативи за оснивање француског лицеја у Београду и установљење француско-српских школа, организовању југословенске изложбе у Паризу, финансирању изложбе, преносу скулптура Ивана Мештровића из европских градова у Париз, одлуци Министарског савета да прими у државну својину рад Ивана Мештровића, основе и фрагменте Косовског храма (43 уметничка дела) за доживотну ренту и др.

1920. година: Телеграми о: изборима у Француској, образовању владе Александра Милерана, завршеној министарској кризи, пријему отправника послова КСХС код председника Француске Поенкара; телеграм Миленка Веснића о укидању француских дипломатских и конзуларних мисија у Црној Гори, као и отпуштању мисија краља Николе у Француској; извештај војног изасланика Данила Калафатовића о освећењу споменика српским војницима у Лиону; понуди француских професора преко културног одбора и југословенске секције Института словенских наука да раде у Краљевини СХС.

Збирка писама Гастон Ришара дописника "Пети Паризијена" са Солунског фронта, писана од септембра до децембра 1915. године на фронту, с молбом да се публикују.

1921. година: Преписка и обавештења о: укидању Просветног одељења у Паризу; просветних инспектората у Берну, Лондону и Прагу; стипендијама југословенских студената у Француској; проблемима студената после одлуке Министарског савета о престанку школовања и њиховом враћању у отаџбину, оснивању Удружења југословенских студената у Стразбуру и др.

1922. година: Извештај Генералног конзулта у Марсељу о прослави дана примирја 11. новембра 1922. године у Марсељу.

1923. година: Информације и извештаји о: помоћи и стипендијама југословенским студентима у Француској; путовању Лисмен Ранвиеа председника Француско-словенског удружења на париском универзитету у Краљевину СХС; одржавању Конгреса друштва уметности, изложби и др.; преписка Посланства са Повлашћеном трговинском агенцијом у Лиону о учешћу Краљевине СХС на Међународном велесајму у Лиону, писмо Ристе Шантића шефа Повлашћене трговинске агенције о положају агенције.

Преписка о захтеву југословенских грађана у Харбину (Кина) да се ставе под француску заштиту француских представника у Кини.

1920-1923. година: Агенција "Хавес": преписка у вези са склапањем уговора владе Краљевине СХС са француском новинском агенцијом "Хавес" 1922. године; извештај посланика о организацији и раду "Хавесове" агенције, њеном односу са француском владом и др.

1924. година: Извештаји (телеграми) посланика Спалајковића о: француској спољној политици, њеним односима са Енглеском и Америком; изборима у Француској, парламентарним странкама, саставу нове владе Ерија (Eduard Herriot), ставу Француске према Малој Антанти; разговорима посла-

ника с Ериом о спољној политици, новој влади, односу према Немачкој и совјетској Русији; посети министра иностраних послова Момчила Нинчића председнику француске скупштине, владе и др.; о прихватању француске владе да француски конзулат у Сан Паулу врши заштиту југословенских грађана у Бразилији; извештај о иницијативи француске владе за склапање савеза са Румунијом; разговор Дуке, министра иностраних послова Румуније са Поенкаром, условима Румуније под којим би тај савез прихватила, француској политици у средњој Европи и др.; предлози и молбе француских индустријалаца и трговаца за њихово именовање на место почасних конзула Краљевине СХС у Тулузу, Руану, Алжиру и Тунису; недешифрован телеграм о погодби владе Краљевине СХС којом је прихватила француску врховну команду у Солуну; члан 177 француског казненог закона и предлози француских закона у вези са положајем функционера и спречавањем злоупотребе положаја; раду француског одељења за штампу при Министарству спољних послова, декрет од 2. септембра 1920. године о организацији Пресбириа.

1925. година: Преписка, информација, нота о: блокади мароканске обале од стране француске и шпанске морнарице, протесту енглеске владе против одредби Уредбе о приступу страних ратних бродова у поморске територијалне воде, којом је утврђена граница од 6 миља; слању поморских официра на школовање у Француску, постављењу француских конзула у Загребу и Дубровнику и др.

1926. година: Изјава захвалности Удружења југословенских студената у Паризу, др Фау и Дивни Вековић, на помоћи Удружењу.

1927. година: Циркулари обавештајног одсека о: француско-турским политичким односима, њеном утицају на Турску, француским поданицима у Турској, турским дуговима, француском уступању дела сиријске територије ради исправке турске границе, настојању Француске да Турска уђе у Друштво народа; француско-аустријским политичким односима, подржавању аустријске смосталности и др.; извештај посланика о реаговањима француских политичких кругова на писање југословенске опозиционе штампе о међународном положају Краљевине СХС; саопштење о Одбору за подизање споменика захвалности Француској, сакупљеним прилозима; преписка у вези са помоћи које је Француска војна мисија у Русији давала 1920. године на име помоћи (1.254,61 златних рубаља) југословенској колонији у Русији, захтев за ближе податке ради надокнаде дуга.

1928. година: Извештаји, преписка о: парламентарним изборима у Француској, стабилизацији француске валуте, раду и годишњој скупштини Удружења југословенских студената у Паризу, француској штампи, делокругу и начину рада француских трговачких аташеа и др.

Извештај о унутрашњој и спољној политици Француске: политичким приликама, страначким превирањима, раду парламента, политици и мерама Поенкара, министру грађевине Анри Тардијеу; разговору посланика Спалајковића са Бертолом о ситуацији на Балкану; преписка о француско-енглеском споразуму о разоружању; извештај посланика у Берлину о поморском споразуму Француске и Енглеске; кризи владе у Француској и датом мандату Поенкару за састав нове владе; одлука Комисије за спољне послове француског Парламента о сагласности са владом, о приступању Француске обавезној клаузули статута Сталног међународног суда правде у Хагу; о француско-југословенској сарадњи и сагласности у Комитету сигурности.

Преписка у вези са припремама и организовању прославе 10-годишњице пробоја Солунског фронта, програму прославе, позивима делегацији Федерације француских бораца са Солунског фронта, генералу Франше Д Еперу, делегацијама других савезничких земаља за присуствовање прослави у Београду, 7. и 8. октобра 1928. године.

Година: 1915, 1919-1928.

Врста документа: преписка, извештај, ед мемоар, нота, информација, циркулар.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 1-768

14 34 ОДНОСИ КРАЉЕВИНЕ СХС И ФРАНЦУСКЕ

ЗАЈАМ ДО 300 МИЛИОНА ФРАНЦУСКИХ ФРАНАКА

1922-1924, 1927. година: Извештаји, преписка, ноте о зајму од 300 милиона француских франака за обнову и куповину наоружања Краљевине СХС, процесу одобравања зајма у француском сенату и парламенту, набавци оружја, донетом Закону о зајму у Краљевини СХС, његовом усвајању у француском сенату, кампањи француске левичарске штампе против зајма и др.

Уговор о испоруци оружја склопљен између министра војног Петра Пешића и Војислава Гавриловића, директора Словенске банке.

СПОРАЗУМ О ПРИЈАТЕЉСТВУ

1924. година: Преписка у вези са преговорима о будућем савезу Француске и Краљевине СХС.

1927. година: Извештаји, информације и преписка о преговорима влада Француске и Краљевине СХС за потписивање и склапање Споразума о пријатељству, дипломатским акцијама у вези с тим, ставу Италије и других европских земаља, потписивању Споразума о пријатељству и Конвенције о арбитражи (11. новембра 1927. године), негативном ставу француских социјалиста у скупштинском одбору за спољне послове, ратификацији поменутих докумената, децембра 1927. године и др.

1928. година: Преписка у вези са именовањем чланова Комисије за измирење између Француске и Краљевине СХС, предвиђене Уговором о пријатељству и арбитражи потписаним 11. новембра 1927. године.

КОНВЕНЦИЈЕ

1927-1928. година: Материјали (извештаји, ноте, преписка) у вези са радом на тексту предлога Трговинског уговора и Конвенције о настањивању између Француске и Краљевине СХС, раду делегација на завршним документима; разне верзије текста пројекта Конзуларне конвенције и Конвенције о настањивању са изменама, допунама и примедбама влада, прочишћеним текстом Конзуларне конвенције и Конвенције о настањивању. Као радни материјал налази се текст Конзуларне конвенције склопљен између Краљевине СХС и Чехословачке.

С.А.: Пројект Конвенције о путовањима закључен између Француске и Краљевине СХС.

Година: 1922-1924, 1926-1928.

Врста документа: извештај, нота, преписка, информација, уговор.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 1-767

ЧЕХОСЛОВАЧКА

15 35 ЧЕХОСЛОВАЧКА

1919. година: Честитке чехословачке владе регенту Александру и министру војном Краљевине СХС Рашићу на победама у Првом светском рату и формирању државе Краљевине СХС; преписка у вези са заштитом Чехословака у Холандији и Данској.

1923. година: Телеграм о завршним преговорима Чехословачке и Француске о уговору о савезу две државе.

1926. година: Циркулар обавештајног одсека МИД-а о акцијама кнеза Кирила за измену чехословачког аграрног закона, ради наследства Кобуршког имања у Словачкој.

1927. година: Циркулари обавештајног одсека МИД-а о: раду совјетског представништва у Чехословачкој, чланцима Бенеша под насловом "Проблеми словенске политике" објављеним у часопису "Словенски преглед" у којима третира однос Краљевине СХС и Бугарске; разговорима посланика Краљевине СХС у Прагу са бугарским емигрантима у Чехословачкој; премештају чехословачког посланика из Бугарске у Мађарску, одбијању Мађара да дају агреман кабинету Швехле, изгласавању буџета Чехословачке; о новом помоћнику министра иностраних дела Крофти, његовим ставовима према совјетској Русији, новинама у спољној политици доласком Крофте; извештај посланика у Прагу о спољној политици Чехословачке и ставу према: аншлусу, Тиранском пакту, односу Енглеске и Италије, државама Мале Антанте и др.

Година: 1919, 1923, 1926-1927.

Врста документа: циркулар, преписка.

Језик: српски, француски, чешки.

Фолијација: 1-42

ОСТАЛЕ ЗЕМЉЕ

15 36 ОСТАЛЕ ЗЕМЉЕ

БАЛТИЧКЕ ЗЕМЉЕ

1927. година: Писмо Федора Хорошкевича, бившег трвачког аташеа при Српском Посланству у Русији Мирославу Спалајковићу о проблемима Балтичких земаља (Финске, Естоније и Литве) после револуције.

БЕЛГИЈА

1919-1920. година: Писмо министра и бившег председника белгијског Парламента у вези са спором белгијског анонимног друштва "La Suedoise" (белгијска фабрика шибица) са дирекцијом монопола Краљевине Србије.

1927. година: Извештаји Посланства у Бриселу о: писању белгијске штампе о предлогу социјалистичког посланика у парламенту Сомерхаузена, да се спроведе тајни референдум у новим белгијским провинцијама Епен и Малмеди, присаједињеним Белгији на основу Версајског мировног уговора,

нападу штампе на социјалистичког представника у влади Вандервелда за про-немачку политику; о холандско-белгијским политичким односима, њихов историјат и политичко-економском уговору потписаном 1925. године.

ВАТИКАН

1923. година: Приговор посланика Краљевине СХС при Светој столици због активности папског нунција у Будимпешти за рестаурацију Хабзбурга.

1927. година: Извештаји посланика Краљевине СХС при Светој столици о политици Ватикана и сукобу са француским ројалистима и листом "L Action Francaise", католичким мисијама у Кини и њихово виђење догађаја у Кини.

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

1923. година: Преписка у вези са одлуком МИП-а Велике Британије да у будуће своје ноте Краљевини СХС пише на енглеском језику, реаговање Француске по том питању.

1924. година: Информација о писању "Манчестер Гардијана" о односи-ма великих сила, Балкану и Друштва народа.

1926. година: Циркулар обавештајног одсека МИД-а о закључивању тр-говинског уговора са Великом Британијом.

1927. година: Извештај о говору Чемберлена у Паризу, његовом подр-жавању француске политике о правном организовању мира у Европи, разгово-ру посланика Спалајковића са енглеским амбасадором о изјави Чемберлена и оцени држања југословенске владе према Бугарској и др.

ИРСКА

1919. година: Декларација о независности Републике Ирске од јануара 1919. године; захтев делегата привремене владе Републике Ирске за помоћ против агресије Велике Британије а за признање Ирске Републике и примање у Друштво народа.

ЈЕРМЕНИЈА

1919, 1924. година: Преписка у вези са припадности Силистије и слич-ности јерменске са југословенском заставом.

КОРЕЈА

1919. година: Петиција делегације Кореје на Конференцији мира у Пари-зу за ревендикацију (повраћај) својих територија од Јапана.

ЛИТВАНИЈА

1919. година: Апел савезничким земљама за помоћ и очување самостал-ности од Русије, признање независности Републике Литваније, учешће на Конференцији мира у Паризу и др.

ПОЉСКА

1923. година: Извештаји посланика Краљевине СХС у Пољској о одно-сима Пољске и Чехословачке о Јаворовине, односу њене владе према Малој Антанти; италијанској политици према Пољској: њеном настојању да се Пољ-ска приближи Балтичким земљама а не Малој Антанти, страху од помирења са совјетском Русијом; извештај посланика Краљевине СХС у Аустрији о пу-товању аустријског канцелара Сајпела у Варшаву, аустријској политици пре-ма Пољској; одлука Конференције амбасадора о утврђивању источне границе Пољске и др.

1924. година: Информација о ратификацији Сен Жерменског мировног уговора од стране Пољске.

1925. година: Информација о одрицању Пољске зајма за наоружање од 100 милиона француских франака колико је требало да јој исплати француска влада, податак да Пољска није ратификовала Тријанонски мировни уговор.

1927. година: Циркулар обавештајног одсека МИД-а о западној руској граници; положају Пољске, њеном односу са Литвом, границама са Немачком и др.

САД

1924. година: Извештаји конзулата краљевине СХС у Чикагу о Ричарду Крену, америчком политичару и сину Џану Крену личном секретару Томаша Масарика; о конференцији свих конзула савезничких земаља у Чикагу поводом председничких избора у Америци.

1927. година: Циркулар обавештајног одсека МИД-а о политичкој ситуацији у централној Америци, односима САД са Панамом, Уговору од јула 1925. године и обавезама које је Панама њиме преузела.

СИРИЈА и ЛИБАН

1919. година: Захтев Централног комитета Сирије Конференцији мира у Паризу за обнављање интегралне Сирије; брошура Централног комитета Сирије на Конференцији мира у Паризу, о ционистичком питању, аутономији Либана од 1861. до 1919. године.

УКРАЈИНА

1919. година: Протест Украјинске делегације против окупације Буковине од стране Румуније, захтев за: признање независности Украјине и приступ Конференцији мира, признање владе, војну помоћ против Русије, окупацији Буковине од стране румунске војске, искрцавању добровољачке армије генерала Деникена, саставу становништва у Галицији, питању граница Украјине и области које су некада биле у саставу Аустро-Угарске, националним мањинама у Украјини и др.

ФИНСКА

1919, 1926. година: О захтеву Финске за њено признање (1919); Циркулар обавештајног одсека МИД-а о могућем трговинском уговору са Финском.

ШПАНИЈА

1926. година: Писмо посланика у Мадриду помоћнику министра иностраних дела Јовану Марковићу у вези са да склапањем трговинског уговора са Шпанијом.

Година: 1919-1927.

Врста документа: циркулар, извештај, меморандум, нота, преписка, брошура.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 43-247

МЕЂУНАРОДНИ ОДНОСИ

15 37 МЕЂУНАРОДНО - РАЗНО

Преписка о: темама за савезничку конференцију у Ђенови, преговорима представника Мале Антанте Бенеша у Лондону са Лојд Џорџом, ставу осталих земаља чланица Мале Антанте, француске владе и мишљење Бријана о уче-

шћу делегације Русије, дневни ред и др. (1922); о француском и америчком нацрту пакта којим би се рат ставио ван закона Бријан-Келогов пакт, преговорима о закључивању пакта и др. (1928.).

Извештај МИП-а за јули 1931. годину о спољној и унутрашњој политици: Италије, Албаније, Бугарске, Турске, Мађарске, Чехословачке, Пољске, Аустрије, Шпаније, Русије, Белгије, САД и активности Друштва народа (1931).

Преписка о: приступању Румуније, Велике Британије и земаља под енглеским протекторатом Споразуму о укидању виза за здравствене патенте потписаном у Паризу 22. децембра 1934. године; ратификација Португалије Међународне конвенције о телекомуникацијама (1938).

Година: 1919-1920, 1922, 1928, 1931, 1938.

Врста документа: преписка, извештај.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 248-337

МЕЂУНАРОДНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ, КОНФЕРЕНЦИЈЕ И КОМИСИЈЕ

15 38 КОНФЕРЕНЦИЈА МИРА У ПАРИЗУ

1919. година: Извештаји посланика Краљевине СХС у Француској и члана делегације на Конференцији мира у Паризу Миленка Веснића о: отварању Конференције и првој пленарној седници, осталим седницама, избору комисија и додељивању места у појединим комисијама представницима Краљевине СХС, ставу и решењу "руског питања", установљењу комисије за испитивање штете које су поједине земље поднеле у рату, раду Савета десеторице, тешкоћама у решавању југословенског питања са Румунијом и Италијом, држању италијанске делегације и министра иностраних послова Сонина; писмо Веснића председнику Вилсону о намери представника Далмације да затраже пријем код њега, поводом окупирања дела Далмације од стране италијанских трупа.

Преписка о: ставу Савета десеторице према "црногорском питању"; напуштању конференције од стране италијанске делегације, зближавању САД, Француске и Енглеске; предаји немачкој делегацији нацрта Уговора о миру, мишљење Веснића о Уговору и оштром ставу генерала Фоша; извештају о понашању војске Краљевине СХС према Албанцима - утиску који је тај извештај оставио на Вилсона; раду Тардијеове комисије за разграничење са Аустријом; потписивању Уговора о миру у Версају са Немачком; пријему Версајског уговора у француској Народној скупштини (октобра 1919.); извештај Трумбића о седници Савета десеторице и предлогу САД за образовање централне комисије која би груписала резултате осталих комисија.

Преписка Делегације Краљевине СХС са владом у вези са упутствима и инструкцијама делегатима на Конференцији о: начину третирања питања потраживања ратне штете од Аустро-Угарске, накнади штете за руднике у Србији чији су сопственици француска и белгијска акционарска друштва; поднетом захтеву за накнаду штете Србији и Црној Гори; писмо мајору Џонсону члану америчке територијалне комисије о спорним питањима Срба и Румуна у Банату; сусрету делегације Краљевине СХС са председником Конференције и

израженом незадовољству о питањима граница са Аустријом, Мађарском, Румунијом и Бугарском; спречавању промета робе на пристаништима на Јадранском мору; побуни Албанаца на Косову, Плаву и Гусињу; закључивању примирја на фронту Корушке; питање уговора са Аустријом и доласку престолонаследника у Париз у вези са тим.

Подаци о заштити верских и националних мањина у Краљевини СХС, о наређењима у војсци за војнике мухамедовске и мојсијеве вере (подаци за војну мисију на конференцији) и др.

Пројект о међународној организацији урађен од стране друштва "Прудон"; Прелиминарна Конференција мира, Комисија за одговорност за злочине учињене од стране армије аустро-угарске, бугарске и немачке на територији Србије; извештај о пројекту Друштва народа урађен од консултативне Комисије швајцарског федералног савета; додатне (2) конвенције о продужењу примирја од 16. јануара и 16. фебруара 1919. године; чланак из француске штампе о Конференцији мира.

1922. година: Конвенција о примирју између Бугарске, Турске, Мађарске и савезничких сила; материјали седнице Савезничког врховног ратног савет одржане у Версају у вези са склапањем примирја са земљама Централних сила 1918. године.

Година: 1919, 1922.

Врста документа: преписка, извештај.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 338-593

15 39 ДРУШТВО НАРОДА

1919. година: Оснивачки акт кинеске заједнице у Европи под именом "Лига народа", са њеним циљевима и правилима.

1921-1922. година: Преписка у вези са избором представника Мале Антанте у Савету Друштва народа, ставови Румуније и Пољске о избору Бенеша као заједничког представника; питање Хабзбурговаца пред Друштвом народа.

1923. година: Материјали Друштва народа у вези са тражењем Мађарске зајма за финансијски опоравак земље; напомене француског представника у Друштву народа Рекена на ХИВ и ХВ одлуку треће скупштине Друштва народа о ограничењу наоружања.

1925-1926. година: Преписка у вези са одлагањем конференције Друштва народа о разоружању у Женеви; материјали Друштва народа који се одnose на грчко-бугарски погранични сукоб.

Година: 1919, 1921-1923, 1925-1926.

Врста документа: преписка.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 594-699

15 40 СТАЛНИ МЕЂУНАРОДНИ СУД ПРАВДЕ

1919. година:

Претпројект конвенције о међународној судској организацији са образложењем.

Шветски пројект Конвенције у вези са Сталним међународним судом правде са образложењем.

Дански пројект Сталног међународног суда правде са образложењем.

Извештај норвешког комитета о Сталном међународном суду правде.

Пројект правила у вези са оснивањем Сталног међународног суда правде.

1920. година:

Пројект у вези са оснивањем Сталног међународног суда правде, припремљен за Конференцију у Хагу од 16. до 27. фебруара 1920. године.

Меморандум са различитим питањима везаним за Стални међународни суд правде.

1921. година:

Преписка о раду Управног одбора Сталног међународног суда правде у Хагу.

Година: 1919-1921.

Врста документа: штампани материјал.

Језик: француски.

Фолијација: 700-716

16 41 КОНФЕРЕНЦИЈА АМБАСАДОРА-ОПШТИ МАТЕРИЈАЛИ

1921. година: Материјали (преписка, ноте) о општим и посебним проблемима које је решавала Конференција амбасадора, а који се односе на: поделу оружја између савезника које Аустрија (на основу члана 133 Сен Жерменског мировног уговора) треба да преда, оснивању Војне контролне комисије у том циљу, извештај делегата Краљевине СХС о спровођењу Сен Жерменског мировног уговора; подаци о томе када су поједине земље ратификовале уговоре о миру: Версајски, Сен Жерменски, Тријанонски и Нејлски са тачним датумима; предлози и мере Конференције амбасадора за убрзање рада Комисије за разграничење; о исплати новца секретаријату Конференције амбасадора за арбитра бивше Аустро-Угарске флотиле; у вези са одлуком Конференције амбасадора из 1920. године (о праву на 4% аустро-угарског ратног материјала и 10% бугарског) захтев Краљевине СХС и на део ваздухопловног материјала; о дневном реду Врховног савета Конференције амбасадора о Горњој Шлезизи, догађајима у Русији и питање исхране, ратним кривцима и др.

1923. година: Ноте Конференције амбасадора о: трошковима Краљевине СХС за рад арбитра Вилкер Хинеса у Комисији за поделу речних бродова, пуноважности одлука Комисије за разграничење која је радила у одсуству јапанског делегата.

1924. година: Преписка у вези са: одобреним кредитом Министарству војске и морнарице за набавку војног материјала из Немачке, нота Конференције амбасадора да је то супротно члану 192 Версајског мировног уговора; образложење МИД-а да је поручени војни материјал део репарација и да га је одобрила Репарациона комисија.

Година: 1921, 1923-1924.

Врста документа: преписка, нота.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 1-112

16 42 МЕЂУНАРОДНА ДУНАВСКА КОМИСИЈА

1919. година: Телеграм о наименовању Франца Вилфана за делегата у Међународној дунавској комисији.

1920. година: Телеграм о одржавању Међународне дунавске конференције у Паризу; инструкции за делегата Франца Вилфана.

1926. година: Преписка делегата у Међународној дунавској комисији са МИП-ом о раду комисије и поткомисија, разговорима са румунском делегацијом и њеним ставовима у вези са Ђердапом; ставу француске владе о броју делегата из Немачке у Међународној дунавској комисији.

1928. година: Телеграми посланика Спалајковића у вези са информацијама о намери румунске владе да свог делегата у Међународној дунавској комисији пошаље у Београд на преговоре о Ђердапском зајму, заинтересованости француске владе да се питање зајма што пре реши.

Година: 1919-1920, 1926, 1928.

Врста документа: преписка.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 113-143

16 43 МЕЂУНАРОДНИ КОМИТЕТ ЗА КРЕДИТЕ И ПОМОЋ

1920. година: Извештај о образовању, организацији и одлукама Међународног комитета за кредите и помоћ земљама пострадалим у току рата, именовану Ђорђа Ђурића за делегата Краљевине СХС за рад у Комитету.

Година: 1920.

Врста документа: преписка.

Језик: српски, француски, енглески.

Фолијација: 144-164

16 44 РЕПАРАЦИЈЕ- РЕПАРТИЦИЈЕ

1919. година: Списак локомотива уског колосека које су Бугари однели из Србије за време Првог светског рата.

1920. година: Преписка, извештаји делегата Краљевине СХС у Репартиционој комисији, односно Комисији за поделу возних средстава бивше Аустро-Угарске монархије, Владе Марковића и др Фрање Бончина, у вези са радом и установљењем Комисије (образоване по чл. 318 Сен Жерменског мировног уговора) као помоћне установе Репартиционој комисији; меморандум делегата Репартиционе комисије да се из инвентара возних средстава српских железница (која је непријатељ конфисковао у рату или запленио за време окупације) не уврсте у возни парк за поделу новим државама; писмо министарства саобраћаја МИД-у са захтевом да се тражи повраћај локомотива, вагона и опрема Нишке радионице које су Бугари за време окупације однели из Србије.

Прилог: спискови (5) материјала које су однели Бугари; нота Конференције амбасадора којом Краљевина СХС треба да добије 4% борбеног ратног материјала бивше Аустро-Угарске и 10 % од Бугарске.

1921. година: Преписка о: модификацији чл. 2 Анекса II версајског мировног уговора (који се односи на репарације), плаћању трошкова, повлачењу италијанског делегата из Комисије, захтеву Николе Пашића да француска влада задржи свог представника у Репартиционој комисији да се не би угасио њен рад; доласку делегације Краљевине СХС у Париз ради утврђивања процента у вези са накнадом ратне штете, постигнутом споразуму са владом Велике Британије и Француске о утврђивању поступка удела Краљевине СХС у процентима које Немачка исплаћује у име репарација 20. јун 1921. године и др.

1922. година: Преписка, извештаји делегата Краљевине СХС у Репартиционој комисији о: мађарском оспоравању тачности спискова Краљевине СХС о ратном плену железничког возног парка, захтевима Немачке за мораторијум, ставу Француске, Енглеске и Белгије о том питању и др.

1923. година: Извештаји делегата у Репартиционој комисији о њеном раду, оставци председника Франсис Дента; изменама и допунама чланова Версајског мировног уговора који се односи на репарације; пројекти предлога италијанске, француске делегације у Репартиционој комисији за ревизију чл. Тријанонског уговора који се односи на репарације Мађарске, нота румунске делегације Репартиционој комисији; размишљања о одржавању међусавезничке конференције која би регулисала проблем репарација и немачких дугова уопште, обавези Немачке за плаћање штете коју је учинила за време рата (22. новембар 1923. године); надлежности делегата Краљевине СХС у Репартиционој комисији и др.

1924. година: Преписка и извештаји делегата Бошковића у Репартиционој комисији о: раду Комисије, ставовима делегата појединих земаља о начину наплате немачких репарација, рапорту Комитета експерата о финансијским и економским могућностима Немачке за плаћање репарација (једним делом у природи, а другим у готовини), реорганизацији Репартиционе комисије, формирању Комитета за трансфер, заинтересованости владе Краљевине СХС да њен представник уђе у Комитет, тражење подршке од француске владе и др.; нота делегације Краљевине СХС Комисији за репарације од 27. августа 1924. године са захтевом да јој се омогући представништво у Комитету за трансфер; преписка делегата у Репартиционој комисији у вези са захтевом Италије да јој се додели војни материјал који се налази у Ријечи од 4. новембра 1918. године; нота Комисије Конференцији амбасадора у вези са тим предлогом; преписка о сазивању Конференције министара финансија савезничких земаља у Паризу за решавање питања репарација, одређивање др Милана Стојадиновића за представника Краљевине СХС и др.

1925. година: Преписка о: доласку делегације Краљевине СХС на Конференцију министара финансија савезничких земаља у Париз; Споразум о репарацији ануитета Дозовог плана, потписаног 14. јануара 1925. године на Конференцији министара финансија.

Извештаји и преписка делегата у Репартиционој комисији о: раду Комисије на дефинитивној подели возних средстава нормалног колосека бивших аустро-угарских државних железница које имају специјалну намену и служе за јавни саобраћај; експозе председника Репартиционе комисије о стању возног материјала аустро-угарских железница нормалног колосека; раду Комисије на индентификацији возног материјала, налазима Комисије о прикривању

дела возног материјала од стране Мађарске, који по чл. 301 Тријанонског уговора улази у поделу државама наследницама.

Година: 1919-1925.

Врста документа: извештај, преписка, нота.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 165-655

17 45 МЕЂУНАРОДНИ ИНСТИТУТ ЗА ХЛАДНОЋУ

1919-1922, 1926, 1936-1938. година:

Преписка у вези са иницијативом француске владе за формирање Међународног института за хладноћу, на основу Конвенције од 21. јуна 1920. године, ратификацији Конвенције од стране владе Краљевине СХС, одржавању конференције 1922. године у Паризу.

Ратификација Конвенције од стране Швајцарске; захтев СССР-а и Јужне Родезије за пријем у Међународну унију за хладноћу, предлог о субвенционирању Института за хладноћу, предлог програма рада Међународног конгреса за хладноћу у Риму 1927. године и др.; преписка у вези са изменама Конвенције од 21. јуна 1920. године (1938).

Година: 1919-1922, 1926, 1936-1938.

Врста документа: преписка, штампани материјал.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 1-133

17 46 МЕЂУНАРОДНИ САВЕЗ ЗА ЧИСТУ И ПРИМЕЊЕНУ ХЕМИЈУ

1921-1922, 1925-1926. година:

Преписка у вези са уласком Краљевине СХС у Међународни савез за чисту и примењену хемију, одржавању Међународне конференције за хемију 1922. године, мандату делегата у Савезу, конференцији у Букурешту 1925. године и др.

Година: 1921-1922, 1925-1926.

Врста документа: прписка, штампани материјал.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 134-254

17 47 МЕЂУНАРОДНА ПАРЛАМЕНТАРНА ТРГОВИНСКА КОНФЕРЕНЦИЈА

1920-1922, 1937. година:

Преписка о: одржавању Међународне парламентарне трговинске конференције у Паризу, одређивању делегата Краљевине СХС за Конференцију, резолуције (3) донете на Конференцији, завршни документи Конференције одржане 31. маја, 1. 2. и 3. јуна 1922. године; спискови сенатора и народних посланика који у име Краљевине СХС треба да учествују на Интернационалној парламентарној конференцији за трговину од 17. до 23. маја 1937. године.

Година: 1920-1922, 1937.

Врста документа: преписка, штампани материјал.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 255-295

17 48 МЕЂУНАРОДНА КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ САНИТАРНЕ КОНВЕНЦИЈЕ

1920, 1925-1926. година:

Преписка у вези са ратификацијом Међународне санитарне конвенције од 7. октобра 1920. године, урађене на основу Међународне санитарне конвенције од 17. јануара 1912. године.

Прилог: Међународна санитарна конвенција о куги, колери и жутој грозници од 17. јануара 1912. године.

Позив француске владе владама других земаља на Конференцију ради ревизије санитарне конвенције, потписивање СССР-а Међународне санитарне конвенције 1925. године; реферат др Ђорђа Јовановића делегата о изменама Међународне санитарне конвенције 1926. године.

Година: 1920, 1925-1926.

Врста документа: преписка, конвенција.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 296-332

18 49 МЕЂУНАРОДНА ВАЗДУХОПЛОВНА КОМИСИЈА

1920-1923, 1925-1926. година:

Материјали у вези са радом Међународне ваздухопловне комисије, изменама и допунама појединих чланова Конвенције о ваздушном саобраћају потписане у Паризу 13. октобра 1919. године, а којом се регулише међународни саобраћај у ваздушном простору не додирујући суверенитет простора изнад територија држава уговорница; преписка о именовану делегата Краљевине СХС за Комисију; ратификацији Конвенције од стране појединих земаља и др.

Година: 1920-1923, 1925-1926.

Врста документа: извештај, преписка, конвенција.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 1-521

19 50 РАЗНО

1919-1927. година:

Телеграми Славка Грујића из Вашингтона о отварању Конференције рада под председништвом Вилсона, подељеном мишљењу о пријему немачког и аустријског делегата (1919.); материјали у вези са одржавањем Међународне конференције за патенте 25. октобра 1920. године у Паризу; аражман о уставовљењу Централног бироа за патенте закључен 15. новембра 1920. године у Паризу; радни материјал (експозе) Међународног бироа за мере и тежину за

Шесту генералну конференцију за мере и тежине, која ће се одржати септембра 1921. године (1920).

Избор делегата Краљевине СХС на Конференцији за организацију међународне железничке уније, извештај делегата Еугена Дерока (1922); ратификација Конвенције о контроли трговине оружјем и муниције од 19. септембра 1919. године од стране: Сијама, Венецуеле, Финске, Бугарске, Португалије, Уругваја и Либерije (1920-1927); специјални број часописа "Limage" (Лимож) посвећен Међусавезничкој унији (1921); о оснивању Географског института у Бечу (1922); преписка у вези с одржавањем конгреса Друштва црвеног крст у Паризу од 28. априла до 2. маја 1924. године, позивање делегата Друштва црвеног крста Краљевине СХС за учествовање у раду Главног савета; одређивање Франца Вилфана за делегата на Конференцији за баждарење (1925); о Међународној конференцији интелектуалних радника (1925); преписка у вези са одржавањем Међународног правничког авијатичарског конгреса у Монаку (1921), раду Међународног комитета техничких експерата за ваздушно право и др. (1927).

Конвенција о Међународном путном саобраћају од 24. априла 1926. године и њена ратификација од стране делегације Краљевине СХС, Египта и Шпаније (1926-1927).

Информација Посланства о иницијативи и раду Паневропског конгреса у Бечу октобра 1926. године; преписка у вези са потписивањем Конвенције о антидифтеријском серуму чији је пројект урадио Међународни биро за јавну хигијену (1925-1927).

Година: 1919-1927.

Врста документа: преписка, извештај, конвенција, часопис.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 1-216

ОПШТА АРХИВА 1918-1941.

КРАЉЕВИНА ЈУГОСЛАВИЈА И ФРАНЦУСКА

19 51 САРАДЊА КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ И ФРАНЦУСКЕ

Преписка, извештаји, ноте, обавештења у вези са културном, просветном, привредном и другом сарадњом:

1932. година: О отварању изложбе југословенских уметника из Француске у организацији Југословенске колоније у Француској (учешће Паје Јовановића), гостовању Академског музичког друштва у Паризу.

1934. година: О обновљеном раду Удружења студената Мале Антанте и Пољске у Француској на иницијативу просветног одељења, организовању предавања и др.

1935. година: Билтен Националне уније старих афричких ратника издат поводом 25-годишњице и подизања споменика солунским ратницима, у коме се говори и о пробијању Солунског фронта.

1936. година: Изјава захвалности Дунавског кола јахача "Кнез Михајло" Божидару Пурићу на помоћи при уређењу новог терена за тркалиште.

1937. година: Преписка у вези са есхумацијом посмртних остатака српских војника умрлих у Холандији, ради преноса и сахране на париско војно гробље Тије, обавештење Министарства правде да се посмртни остаци српских ратника неће сахранити у Француској већ у Чехословачкој; о есхумацији српских ратника сахрањених на острву Фриул; решење Министарства правде о престанку службе Петру Гавриловићу чувару војничких гробаља у северној Африци са седиштем у Тунису; о увозу хрома у Француску из Краљевине Југославије, пољопривредних производа (сира, кукуруза), одобрење француске владе за увоз југословенског цемента у Алжир, Тунис са подацима о увозу од 1933. до 1936. године; извештај конзула Краљевине Југославије у Казабланки о увозу југословенског цемента у Мароко.

1938. година: Подаци о организовању свиларске службе у Француској, потреби реорганизације свиларства у Краљевини Југославији, односима произвођача свилених буба и фабрика свиле у: Француској, Италији, Грчкој и Бугарској, могућности продаје југословенске свиле у Француској; о депозиту црногорских бонова у француској банци "Креди Лионе" у износу од 855.010 перпера које је влада Краљевине Црне Горе оставила 1. фебруара 1918. године.

1939. година: Уверења југословенским академским сликарима који живе у Француској Васи Поморишцу и Богдану Шупуту, да своје слике могу пренети из Париза у Београд ради излагања на Пролећној изложби "Цвјета Зузорић".

1940. година: Протест Министарства пошта, телеграфа и телефона о повреди слободе транзита (отварање и задржавање југословенских пошиљки) од стране француских војних власти; списак југословенских студената који желе да остану у Француској до завршетка студија.

С.А.: Дописница Милене Павловић Барили.

Година: 1932, 1934-1940.

Врста документа: нота, извештај, ед мемоар, преписка.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 217-411

20 52 ЈУГОСЛОВЕНСКИ ГРАЂАНИ У ФРАНЦУСКОЈ

1932. година: Преписка и упутства конзулатима Краљевине Југославије у Француској о потреби појачане контроле издавања путних исправа југословенским радницима због злоупотребе пасоша.

1933. година: Преписка о југословенима припадницима Легије странаца, питање регулисања њихових путних исправа; извештај о броју југословенских радника који су се у току 1932. године вратили у Југославију.

1935. година: Преписка о: поступку продужења путних исправа југословенским радницима у Француској; о бесплатној репатријацији радника родом из централне Европе од стране француског Министарства рада.

1936. година: Преписка о: регулисању пензија отпуштених радника у Француској, спровођењу уговора о раду и помоћи закључен са Француском 29. јула 1932. године.

1937. година: Обавештење о оснивању "Југословенске слоге" у Лиону подружнице Југословенске заједнице у Француској, статуту "Југословенске слоге", захтеву југословенских радника са V конгреса савеза југословенских

радника "Краљевић Андреја" одржаног у Алонданжу код Меца за снижење конзуларних такси; питање железничких повластица југословенским радницима; преписка у вези са резолуцијом француског Националног савета рударских радника о условима запошљавања стране радне снаге и став Министарства социјалне политике и народног здравља да се од Француске тражи запослење за 2500 југословенских рудара.

Истражни материјал о крађи диптихона из ризнице престоне цркве у Загребу (загребачке катедрале), потрази југословенских и француских власти за Мирком Маратовићем извршиоцем крађе и његовој екстрадицији.

1938. година: Преписка о: збрињавању незапослених радника, накнади штете југословенским држављанима пострадалим за време Абисинског рата (пошто је француско Посланство у Адис Абеби бринуло за безбедност странаца у Абисинији); о екстрадицији др Александра Бодина, Форцан Божидара из Француске и др.

1940-1941. година: Појединачне молбе југословенских грађана у Француској за: враћање у Краљевину Југославију из окупиране Француске, ослобађење из логора, одлазак у Немачку на рад и др.

Година: 1932-1933, 1936-1941.

Врста документа: преписка, извештај, брошура.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 1-371

РЕПАТРИРАЊЕ ЈУГОСЛОВЕНСКИХ ГРАЂАНА

20 53 РЕПАТРИРАЊЕ ЈУГОСЛОВЕНСКИХ ИСЕЉЕНИКА И ЕМИГРАНАТА ИЗ АМЕРИКЕ

1919. година: Извештаји, преписка, обавештења, изјаве о: доласку великог броја југословенски исељеника и емиграната из Америке у Француску у Тулон ради репатрирања у отаџбину; пренакрпаности тулонског депоа, укрцавању на бродове "Салцбург", "Стириа" и "Матија Корвин" за њихов транспорт из Тулона за Дубровник; одлука француских власти да Марсељ буде пристаниште из којег ће се репатрирати исељеници, емигранти, избеглице и заробљеници (крај јула 1919), с тим да тулонски војни депо остане отворен док се не изврши репатрирање болесних и рањених војника.

Извештаји делегата за репатрирање Првуловића из Марсеља о броју исељеника из Америке, њиховом тешком материјалном положају, закупу брода "Кавказ", одлуци да се врате у отаџбину преко Солуна, а не Дубовника због појаве колере; спискови лица која се бродом "Кавказ" враћају у Краљевину СХС; сарадња са француским војним министарством у вези са репатрирањем; доласку великог броја исељеника из Америке у Италију; спискови Југословена који долазе из Монтреала паробродом "Калифорнија" и бродовима "Л Франс", "Нордам", "Чикаго" и "Ла Турен" из Америке.

Извештај делегата за репатрирање Драгољуба Јовановића из града Дел на француско-швајцарској граници о начину репатрирања Југословена преко Швајцарске и Аустрије, одлуци аустријске владе да не прихвати транспорт исељеника железницом, због недостатка угља; спискови Југословена репатрираних преко Швајцарске.

Обавештење делегата за репатрирање Душана Поповића о доласку 5 до 7 хиљада исељеника и емиграната у Авр у току новембра 1919. године; о одобреном кредиту владе Краљевине СХС за закуп брода и транспорт 2000 добровољаца који су дошли у току рата, а који хоће да се врате Америку.

Година: 1919.

Врста документа: извештај, преписка.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 372-832

21 54 РЕПАТРИРАЊЕ ЈУГОСЛОВЕНСКИХ ДОБРОВОЉАЦА У ШПАНСКОМ ГРАЂАНСКОМ РАТУ

1940. година: Појединачни захтеви и молбе за репатрирање југословенских држављана, добровољаца у Шпанском грађанском рату, који се налазе у француским концентрационим логорима: Ладислав Хорват, Јосип Мркоњић, Спасоје Зубанов, Божидар Масларић, Славомир Зафрановић, Виктор Останек, Рудолф Јанхуба и Младен Живковић.

Година: 1940.

Врста документа: преписка.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 1-25

ДВОР КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

21 55 ДВОР КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

1932. година: Изјаве захвалности маршала Двора Милени Павловић Барили и генералној Федерацији руских ратника из Париза на честиткама поводом краљевог рођендана.

1934. година: Захтев маршала Двора, Милана Антића, да Посланство КЈ у Паризу изрази захвалност свим друштвима, организацијама и појединцима из Француске, као и бившим ратним краљевим друговима из организације "Poali d Orijan" на изјавама саучешћа послатим поводом убиства краља Александра.

1935. година: Преписка у вези са захтевом Управе двора да се за Музеј у Београду пошаље аутомобил у коме је убијен краљ Александар, посмртна маска, отисак руке и витрине; изјава захвалности министра Двора и Канцеларије краљице Марије на изјавама саучешћа поводом годишњице смрти краља Александра; списак пододбора "Poilus d Orijent" који су упутили изјаве саучешћа.

1937. година: Преписка у вези са издавањем дипломатског пасоша кнегињи Виолети Петровић Његош.

Прилог: Пасоши Виолете Петровић-Његош, Ксеније Војновић и сина Виолете Петровић.

1938. година: Позиви кнезу Арсену да присуствује свечаностима: откривање споменика у Прилепу палим херојима 1912. године у рату против Турака у организацији соколског друштва из Прилепа и прослави Шестог коњичког пука "Кнез Арсеније".

С.А.: Дипломатски пасош кнеза Арсена Карађорђевића; забелешка о краљици Марији Карађорђевић.

Година: 1932, 1934-1940, с.а.

Врста документа: преписка, пасош.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 26-103

ОДЛИКОВАЊА

21 56 ОДЛИКОВАЊА

1920-1922, 1925, 1927. година: Преписка Посланства са Канцеларијом ордена у вези са: достављањем ордена ради предаје одликованим лицима - странцима, изради ордена у Француској код фирме "Артус Бетран", потреби за великим бројем ордења за одликовање странаца, повећаној цени њихове израде; ценовник фирме "Артус Бетран"; предлози за доделу одликовања појединим француским држављанима, норвешком посланику у Русији и др.

1938-1940. година: Преписка и предлози за одликовања појединих секција Удружења "Poilus d Orijent" поводом организовања прославе 20 година пробоја Солунског фронта и др.

Година: 1920-1922, 1925, 1927, 1938-1940.

Врста документа: преписка.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 104-374

РАД ПОСЛАНСТВА КРАКЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ У ФРАНЦУСКОЈ - ПАРИЗ

21 57 РАД ПОСЛАНСТВА КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ У ФРАНЦУСКОЈ - ПАРИЗ

1930. година: Преписка у вези са представком почасног вицеkonzула Андрића у Лиону о неправилности у раду почасног konzула Баратена у Лиону.

1932. година: Обавештење konzулата Краљевине Југославије у Мецу о раду на издавању пасоша; предлози за промену цена издавања и продужења пасоша и такси за све административне и konzуларне послове.

1933. година: Упутство свим konzулатима Краљевине Југославије у Француској (у циљу да се постигне јединство и једнообразност konzуларне службе у Француској): наплаћивање у француским францима konzуларних и пасошких такси, издавање, продужење и обнављање пасоша и др.; визирање пасоша страних држављана и висина пасошких такси за поједине земље, начину издавања разних уверења и др.

1936. година: Уговор о закупу зграде Посланства КЈ у Паризу склопљен између власнице зграде госпође Дукесе и Божидара Пурића у име Краљевине Југославије, јануара 1936. године.

1937. година: Изводи из правилника о изради и ношењу дипломатско-konzуларне униформе.

1939. година: Протокол Посланства о организовању пријема поводом посета француских политичара Посланству: Едуарда Ериа, Жорж Бонеа министра иностраних послова, министра трговине и индустрије; организовању ручка поводом изложбе "Француска уметност у 19. веку" у музеју принца Павла јуна 1939. године и др.

1940. година: Писмо Југословенске колоније у Лиону посланику у вези са несавесним радом почасног конзула у Лиону.

1941. година: Обавештења о: начину рада Посланства на репатрирању Југословена; евакуацији Војног изасланства КЈ из Париза 11. јуна у Виши, по итинеру који је Посланству био одређен од француског Министарства спољних послова.

Прилог: инвентар евакуације Војног изасланства из Париза и кретање до доласка у Виши.

С.А.: Информација о изласку из штампе додатка дипломатском речнику од стране Интернационалне дипломатске академије.

Година: 1930, 1932-1933, 1936-1941, С.А.

Врста документа: преписка, упутство, обавештење, информација.

Језик: српски, француски.

Фолијација: 375-458

ЦИРКУЛАРИ МИП-А

22 58 ЦИРКУЛАРИ МИП-А

Циркулари и наредбе МИП-а - политичког и конзуларно-трговинског одељења о:

1926. година: непридржавању споразума о реципроцитету италијанских власти о наплати таксе за визирање пасоша, наплати таксе за визу румунским, аустријским поданицима и решење да се под истим условима могу визирати пасоши совјетским грађанима за улазак у Краљевину СХС.

1927. година: издавању транзитних виза, ценовнику за наплату такса за визу египатским поданицима, споразуму са Немачком о укидању виза између две земље, цени виза пасоша које наплаћују конзулати Републике Аргентине и др.

1928. година: транзитним визама, цени таксе за визе које наплаћују румунски конзулати.

1929. година: потписаном споразуму са Чехословачком о укидању виза, споразуму са Холандијом о визама за авијатичаре; забрани визирања пасоша: Кинезима торбарима, мађарским активним и пензионисаним официрима, алжирским циганима који преко Румуније улазе у Краљевину и др.

1930. година: пропаганди Италијанског комитета за илирске покрајине; забрани издавања виза агентима мађарске и италијанске обавештајне службе; циркулар са списком предмета чији је увоз забрањен у Краљевину и дозвољен под одређеним условима.

1931. година: поступцима према југословенским грађанима који купују оружје у иностранству; упозорењу на Упутство о конзуларној служби и раду почасних конзула и др.

1932. година: врбовању југословенских радника за совјетску Русију; раду Загребачког збора; одлуци о наплаћивању снижене таксе за визе пасоша иностраним посетиоцима: XII пролећног велесајма у Осијеку, Конгресу есперантиста у Славонском Броду, Винске изложбе у Птују, бесплатне визе пасоша студентима посетиоцима Међународног студентског течаја о разорувању у Женеви и др.

1933. година: забрани уласка у Краљевину Југославију бугарском држављанину Петру Ајвасову италијанском шпијуну, руским избеглицама и др.; одлуци о сниженој такси виза пасоша за иностране учеснике XIX пролећног сајма аутомобила у Загребу, XIII међународног пролећног велесајма у Љубљани; одлуци о бесплатним визама за долазак у Краљевину Југославију учесницима Балканске медицинске недеље и др.

1934. година: забрани издавања виза торбарима; бесплатним транзитним визама учесницима Међународног сајма у Будимпешти, учесницима Међународне интерпарламентарне трговинске конференције, посетиоцима Лајпцишког сајма; упутству за издавање туристичких виза и др.

1935. година: визама француским држављанима, забрани уласка у Краљевину агентама мађарске, аустријске и италијанске обавештајне службе; забрани продужетка пасоша Звонку Будаку благајнику редакције часописа "Независна држава Хрватска", италијанским добровољцима; одлуци о бесплатним визама делегатима и посетиоцима Симплонске конференције и Међународне европске конференције за израду реда возње и споразума о директним колима у Дубровнику, Обртне изложбе у Цељу, учесницима конгреса Међународног удружења бивших ратника и ратних инвалида; одлуци о бесплатним транзитним визама за Међународни слет скаута у Спали (Пољска), посетиоцима Лајпцишког сајма; снижене таксе виза за посетиоце Међународног пролећног и јесењег велесајма узорака у Љубљани, посетиоцима Загребачког збора, "Мариборског тједна", Кметске обртне изложбе у Птују и др.

1936. године: повећању плаћања таксе за визе мађарских држављана, одлуци за бесплатне транзитне визе учесницима Првог балканског конгреса за заштиту деце; одлуци за бесплатне визе учесницима: Међународног конгреса студената, Међународног женског савеза у Дубровнику, Међународног конгреса за хидрологију, климатологију и медицинску геологију; сниженој такси за визе пасоша: посетиоцима Загребачког збора, Велесајма у Љубљани; споразуму о укидању виза на здравствене патенте; упутству за визу пасоша артистима; туристичким визама; упутству за репатрирање незапослених Југословена у Шпанији, Југословена на субвенционираним бродовима; укидању виза између Румуније и Краљевине СХС и др.

1937. година: одлуци о држављанству југословенских исељеника у Америци; забрани издавања виза глобтротерима; споразуму о реципрочним бесплатним визама са Турском; одлуци о начину издавања виза јеврејским избеглицама из Немачке; прописима о наплати таксе за визирање пасоша страним држављанима; прописима о визирању страних колективних путних исправа; таксама за визирање пасоша швајцарским и енглеским држављанима; одлуци о возним повластицама за југословенске исељенике који се враћају у домовину и др.

1938. година: ослобађању плаћања таксе за визе страним посетиоцима Међународног салона аутомобила у Београду; начину доласка великог броја избеглица Јевреја преко Италије из Немачке, Чехословачке и Румуније; доласку Јевреја избеглица из Палестине; бесплатним визама за посетиоце Милан-

број бр.јед.
фасцикле описа

ског сајма; повластицама свим југословенским исељеницима на државним железницама; бесплатним транзитним визама за посетиоце сајма у Лајпцигу и Бреслави; бесплатне визе за иностране посетиоце на југословенским сајмовима и изложбама и др.

1939. година: одлуци о бесплатним визама иностраним учесницима Конгеса библијске школе у Новом Саду; одлуци о издавању виза Јеврејима који имају повратну визу земље из које долазе; отказивању гостопримства бугарским студентима комунистима.

1940. година: о раду исељеничке службе после Уредбе о образовању Бановине Хрватске 26. августа 1939. године.

1941. година: одлуци да се не издају визе Јеврејима страним држављанима за улазак у Краљевину Југославију.

Година: 1926-1941.

Врста документа: циркулар.

Језик: српски.

ШТАМПА

22 59 ШТАМПА

Француска штампа о: уговорима склопљеним између Јапана и Кине 1915. и 1918. године.

1919. година: Мисији Миленка Веснића у САД везаној за југословенско питање.

1920. година: Чланак објављен у "Le Soleil du Midi" о питању Ријеке.

1922. година: Експозе Николе Пашића о спољној политици Југославије; меморандум француске владе на конференцији у Хагу; исечци из швајцарске штампе од 25. јануара до 24. фебруара 1922. године о Југославији.

1926. година: Француски лист "L Humanite" о: хапшењима комуниста у Југославији, чланак "Терор и српски империјализам".

"Рад", лист Југословенских радикала у Француској и Белгији, 1. јануар 1926.

1927. година: Чланак објављен у листу "Le Lorrain" о југословенско-италијанским односима.

Мађарски лист "Pesti Mirlab" о прогонима Мађара у Југославији, 1934. година.

Година: 1918-1919, 1922, 1926-1927, 1934.

Врста документа: штампа.

Језик: француски, немачки, мађарски, српски.

АНЕКС - РАД ПОСЛАНСТВА КЈ У ПАРИЗУ 1944. ГОДИНЕ

22 60 ОТВАРАЊЕ ПОСЛАНСТВА КЈ У ФРАНЦУСКОЈ 1944. ГОДИНЕ

Материјали о:

- обнови рада Посланства у Паризу: телеграм првог секретара Р. Мајданца о доласку у Париз и ургирању да влада што пре пошаље отправника по-

слова; ноти југословенске краљевске владе упућене Министарству спољних послова Француске о наименовању Милана Ристића за привременог отправа-ника послова у Француској и одговор француског министарства; позив мини-стра и извештај отправака послова о посети министру спољних послова Би-доу (питање цензуре шифрованих телеграма, ставовима Бидоа о међународној ситуацији, народноослободилачком покрету у Југославији, плановима за сла-ње специјалне француске војне мисије у Југославију и др);

- преузимању оружја заосталог у Посланству од стране француских вла-сти; успостављању нормалног функционисања Посланства (телеграф, аутомо-бил, канцеларијски материјал, печат и др); стању зграде Посланства у улици Делесер (Bd. Delessert) бр.1, и другим зградама које су припадале Посланству (ul. Leonce Reynaud), о генералу Љуби Илићу и Југословенском ослободилач-ком покрету и њиховом деловању у згради током ослобађања Париза и касни-је (пов. бр, 115 од 18.11.1944);

- ситуацији на југу Француске и стању Југословена на тој територији; проблемима са деловањем чланова југословенске војне мисије у Швајцарској и проблемима са одлазећим послаником Јуришићем; упутство министра Коса-новића отправнику послова да оде у Берн и извиди ситуацију; ноте југосло-венских почасних конзула у Казабланци и Алжиру;

- Позиву председника Привремене француске владе, Де Гола упућено свим дипломатским мисијама у Паризу и др.

- ПРОТОКОЛ: Обавештења страних дипломатских представништава о акредитовању посланика код Привремене француске владе у Паризу; честитке поводом ослобођења Београда и др.

Година: 1944.

Врста документа: преписка, извештај, нота.

Језик: српски, француски.

22 61 ЈУГОСЛОВЕНСКА ВОЈНА МИСИЈА И ГЕНЕРАЛНИ КОНЗУЛАТ КЈ У МАРСЕЈУ

Материјали о раду Југословенске војне мисије:

- Извештај о стању Југословена у Јужној зони Француске (југословен-ским заробљеницима, дезертерима из немачке војске, бившим шпанским бор-цима, економским емигрантима, репатрирцима, интелектуалцима и и студен-тима);

- обавештење о доласку чланова југословенске војне мисије у Францу-ску (Шкриванић Гавро, Никола Николић, Милутин Вујовић, Владисављевић);
- обавештење француским властима о доласку чланова Југословенске војне мисије; наименовању пуковника Прошена за војну мисију при Међусавезнич-кој команди у Француској; молба отправака послова упућена југословенској влади да што пре именује војног изасланика у Француској; уверења чланова Југословенске војне мисије да могу да сакупљају и репатрирају Југословене у Нансију, Дижону, Лиону, Бордоу, Тулузу и Марсеју; ед-мемоар о смештају и припремама за репатрирање Југословена и транспорт из Марсеја преко Итали-је у Југославију; обавештења шефа војне мисије, Г. Шкриванића о депортова-њу група Југословена из Марсеја за Италију; - преписка о смени капетана Вла-дисављевића са дужности помоћника војног изасланика; преписка са Међуса-везничком врховном командом (СХАЕФ); - молба Г. Шкриванића да се упути

нота француским властима да не примају у своје војне снаге Југословене, који тиме хоће да избегну одлазак у земљу и у вези са тим нота Министарства војске и морнарице КЈ француској влади да не дозволи било какво активирање Југословена у француским војним снагама;

- извештај отправника послова о разговору са генералом Љубом Илићем (његовој улози у рату и предлозима за његов ангажман у југословенској војној мисији) и решење министра војног о постављењу Љ. Илића на место члана војне мисије при Међусавезничкој врховној команди (СХАЕФ); наредба министра војске и морнарице КЈ да сви официри који се налазе на војним курсевима у Француској; позив отправника послова да се пријаве сви ратни заробљеници и депортовани у Паризу због транспорта за Марсеј; извештај шефа војне мисије, Шкриванића, о бројном стању Југословена које треба упутити за Италију и о потреби да се интервенише да Југословени из Швајцарске пребаце у Француску; молба за помоћ капетана М. Бабића, кога су Французи интернирали и мишљење министарства војске о томе;

- Обавештење о почетку рада Генералног конзулата КЈ у Марсеју, о репатрирању Југословена из Марсеја, потреби допуна трошкова, о посети Ивана Шубашића и Владимира Велебита Конзулату; телеграм Љ. Илића В. Велебиту о потреби да се лично види са њим; обавештење југословенске владе Посланству да је интервенисало код британске владе да Југословенска војна мисија буде акредитована код Међусавезничке војне команде у Француској због ефикаснијег деловања;

- Наредбе Министарства војске, морнарице и ваздухопловства КЈ упућене шефу Југословенске војне мисије у Италији; - обавештења о одласку др Николића са санитетским материјалом за Бари; молба југословенском посланству у Паризу да се ослободе неки Југословени из логора Миранда; поздравни телеграм маршалу Титу упућен од стране Првог конгреса полске имиграције; обавештења о репатрирању група Југословена из Марсеја за Италију и др.

- ГЕНЕРЛАНИ КОНЗУЛАТ КЈ У МАРСЕЈУ: - обавештења о постављењу Лазара Латиновића за делегата за репатрирање Југословена у Француској, делегата Црвеног крста Југославије и генералног конзула у Марсеју; упутство конзулу Поповићу да привремено отвори конзулат док не дође Латиновић; обавештења Латиновића о доласку, раду, стању са репатрирањем, акредитацији код француских власти и др.

Година: 1944.

Врста документа: извештај, преписка, уверење, ед-мемоар, молба, позив, наредба, телеграм, обавештење.

Језик: српски, француски.

22 62 ЈУГОСЛОВЕНИ У ФРАНЦУСКОЈ 1944. ГОДИНЕ

Заробљеници:

- молбе за помоћ бивших заробљеника, чланова породица и пријатеља југословенских заробљеника и интернираца које су задржале савезничке снаге; молба принцезе Виолет Петровић-Његош да Посланство интервенише за њеног супруга који је депортован у Немачку;

- извештај о стању југословенских заробљеника у Ремсу.

Југословенски исељеници: захтеви за помоћ и интервенције Посланства по разним питањима (заштита, запослење, уверења и др); уверења југословенских држављана о држављанству и др.

Година: 1944.

Врста документа: преписка, уверење, извештај, списак.

Језик: српски, француски.

22 63 РАД ПОСЛАНСТВА КЈ У ФРАНЦУСКОЈ 1944. И ДРУГИ МАТЕРИЈАЛИ

Материјали о раду Посланства:

- Персонална питања: преписка Посланства са француским властима о пријавама долазећег особља Посланства и чланова војне мисије; преписка о именовану, доласку и одласку особља Посланства, уверења за особље Посланства; преписка о одласку отправника послова М. Ристића у Берн; молбе за посао у Посланству и др.

- Трошкови: преписка о исплати плата за особље и друге разне трошкове за потребе рад Посланства;

- Пасоши и визе: преписка о издавању или продужењу пасоша и виза за особље Посланства и Војне мисије, и Југословена у Француској.

- Разни материјали Посланства: молба Француза за одликовање које му је додељено 1932. године; билтен о епидемиолошкој ситуацији у свету (Канцеларија међународног јавног здравља); позив на састанак Међународног техничког комитета експерата ваздухопловног права (ЦИТЕЈА) југословенским експертима; - пропагандни материјал о стању у Југославији 1944. године; преписка о најави емисије на српско-хрватском језику на француском радију (Radiodiffusion française) и др.

Година: 1944.

Врста документа: преписка, извештај, уверење, списак, допис, билтен, програм, позив.

Језик: српски, француски.

ОСНОВНЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ

ОСНОВНЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ**КАРТОТЕКА ИЗДАТИХ И ПРОДУЖЕНИХ ПАСОША У ПОСЛАНСТВУ КЈ У ФРАНЦУСКОЈ - ПАРИЗ**

- 1** КАРТОТЕКА ИЗДАТИХ И ПРОДУЖЕНИХ ПАСОША У ПОСЛАНСТВУ КЈ У ФРАНЦУСКОЈ - ПАРИЗ

 година: 1935; 1936.
 слово: (Г, К, П, С); (А-О)
 фолијација: 1-273

- 2** КАРТОТЕКА ИЗДАТИХ И ПРОДУЖЕНИХ ПАСОША У ПОСЛАНСТВУ КЈ У ФРАНЦУСКОЈ - ПАРИЗ

 година: 1936.
 слово: (П-Ш)
 фолијација: 1-166

- 3** **КАРТОТЕКА ИЗДАТИХ И ПРОДУЖЕНИХ ПАСОША У ПОСЛАНСТВУ КЈ У ФРАНЦУСКОЈ - ПАРИЗ**

 година: 1937.
 слово: (А-К)
 фолијација: 1-288

- 4** **КАРТОТЕКА ИЗДАТИХ И ПРОДУЖЕНИХ ПАСОША У ПОСЛАНСТВУ КЈ У ФРАНЦУСКОЈ - ПАРИЗ**

 година: 1937.
 слово: (Л-Р)
 фолијација: 1-210

- 5** **КАРТОТЕКА ИЗДАТИХ И ПРОДУЖЕНИХ ПАСОША У ПОСЛАНСТВУ КЈ У ФРАНЦУСКОЈ - ПАРИЗ**

 година: 1937.
 слово: (С-Ш)
 фолијација: 1-201

- 6** **КАРТОТЕКА ИЗДАТИХ И ПРОДУЖЕНИХ ПАСОША У ПОСЛАНСТВУ КЈ У ФРАНЦУСКОЈ - ПАРИЗ**

 година: 1938.
 слово: (А-П)
 фолијација: 1-239

**7 КАРТОТЕКА ИЗДАТИХ И ПРОДУЖЕНИХ ПАСОША У
ПОСЛАНСТВУ КЈ У ФРАНЦУСКОЈ - ПАРИЗ**

година: 1938; 1939.
слово: (С-Ш); (А-Ш)
фолијација: 1-210

АДМИНИСТРАТИВНЕ КЊИГЕ

- 1** ПАСОШКИ ДЕЛОВОДНИ ПРОТОКОЛ ЗА 1940.
година: 1940.
број: 1-1843
напомена: Деловодни бројеви од 1550 до 1559 су прескочени.
- 2** РЕГИСТАР СА ИМЕНИМА ЛИЦА КОЈА СУ ПОЗИВАНА НА ПРИЈЕМЕ У
ПОСЛАНСТВО КЈ У ПАРИЗУ
- 3** ПОВЕРЉИВИ ДЕЛОВОДНИ ПРОТОКОЛ ЗА 1944. ГОДИНУ
година: 1944.
број: 1-395

**ИНДЕКСИ
АРХИВСКЕ ГРАЂЕ ФОНДА**

ИМЕНСКИ ИНДЕКС**А**

АЛЕКСАНДРОВ ТОДОР
22

АНТОНИЈЕВИЋ ВОЈИСЛАВ
25

АРЧИБАЛД РАЈС
16

АХМЕД ЗОГУ
18

АХМЕТ-БЕГ
17-19

Б

БАБИЋ, МИХАИЛО М.
61

БАЛУГЦИЋ ЖИВОЈИН
29

БАРУХ, СОЛОМОН
63

БЕНЕШ ЕДУАРД
28, 35, 39

БЕРНАРД САРА
51

БЕРТЕЛО ФИЛИПЕ (PHILIPPE BERTHELOT)
24, 26, 33

БЕТЛЕН ИШТВАН, ГРОФ
28

БИДЛ, ЕНТОНИ
61

БИДО, ЖОРЖ (VIDAULT GEORGES)
60

БОНЧИН ДР ФРАЊА, ДЕЛЕГАТ У
РЕПАРТИЦИОНОЈ КОМИСИЈИ
44

БОШКОВИЋ СТЕВАН
27

БОШКОВИЋ, ДЕЛЕГАТ У РЕПАРАЦИОНОЈ
КОМИСИЈИ
21, 44

БРИЈАН АРИСТИД (ARISTIDE BRIAND)
19, 23, 26, 30, 32, 37

В

ВАНИЗЕЛОС ЕЛЕФТЕРИОС
24

ВЕСНИЋ МИЛЕНКО
1-2, 13, 20-21, 25, 28, 38

ВИЛФАН ФРАНЦ, ДЕЛЕГТ КРАЉЕВИНЕ СХС У
МЕЂУНАРОДНОЈ ДУНАВСКОЈ КОМИСИЈИ
42

ВЛАДИСАВЉЕВИЋ
61

ВОНЧИНА, ФЕЛИКС
63

ВРАНГЕЛ ПЕТАР НИКОЛАЈЕВИЧ
31

ВУДРО ВИЛСОН (WOODROW WILSON),
ПРЕДСЕДНИК САД
4, 38

ВУЈОВИЋ, МИЛУТИН
61

ВУЧЕТИЋ МАТЕ
10

Г

ГАЗИВОДА, АРСЕН
63

ГРУЈИЋ СЛАВКО
21, 25

Д

Д АНУНЦИО (GABRIELE D ANUNZIO)
25

ДАВИДОВИЋ ЛУБОМИР, ПРЕДСЕДНИК ВЛАДЕ
30

ДАВИДОВИЋ ЉУБОМИР, ПРЕДСЕДНИК ВЛАДЕ
2, 21

ДЕ ГОЛ, ШАРЛ
60

ДЕНТ ФРАНСИС
44

ДУЧИЋ ЈОВАН
24

Ђ

ЂАРДИНИ, ГЕНЕРАЛ
25

ЂУРАШКОВИЋ ВУКО
19

ЂУРИЋ ЂОРЂЕ
43

Е

ЕРИО ЕДУАРД (EDUARD HERRIOT)
22, 33

З

ЗАНЕЛО, ПРЕДСЕДНИК РИЈЕКЕ
25

ЗОГУ АХМЕД
26

И

ИЛИЋ, ЉУБО
60-61

Ј

ЈОВАНОВИЋ ДРАГОЉУБ, ДЕЛЕГАТ ЗА
РЕПАТРИРАЊЕ ЈУГОСЛОВЕНА У ДЕЛУ
53

ЈОВАНОВИЋ, ГЕНЕРАЛ, ЧЛАН КОМИСИЈЕ ЗА
РАЗГРАНИЧЕЊЕ СА АЛБАНИЈОМ
19

ЈУРИШИЋ ШТУРМ, МОМЧИЛО
60

К

КАЛАФАТОВИЋ ДАНИЛО
3

КАМБОН ЈУЛЕС (JULES MARTIN CAMBON),
ПРЕДСЕДНИК КОНФЕРЕНЦИЈЕ АМБАСАДОРА
17, 20, 27, 30, 41, 44

КАМБОН ЈУЛЕС (JULES MRTIN CAMBON),
ПРЕДСЕДНИК КОНФЕРЕНЦИЈЕ АМБАСАДОРА
28

КАРАЂОРЂЕВИЋ АЛЕКСАНДАР, РЕГЕНТ I
КРАЉ
1, 12

КАРАЂОРЂЕВИЋ АРСЕН, КНЕЗ
55

КАРАЂОРЂЕВИЋ МАРИЈА, КРАЉИЦА
55

КАРАЂОРЂЕВИЋ ПЕТАР, КРАЉ
12

КЕЛОГ (FRAK KELLOG)
37

КЕРСОН, ЛОРД
32

КЕСЛЕР, ПРЕДСЕДНИК ИЗВРШНОГ КОМИТЕТА
СТАЛНОГ РАТНОГ ФОНДА ЗА ПОМОЋ
СЛЕПИМА
9

КЛЕМЕНСО (GEORGES CLEMENCEAU)
38

КОСАНОВИЋ, САВА
61

КРЕН РИЧАРД
36

КРЕН ЏАН
36

КУЉАЧА ЛАЗАР БОШКО
10

Л

ЛАРОШ (JULES LAROCHE)
33

ЛАТИНОВИЋ, ЛАЗАР
61

ЛИНДЕР БЕЛА
28

ЛОЈД ЏОРЏ (DAVID LLOYD GEORGE)
32, 37-38

М

МАЈДАНАЦ, ДОБРИВОЈЕ
60, 63

МАЈСОНЕ, ГАЈ (MAYSONIER GUY)
60

МАРИНКОВИЋ ВОЈИСЛАВ
5, 19, 23, 26, 33

МАРИНСКОВИЋ ВОЈИСЛАВ
24

МАРКОВИЋ ВЛАДА
44

МАСАРИК ТОМАШ (TOMAŠ GARIGUE
MASRYK)
36

МАСИГЛИ, СЕКРЕТАР КОНФЕРЕНЦИЈЕ
АМБАСАДОРА
18

МИЛЕРАНД АЛЕКСАНДАР (ALEXANDRE MILLERAND)

33

МИРСКИ АЛЕКСАНДАР, ПУБЛИЦИСТА

10

МИХАЈЛОВ ПАНЧЕ

22

МИШИЋ ЖИВОЈИН

3

МУСОЛИНИ БЕНИТО (BENITO MUSSOLINI)

25-26

МУСТАФА КЕМАЛ-ПАША

32

Н

НЕНСЕН ДР ФРИДТЈОФ, ПРЕДСТАВНИК ДРУШТВА НАРОДА ЗА РЕПАТРИРАЊЕ ЗАРОБЉЕНИКА

8

НИКОЛИЋ, ДР НИКОЛА

61

НИНЧИЋ МОМЧИЛО

18, 21-22, 25, 27-28, 30, 32-34

О

ОРЛАНДО (VITTORIO EMANUELE ORLANDO), ИТАЛИЈАНСКИ ПРЕДСЕДНИК ВЛАДЕ

38

П

ПАВЛОВИЋ БАРИЛИ МИЛЕНА

51

ПАШИЋ НИКОЛА

2, 13, 19-21, 25, 27-28, 32, 34, 38

ПЕНЛЕВЕ, ПРЕДСЕДНИК ФРАНЦУСКЕ СКУПШТИНЕ

33

ПЕРЕТИ ДЕЛА РОКО

11

ПЕРИЋ ЂОРЂЕ

4, 10

ПЕРИЋ НИНКО

26

ПЕТРОВИЋ ЊЕГОШ ВИОЛЕТА

55

ПЕТРОВИЋ-ЊЕГОШ ПИШЕЛ

62

ПЕШИЋ, ГЕНЕРАЛ

3

ПЛИВЕЛИЋ АНТЕ, ДЕЛЕГАТ КРАЉЕВИНЕ СХС У КОМИСИЈИ ЗА РАЗГРАНИЧЕЊЕ СА АУСТРИЈОМ

20

ПОЕНКАР РАЈМОН (RAYMOND POENCARE)

29-30

ПОЕНКАР РАЈМОН (RAYMOND POINCARE)

25, 27, 33-34

ПОЕНКАР РАЈМОНД (POENCARE RAYMOND)

20

ПОЕНКАР РАЈМОНД (POINCARE RAYMOND)

21

ПОПОВИЋ ДУШАН, ДЕЛЕГАТ ЗА РЕПАТРИРАЊЕ ЈУГОСЛОВЕНА У АВРУ

53

ПРВУЛОВИЋ, ДЕЛЕГАТ ЗА РЕПАРИРАЊЕ ЈУГОСЛОВЕНА У МАРСЕЉУ

53

ПРОДАНОВИЋ

19

ПРОТИЋ СТОЈАН

1-2, 7, 13, 20-21, 33, 38

ПРОТОГЕРОВ, ГЕНЕРАЛ

22

ПРОШЕН

61

Р

РАДИЋ СТЕПАН

5

РАДОМИР ПУТНИК, ВОЈВОДА

16

РАКИЋ МИЛАН

21, 26

РЕКЕН, ФРАНЦУСКИ ПРЕДСТАВНИК У ДРУШТВУ НАРОДА

39

РИСТИЋ, МИЛАН

60, 63

РИШАР ГАСТОН

33

РУЖДИ-БЕГ

26

С

САПЕЛ

20

СМОДЛАКА ЈОСИП

36

СОНИНО (SIDNEY SONNINO), ИТАЛИЈАНСКИ
МИНИСТАР СПОЉНИХ ПОСЛОВА

38

СПАЛАЈКОВИЋ ДР МИРОСЛАВ, ПОСЛАНИК

5, 11, 13, 18-19, 21-28, 30, 33-34, 39, 42

СТАМБОЛИСКИ АЛЕКСАНДАР

21

СТЕФАНОВИЋ ДУШАН, ВОЈНИ ИЗАСЛАНИК У
ПАРИЗУ

3

СФОРЦА (CARLO SFORZA), ИТАЛИЈАНСКИ
МИНИСТАР ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА

25

Т

ТИТО, ЈОСИП БРОЗ

60-61

ТОМАСИНИ

60

ТРУМБИЋ АНТЕ

2, 20, 25, 28, 32, 38

У

УЗУНОВИЋ НИКОЛА

2

Ф

ФАН НОЛИ

19

ФИ МАРГАРЕТ

9

ФОТИЋ, ВЛАДИСЛАВ

63

ФОШ (FOCH FERDINAND), МАРШАЛ

21, 28

Х

ХАБЗБУРГ КАРЛО

28

ХАСАН ПРИШТИНА

18

ХИТЛЕР АДОЛФ

29

ХОРСТИГ-ПРИМУЖ, ОЛГА

62-63

ХОРТИ МИКЛОШ

28

Ц

ЦАНКОВ АЛЕКСАНДАР

21, 23

ЦУР БАЈРАМ

18

Ш

ШКРИВАНИЋ, ГАВРО

61

ШОЛЕР, ВОЈКО

63

ШУБАШИЋ, ИВАН

61

ГЕОГРАФСКИ ИНДЕКС

- А**
- АВР (ХАВР)
1, 8, 53
- АДА КАЛЕ
30
- АЛБАНИЈА
17-19, 25-26
- АЛЖИР
51, 60
- АНКАРА (АНДОРА)
32
- АТИНА
24
- АУСТРИЈА
20, 29, 44
- АУСТРО-УГАРСКА
44
- Б**
- БАВАРСКА
29
- БАЈА
27
- БАЛКАН
26
- БАЛТИЧКЕ ЗЕМЉЕ
36
- БАНАТ
30, 38
- БАРАЊА
27
- БЕЛГИЈА
36, 60
- БЕОГРАД
21
- БЕРЛИН
29
- БЕРН
8, 60
- БЕСАРАБИЈА
30
- БЕЧ
44
- БОЈАНА
19
- БОКА КОТОРСКА
25
- БОРДО
61
- БРИСЕЛ
36
- БУГАРСКА
21, 32
- БУДИМПЕШТА
28
- БУКОВИНА
36
- В**
- ВАЛОНА
18, 25
- ВАРАДИ
30
- ВАТИКАН
36
- ВАШИНГТОН
21, 25
- ВЕЛИКА БРИТАНИЈА
36
- ВИШИ
52, 57, 61
- ВЛАДИВОСТОК
8
- ВРМОШ
18-19
- Г**
- ГАЛИЦИЈА
36
- ГРЧКА
18, 24, 32
- ГУСИЊЕ
19

Д

ДЕЛ (ДЕЛЛ)
53

ДИЖОН
61

ДРАЧ
26

ДУБРОВНИК
53

ДУНАВ
42

Ђ

ЂЕНОВА
37

ЂЕРДАП
42

Е

ЕНГЛЕСКА
3, 32

ЕПЕН
36

Ж

ЖЕНЕВА
61

И

ИРСКА
36

ИСТРА
25

ИТАЛИЈА
19, 25-26, 32-33, 38, 53, 61, 63

Ј

ЈАВОРОВИНА
36

ЈАДРАНСКО МОРЕ
38

ЈЕРМЕНИЈА
36

ЈУГОСЛАВИЈА
61

К

КАНАДА
60

КИНА
8, 36

КОРЕЈА
36

КОРУШКА
20, 38

КОРЧА
18

КОСОВО
18

КОТОР
25

КРАЉЕВИНА ЈУГОСЛАВИЈА
51-52

КРАЉЕВИНА СХС
1, 7, 17, 26-28, 30, 32, 44

КРФ
25

Л

ЛИЛ
52

ЛИОН
8, 57, 61-62

ЛИСАБОН
1

ЛИТВАНИЈА
36

ЛОЗАНА
32

ЛОНДОН
3

ЛУКСЕМБУРГ
60

Љ

ЉЕШ
18

М

МАЂАРСКА
27-28, 30, 44

МАКЕДОНИЈА
21-22

МАЛМЕДИ
36

МАРОКО
51

МАРСЕЈ
62

МАРСЕЉ
1, 8, 10, 52-53

МЕКСИКО
1

МОНТРЕАЛ
53

МОСУЛ
32

Н

НАНСИ
61

НАПУЉ
61

НЕМАЧКА
8, 20, 29

НИЦА
1, 3, 16, 60

НИШ
21

НОРВЕШКА
1

Њ

ЊУЈОРК
53

О

ОХРИДСКО ЈЕЗЕРО
19

П

ПАНАМА
36

ПАРИЗ
1, 21, 38, 43, 45-47, 51-53, 57, 61-62

ПЕТРИЧ
22

ПИШКОПИЈЕ
19

ПОЉСКА
36

ПОРТ
1

ПРАГ
35-36

Р

РЕГЕНСБУРГ
8

РЕМС
62

РЕНЕН
29

РЕШИЦЕ
30

РИЈЕКА
25

РИМ
25-26

РУМУНИЈА
1, 25, 30, 33

РУР
29

РУСИЈА
8, 30-31

С

САД
8, 25, 36, 53

САСЕНО
25-26

СВЕТИ НАУМ
18-19

СЕВР
32

СИРИЈА
36

СИРИЈА И ЛИБАН
36

СКАДАР
17, 26

СКЈА (СЕЛО)
19

СОЛУН
3, 16, 21, 24, 53

СОФИЈА
21-23

СПЛИТ
25

СРБИЈА
1, 7

СРБНИЦА
22

СССР
31

СТРУМИЦА
21

Т

ТИРАНА
17, 26

ТИРОЛ, ЈУЖНИ
29

ТРАКИЈА
32

ТРНОВО
22

ТРСТ
25

ТУЛОН
8, 53

ТУЛУЗ
61

ТУНИС
7, 51

ТУРСКА
22, 32

Ћ

ЋУСТЕНДИЛ
21-22

У

УКРАЈИНА
36

Ф

ФИНСКА
36

ФРАНЦУСКА
1, 3, 7, 29, 33-34, 51-53, 57, 60, 63

Х

ХАГ
40

ХОЛАНДИЈА
1

Ц

ЦАРИГРАД
22, 32

ЦЕЛОВАЦ
20, 38

Ч

ЧЕХОСЛОВАЧКА
35, 60

ЧИКАГО
21, 36

Џ

ЏУМАЈА
22

Ш

ШВАЈЦАРСКА
8, 53, 60, 63

ШПАНИЈА
1, 36

ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ИНДЕКС

А	К
АГЕНЦИЈА "ХАВЕС" 33	КОМИСИЈА ЗА РАЗГРАНИЧЕЊЕ ИЗМЕЂУ КРАЉЕВИНЕ СХС И АЛБАНИЈЕ 18
Б	КОМИСИЈА ЗА РАЗГРАНИЧЕЊЕ ИЗМЕЂУ КРАЉЕВИНЕ СХС И АУСТРИЈЕ 20
БРИЈАН-КЕЛОГОВ ПАКТ 37	КОМИСИЈА ЗА РАЗГРАНИЧЕЊЕ ИЗМЕЂУ КРАЉЕВИНЕ СХС И МАЂАРСКЕ 27
В	КОМИТЕТ ЈУГОСЛОВЕНСКОГ ОСЛОБОДИЛАЧКОГ ПОКРЕТА У ФРАНЦУСКОЈ 60-61
ВЛАДЕ КРАЉЕВИНЕ СХС 2	КОНВЕНЦИЈА О НАСТАЊИВАЊУ ИЗМЕЂУ КРАЉЕВИНЕ СХС И ФРАНЦУСКЕ 34
ВМРО 23	КОНЗУЛАРНА КОНВЕНЦИЈА ИЗМЕЂУ КРАЉЕВИНЕ СХС И ФРАНЦУСКЕ 34
Г	КОНФЕРЕНЦИЈА АМБАСАДОРА 18-20, 23, 25-28, 30, 41
ГЕНЕРАЛНИ КОНЗУЛАТ КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ У МАРСЕЈУ 61	КОНФЕРЕНЦИЈА АМБАСДОРА 21
ГЕНЕРАЛНИ КОНЗУЛАТ ПОЉСКЕ У ПАРИЗУ 61	КОНФЕРЕНЦИЈА МИРА У ПАРИЗУ 38
Д	КОНФЕРЕНЦИЈА У ЂЕНОВИ 37
ДВОР КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ 55	М
ДВОР КРАЉЕВИНЕ СХС 12	МАКЕДОНСКИ КОМИТЕТ 21-22
ДРУШТВО ИСТОЧНИХ ЖЕЛЕЗНИЦА 11	МАЛА АНТАНТА 28, 37, 39
ДРУШТВО НАРОДА 18, 39	МЕЂУНАРОДНА ВАЗДУХОПЛОВНА КОМИСИЈА 49
И	МЕЂУНАРОДНА ДУНАВСКА КОМИСИЈА 42
ИСЕЉЕНИЧКО ИЗАСЛАНСТВО КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ У ФРАНЦУСКОЈ 52	МЕЂУНАРОДНА ПАРЛАМЕНТАРНА ТРГОВИНСКА КОНФЕРЕНЦИЈА 47
Ј	МЕЂУНАРОДНИ ИНСТИТУТ ЗА ХЛАДНОЋУ 45
ЈУГОСЛОВЕНСКА КОЛОНИЈА У ФРАНЦУСКОЈ 51	
ЈУГОСЛОВЕНСКА ВОЈНА МИСИЈА У ФРАНЦУСКОЈ 61	

МЕЂУНАРОДНИ КОМИТЕТ ЗА КРЕДИТЕ И ПОМОЋ

43

МЕЂУНАРОДНИ САВЕЗ ЗА ЧИСТУ И ПРИМЕЊЕНУ ХЕМИЈУ

46

МЕЂУСАВЕЗНИЧКА КОНТРОЛНА КОМИСИЈА ЗА РАЗОРУЖАЊЕ МАЂАРСКЕ

28

МИНИСТАРСТВО СПОЉНИХ ПОСЛОВА ФРАНЦУСКЕ

60

МУЂУСАВЕЗНИЧКА ВРХОВНА ВОЈНА КОМАНДА У ФРАНЦУСКОЈ (СХАЕФ)

61

Н

НОТИФИКАЦИЈА КРАЉЕВИНЕ СХС

1

П

ПОСЛАНСТВО КЈ У ШПАНИЈИ, МАДРИД

61

ПОСЛАНСТВО КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ У ФРАНЦУСКОЈ - ПАРИЗ

57

ПОСЛАНСТВО КРАЉЕВИНЕ СХС У ФРАНЦУСКОЈ - ПАРИЗ

13

ПРОГРАМ ЦРНОГОРСKE РЕПУБЛИКАНСKE СТРАНKE

4

Р

РАПАЛСКИ УГОВОР

25

РЕПАРАЦИОНА КОМИСИЈА

44

РЕПАРТИЦИОНА КОМИСИЈА (КОМИСИЈА ЗА ПОДЕЛУ ВОЗНИХ СРЕДСТАВА БИВШЕ АУСТРО-УГАРСKE МОНАРХИЈЕ)

44

С

САНИТАРНА КОНВЕНЦИЈА

48

СЕЉАЧКО - ДЕМОКРАТСКА КОАЛИЦИЈА

5

СЕН-ЖЕРМЕНСКИ МИРОВНИ УГОВОР

20

СПОРАЗУМ О ПРИЈАТЕЉСТВУ КРАЉЕВИНЕ СХС И ФРАНЦУСКЕ

34

СРПСКА ВОЈСКА

3

СРПСКА СЛОБОДНА ЗОНА У СОЛУНУ

24

СТАЛНИ МЕЂУНАРОДНИ СУД ПРАВДЕ

40

Т

ТРГОВИНСКИ УГОВОР КРАЉЕВИНЕ СХС И ФРАНЦУСКЕ

34

ТРИЈАНОНСКИ МИРОВНИ УГОВОР

27-28

У

УГОВОР О МИРУ СА ТУРСКОМ ПОТПИСАН У СЕВРУ

32

УДРУЖЕЊЕ "POILUS D ORIENT"

56

УДРУЖЕЊЕ СТУДЕНАТА МАЛЕ АНТАНТЕ

51

Ц

ЦРВЕНИ КРСТ ФРАНЦУСКЕ

61

ЦРВЕНИ КРСТ, ЖЕНЕВА

62

ТЕМАТСКИ ИНДЕКС

- А**
- АМЕРИЧКА ПОМОЋ
7
- АНШЛУС
20
- АУСТИЈСКО-НЕМАЧКИ ОДНОСИ
20
- Б**
- БРИЈАН-КЕЛОГОВ ПАКТ
37
- БРОДАРСКА РАДИОНИЦА У ОРШАВИ
30
- БУГАРСКА ВОЈСКА
21-23
- БУГАРСКЕ КОМИТЕ
18, 21-22
- БУГАРСКЕ ЧЕТЕ
21
- БУГАРСКИ ЗЛОЧИНИ
21
- В**
- ВЕРСАЈСКИ МИРОВНИ УГОВОР
38
- ВЛАДА АЛБАНИЈЕ
18
- ВЛАДА КРАЉЕВИНЕ СХС
18
- ВОЈНА КОНТРОЛНА КОМИСИЈА ЗА БУГАРСКУ
21
- Г**
- ГРЧКО-БУГАРСКИ ОДНОСИ
22, 24
- ГРЧКО-ТУРСКИ СУКОБ
32
- Д**
- ДВОР КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ
55
- ДИПЛОМАТСКИ ОДНОСИ ФРАНЦУСКЕ И
ДРУГИХ ЗЕМАЉА
60
- ДОБРОВОЉЦИ И ЕМИГРАНТИ ИЗ АМЕРИКЕ
8
- ДОЗОВ ПЛАН
44
- ДРУШТВО НАРОДА
39
- Е**
- ЕВАКУАЦИЈА ВОЈНОГ ИЗАСЛАНСТВА
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ ИЗ ПАРИЗА У
ВИШИ
57
- ЕВАКУАЦИЈА ИЗ БАРАЊЕ И БАЈЕ
27
- ЕНГЛЕСКО-ТУРСКИ ОДНОСИ
32
- З**
- ЗАЈАМ ОД 300 МИЛИОНА ФРАНЦУСКИХ
ФРАНАКА
34
- И**
- ИЗБОР ПРЕДСТАВНИКА МАЛЕ АНТАНТЕ У
ДРУШТВО НАРОДА
39
- ИНВАЛИДИ РАТА
9
- ИСТОЧНО ПИТАЊЕ
32
- ИТАЛИЈАНСКА СПОЉНА ПОЛИТИКА
26
- ИТАЛИЈАНСКО-АЛБАНСКИ ОДНОСИ
26
- Ј**
- ЈАДРАНСКО ПИТАЊЕ
25
- ЈУГОСЛОВЕНИ У ФРАНЦУСКОЈ 1944. ГОДИНЕ
60, 62

ЈУГОСЛОВЕНИ У ФРАНЦУСКОЈ ЈУЖНОЈ ЗОНИ
ЗА ВРЕМЕ ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА
61

ЈУГОСЛОВЕНСКА ИЗЛОЖБА У ПАРИЗУ 1919.
ГОДИНЕ
33

ЈУГОСЛОВЕНСКИ ЗАРОБЉЕНИЦИ У РЕМСУ
62

ЈУГОСЛОВЕНСКИ ЗАРОБЉЕНИЦИ У
ФРАНЦУСКОЈ
62

К

КАЧАЦИ
18

КОМИСИЈА ЗА РАЗГРАНИЧЕЊЕ ИЗМЕЂУ
КРАЉЕВИНЕ СХС И АУСТРИЈЕ
20

КОМИТСКЕ ЧЕТЕ
22

КОНВЕНЦИЈА О НАСТАЊИВАЊУ ИЗМЕЂУ
КРАЉЕВИНЕ СХС И ФРАНЦУСКЕ
34

КОНЗУЛАРНА КОНВЕНЦИЈА КРАЉЕВИНЕ СХС
И ФРАНЦУСКЕ
34

КОНФЕРЕНЦИЈА АМБАСАДОРА
20, 41

КОНФЕРЕНЦИЈА МИНИСТАРА ФИНАНСИЈА
САВЕЗНИЧКИХ ЗЕМАЉА
44

КОНФЕРЕНЦИЈА МИРА У ПАРИЗУ
38

КОНФЕРЕНЦИЈА У ЂЕНОВИ
37

КОНФЕРЕНЦИЈА АМБАСАДОРА
23

КОСОВСКИ КОМИТЕТ
18

М

МАЂАРСКА ВОЈСКА
28

МАЂАРСКИ ЗАЈАМ
28

МАЂАРСКО НАОРУЖАЊЕ
28

МАКЕДОНСКИ КОМИТЕТ
18, 21-23

МАКЕДОНСТВУЈУЋИ
22

МАЛА АНТАНТА
37

МЕЂУНАРОДНА ВАЗДУХОПЛОВНА
КОМИСИЈА
49

МЕЂУНАРОДНА ДУНАВСКА КОМИСИЈА
42

МЕЂУНАРОДНА КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ
САНИТАРНЕ КОНВЕНЦИЈЕ
48

МЕЂУНАРОДНА ПАРЛАМЕНТАРНА
ТРГОВИНСКА КОНФЕРЕНЦИЈА
47

МЕЂУНАРОДНИ ИНСТИТУТ ЗА ХЛАДНОЋУ
45

МЕЂУНАРОДНИ КОМИТЕТ ЗА КРЕДИТЕ И
ПОМОЋ
43

МЕЂУНАРОДНИ САВЕЗ ЗА ЧИСТУ И
ПРИМЕЊЕНУ ХЕМИЈУ
46

МЕЂУСАВЕЗНИЧКА КОНТРОЛНА КОМИСИЈА
ЗА РАЗОРУЖАЊЕ МАЂАРСКЕ
21

Н

НАОРУЖАЊЕ СРПСКЕ ВОЈСКЕ
3

НЕЈЛСКИ МИРОВНИ УГОВОР
21

НОРМАЛИЗАЦИЈА ДИПЛОМАТСКИХ ОДНОСА
КЈ И ФРАНЦУСКЕ 1944.
60

О

ОДНОСИ КРАЉЕВИНЕ СХС И ГРЧКЕ
24

ОДНОСИ КРАЉЕВИНЕ СХС И ИТАЛИЈЕ
25

ОДНОСИ КРАЉЕВИНЕ СХС СА АЛБАНИЈОМ
17-18

ОДНОСИ НЕМАКЕ И ФРАНЦУСКЕ
29

ОКУПАЦИЈА РУРА
29

ОТКУП ОРИЈЕНТАЛНИХ ЖЕЛЕЗНИЦА У
ЈУЖНОЈ СРБИЈИ
11

П	
ПАСОШИ И ВИЗЕ	63
ПЕРСОНАЛНА ПИТАЊА	63
ПЛЕБИСЦИТ У КОРУШКОЈ	20
ПОВЕЉЕ ОДЛИКОВАНИХ ОРДЕНИМА: КРСТА МИЛОСРЂА, БЕЛИМ ОРЛОМ И СВЕТОГ САВЕ	15
ПОЛИТИЧКА СИТУАЦИЈА У БУГАРСКОЈ	21
ПОСЕТА ЦАНКОВА БЕОГРАДУ И БУКУРЕШТУ	23
ПОСЛАНСТВО КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ У ФРАНЦУСКОЈ - ПАРИЗ	57
ПРЕДЛОЗИ ЗА ОДЛИКОВАЊА ФРАНЦУСКИХ ДРЖАВЉАНА	14
ПРЕКИД ДИПЛОМАТСКИХ ОДНОСА СА АЛБАНИЈОМ	19
ПРЕНОС ПОСМРТНИХ ОСТАКА ВОЈВОДЕ РАДОМИРА ПУТНИКА	16
ПРИЗНАЊЕ КРАЉЕВИНЕ СХС	1
ПРОГЛАШЕЊЕ КРАЉЕВИНЕ АЛБАНИЈЕ	19
ПРОГРАМ ЦРНОГОРСКЕ РЕПУБЛИКАНСКЕ СТРАНКЕ	4
ПРОТОКОЛ	60
Р	
РАД ЈУГОСЛОВЕНСКЕ ВОЈНЕ МИСИЈЕ У ФРАНЦУСКОЈ	60-61
РАД ПОСЛАНСТВА КЈ У ФРАНЦУСКОЈ, ПАРИЗ	60, 63
РАД ПОСЛАНСТВА КРАЉЕВИНЕ СХС У ФРАНЦУСКОЈ - ПАРИЗ	13
РАЗГРАНИЧЕЊЕ КРАЉЕВИНЕ СХС И МАЂАРСКЕ	27
РАЗГРАНИЧЕЊЕ КРАЉЕВИНЕ СХС И РУМУНИЈЕ	30
РАЗГРАНИЧЕЊЕ КРАЉЕВИНЕ СХС СА АЛБАНИЈОМ	18-19
РАЗНО	63
РЕПАРАЦИОНА КОМИСИЈА	44
РЕПАРТИЦИОНА КОМИСИЈА	44
РЕПАТРИРАЊЕ ЗАРОБЉЕНИКА	8
РЕПАТРИРАЊЕ ИЗБЕГЛИЦА	8
РЕПАТРИРАЊЕ ЈУГОСЛОВЕНА-ИСЕЉЕНИКА И ЕМИГРАНАТА ИЗ АМЕРИКЕ ИЗ ФРАНЦУСКИХ ЛУКА У КРАЉЕВИНУ СХС	53
РЕПАТРИРАЊЕ ЈУГОСЛОВЕНСКИХ ДОБРОВОЉАЦА У ШПАНСКОМ ГРАЂАНСКОМ РАТУ ИЗ ФРАНЦУСКИХ КОНЦЕНТРАЦИОНИХ ЛОГОРА	54
РЕПТРИРАЊЕ ЈУГОСЛОВЕНА ИЗ ФРАНЦУСКЕ	61
РИЈЕЧКО ПИТАЊЕ	25
РУМУНСКО-РУСКИ ПОЛИТИЧКИ ОДНОСИ	30
РУСКЕ ИЗБЕГЛИЦЕ У КРАЉЕВИНИ СХС	31
С	
САНИТАРНА КОНВЕНЦИЈА	48
СМРТ КРАЉА ПЕТРА I	12
СНАБДЕВАЊЕ СРПСКЕ ВОЈСКЕ	3
СПОРАЗУМ О ПРИЈАТЕЉСТВУ КРАЉЕВИНЕ СХС И ФРАНЦУСКЕ	34
СРПСКА ВОЈСКА	3
СРПСКА СЛОБОДНА ЗОНА У СОЛУНУ	24
СТАЛНИ МЕЂУНАРОДНИ СУД ПРАВДЕ	40
СТРАНЕ МИСИЈЕ У СРБИЈИ	6
СУМЊИВА ЛИЦА	10

Т

ТИРАНСКИ ПАКТ

26

ТРГОВИНСКИ УГОВОР КРАЉЕВИНЕ СХС И
ФРАНЦУСКЕ

34

ТРГОВИНСКИ РЕЖИМ У ОКУПИРАНОЈ
ОБЛАСТИ РУРА

29

ТРОШКОВИ

63

УУВОЗ ЈУГОСЛОВЕНСКОГ ЦЕМЕНТА У АЛЖИР,
ТУНИС И МАРОКО

51

УГОВОР О МИРУ СА ТУРСКОМ ПОТПИСАН У
СЕВРУ

32

Ф

ФРАЊИН КАНАЛ

27

Х

ХРВАТСКО ПИТАЊЕ

5

ЦЦРНОГОРСКО-СРПСКИ ОДНОСИ ПОСЛЕ
УЈЕДИЊЕЊА

4

Ч

ЧЕСТИТКЕ ПОВОДОМ ОСЛОБОЂЕЊА СРБИЈЕ

1

Ш

ШТАМПА И ПРОПАГАНДА

63

Посланство Краљевине Југославије у Француској - Париз

штампа

Архив Југославије

припрема за штампу

Одељење за сређивање и обраду архивске грађе

унос текста

Нада Петровић

прелом текста

Татјана Вукелић

Ленка Чуровић

софтвер

Microsoft Windows 10 Pro

Microsoft Word 2013

писмо

Times_New_Roman

хардвер

персонални рачунар Intel(R) Core (TM) [i3-7100 CPU@3.90GHz](#) 3.91 GHz

ласерски штампач HP Laser Jet Pro MFP M227sdn

штампање завршено

септембар 2023. године

БЕОГРАД, Васе Пелагића 33

Телефони: Централа 3690-252, 3690-253, 3690-261, 3690-262
Директор 3691-007
Факс 3066-635